Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	[Knud Lyne Rahbek].
Titel | Title:	Prosaiske Forsøg
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	2. Opl.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 2
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Forlagt af Johan Frederik Schultz, 1794-1798
Fysiske størrelse | Physical extent:	3 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Digitaliseret af | Digitised by

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

52,- 104,- 8°

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°
1 1 52 0 8 04852 X

Det Kgl. Bibliotek
130025958811

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

BIBLIOTHECA REG. HAFNIENSIS

Hanna von Ostheim.

Prosaiske Forsøg.

Anden Samling.

Andet Oplag.

6290

Kiøbenhavn, 1798.
Forlagt af Johan Frederik Schultz,
Hof- og Universitetsbogtrykker.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Min

uerſtattelige Vens

O. J. Samsøes

Erindring

helliget.

J. J. Rouſſean pref. de la lettre a d'Alembert.

J'avais un Aristarque ſevere et judicieux, je ne l'ai plus; je le regretterai ſans ceſſe; et il manque bien plus encore a mon coeur, qu'a mes ecrits.

De latterlig Følsomme.

Lystspil i een Act

efter

Molieres Les precieuses ridicules.

Respicere exemplar vitæ morumque jubebo
- - - Imitatorem, verasque hinc ducere voces.

Personerne.	De der spille dem.
Jeronimus, en Borgermand.	Hr. Arends.
Mette, hans Datter.	Mad. Clausen.
Else, hans Søsterdatter.	Jfr. Chr. Smidth.
Hendrik.	Hr. Heger.
Lars.	Hr. Lindgreen.
Claus.	Hr. Ibsen.
Korsberg.	Hr. Due.
Greenholm.	Hr. Kohne.
En Ludsk.	
Hans Kammerat.	
En Musikant.	
Stumme Musikanter.	
Stumme Tienere.	

Scenen er i Kiøbenhavn.

Første Scene.

Greenholm. Korsberg.

Greenholm. Hr. Korsberg!

Korsberg. Hr. Greenholm!

Greenholm. See engang paa mig uden at lee.

Korsberg. Nu da!

Greenholm. Hvad siger De om vort Besøg? er De vel fornøiet med det?

Korsberg. End De? synes De, vi have Aarsag til det, nogen af os?

Greenholm. Nei ikke saa ganske, sandt at sige.

Korsberg. Jeg maae tilstaae Dem, jeg er ganske arrig i mit Hoved. — Har man nogentid seet to Landsbyedukker giøre sig saa kostbare, som de to, og er nogentiid to Mennesker blevne begegnede værre end vi? det var jo knap, de vilde byde os en Stoel, at sidde paa; Jeg har aldrig i mine Dage seet Magen til den Hvidsken og til den Ga-

ben, og til den Gnikken i Øinene, og til den Spørgen efter Klokken, der var med de to! og sagde de saa andet end Ja og Nei til alt, hvad vi sagde til dem? Maa De ikke tilstaae mig, Hr. Greenholm, at om vi havde været de to største Kieltringer, der kunde gaae paa Jorden, kunde de ikke have viist større Foragt imod os?

Greenholm. Jeg synes, De tager Dem det meget nær.

Korsberg. Ja jeg tager mig det saa nær, at jeg vil have Hævn over deres Uforskammenhed.

Greenholm. Men kan De sige mig, kiære! hvordan de to Piger ere blevne saadanne; da vi for tre Aar siden besøgte Faderen i Præstøe, vare de to vakkre, tækkelige, inderlig godlidende Piger; jeg troer, at de maae være forbyttede.

Korsberg. Jeg veed nok, hvad det er, der har giort dem forkeerte; dette følsomme Fianterie, denne affecterte Læsning, som begyndte at udbreede sig i Kiøbenhavn, har siden anstukket Provindserne, og naturligviis der taget stærkere Overhaand, hvor den har faaet Indpas. Vore to naragtige Princesser have en slem Rem af Hunden; det er en Sammenblanding af Affectation, Coqvetterie,

og

og virkelig Overspending, og jeg seer nok, hvordan man skal være for at staae dem an. Dersom De vil, som jeg, saa skal vi spille dem et Puds, som skal lære dem at indsee deres Dumhed, og ikke at giøre Nar af brave Folk en anden Gang.

Greenholm. Og hvori skal det bestaae?

Korsberg. Jeg har en Tiener, som hedder Hendrik, og som mange holder for et Genie, for der er ingen Ting saa god Kiøb i vore Dage, som Genie; det er en Nar, som giver sig af med at have Læsning og giøre Vers, bilder sig ind, han er en stor Mand, seer andre Tienere over Skuldrene, og kalder dem Kloddrianer; forresten en Pudsenmager.

Greenholm. Og hvad vil De vel med ham?

Korsberg. Hvad jeg vil med ham! jeg har — men kom, lad os gaae.

Anden Scene.

Jeronimus. De Forrige.

Jeronimus. Nu! har I talt med Pigerne, er alting i Rigtighed? hvordan spændte det Besøg af?

Korsberg. Det vil Jomfruerne bedst selv kunde fortælle; alt, hvad vi kan sige Dem, er, at vi

takke Dem for Deres Artighed; Deres ydmyge Tiener!

Greenholm. Ydmyge Tiener! (de gaae.)

Jeronimus. Hm! det lader, som de gaae vrede bort, hvor mon det kan komme sig? det maae jeg dog have at vide; Claus!

Tredie Scene.

Claus. Jeronimus.

Claus. Ja Hosbond!

Jeronimus. Hvor er dine Jomfruer?

Claus. Paa deres Kammer.

Jeronimus. Hvad giør de der?

Claus. Mundpomade.

Jeronimus. Det er en Dievels Pomaden; sig, de skal komme ind; de Tøser have reent i Sinde at legge mig øde med deres Pomaden, troer jeg, jeg seer intet andet end Æggehvide og Hestefit, og Dievelen veed alt, hvad det er, de smøre sammen; i den Tid, vi have været her, have de brugt mig Flæsket af tolv Svin, og fire Karle kunde have nok af de Lammeskanker, de bruge om Dagen.

Fierde Scene.

Elſe. Mette. Jeronimus.

Jeronimus. Det er vel Umagen værd, at klatte saa meget bort paa jeres Skind; Siig mig engang, hvad have I giort ved de to Herrer, som gik saa koldsindige bort? Sagde jeg eder ikke, I skulde tage imod dem, som to Personer, jeg havde i Sinde at givte eder med? Hvad sagde I til dem?

Mette. Intet, min Fader!

Jeronimus. Intet?

Mette. Hvorledes skal man tale med Folk, som ikke tale vort Sprog?

Jeronimus. Hvad! Sladder, snakke de ikke dansk?

Mette. Men ikke Hiertets Sprog, som Hiertet eene kan besvare.

Jeronimus. Hør nu! begierte de eder ikke til ægte?

Mette. Just det, just det, min Fader! — o! disse kolde Hverdagsmennesker, saaledes kan kun de handle; at begiære os til ægte!

Jeronimus. Hverdagsmennesker! nei hør engang! og hvad skulde da dine Søndagskarle have begiert? at — du gier mig gal med din Sladder.

Mette. O min Fader! ogsaa Deres Hierte er bleven trangt imellem Deres Stands indsnerpende Syssler; Følelsens Stemme trænger ikke meer igiennem til det, det er dovet ved Guldets Klang.

Jeronimus. Hvor Dievelen skulde jeg have hørt den Klang! vi see jo ikke andet end Kobber og Bankosedler! — men nu eet Ord saa godt som fire og tive! jeg siger, de have ført dem op som brave Mænd, at de have begiert eder.

Mette. Men min Gud! min Fader! naar hele Verden tænkte saadan, saa var en Roman snart ude, hvis en Burgheim strax fik sin Emilie, eller en Syvald sin deilige Ubekiendte, som han ikke engang har fundet endnu, saa kunde der jo ingen Roman blive af.

Jeronimus. Ja det var en stor Ulykke! lad mig da høre, hvordan de skulde bære dem ad.

Mette. Min Fader! mit Hiertes Søster skal sande med mig; først maae Elskeren see sin Skiønne paa Gaden eller paa en Spadseregang, eller allerhelst

helst i Kirken, paa det Flammerne af hendes høie Andagt kan optænde hans Kierlighed.

Jeronimus. Er det kanskee derfor, du paa de sidste Tider gaaer saa flittig i Kirke?

Mette. Han seer hende, hans Hierte banker, blusser, brænder! det er hende! det er den Engel! raaber det! raaber han! hende! hende eller ingen — imedens han da staaer drukken, daanet i sin Lyst, forsvinder hun; uvis, om han tør følge hende, eller ikke, spilder han det behagelige Øieblik, hun er borte —

Jeronimus. Men hvad er alt det for Sladder!

Mette. Han vanker om, han søger hende allevegne, men forgieves, tilsidst ender en lykkelig Hændelse hans Qval, han seer hende, han erfarer hendes Bolig, og nu er han kvalet til den, han følger hende allevegne, langt borte, han opsøger, han gienkiender, han elsker hendes Fied i Sandet, han forklæder sig, som en Tigger, og beder hende om en Almisse, og dette Beviis paa hendes ædle Hierte bærer han bestandig paa sit Bryst.

Jeronimus. Men om hun nu ikke gav ham noget?

Mette. Det kan hun ikke. Han staaer heele Timer om Natten, ubevægelig paa Gaden lige

over for hendes Vinduer, for at nyde Skinnet af hendes Lys, at skimte hendes Skygge, han svær-mer sig —

Jeronimus. Og Vægterne bringer ham ikke paa Raadstuen?

Mette. Han spiller paa Instrumenter, paa Floite, det er Melancholiens, Kierlighedens, Fø-lelsens Instrument; han er med i en Concert, men hvor skulde den kunde glæde ham, da hun ikke er der; nu bliver hun bedet at synge paa den . . .

Jeronimus. Det er vel derfor, du tuder mig Øren fulde fra Morgen til Aften.

Mette. Han veed ikke af det, han kommer sildig, vranten, fortræden, Concerten er alt begyndt, i det han betræder Trappens nederste Trin, gribes hans Hierte af varslende Banken, han nærmer sig Døren, og det giennemstrømmes af himmelske Toner, han aabner den: og, o Fryd! han drukner i et Hav af Glæder! det er hende, hun synger! O min Fader! føler, fatter, begriber De dette Øieblikks Salighed?

Jeronimus. Jeg begriber ikke eet Ord, undta-gen det, at du er fra din Forstand.

Else.

Else. O kiere Morbroder! jeg foreener mine Forestillinger med min Venindes; lænk os ikke med ubrødelige Kieder til vor Jammer; bind os ikke til disse tørre kolde Alberter, som vore Hierter ikke kan elske, som ikke kan føle vort Værd; tænk, hvad de Mennesker vil blive, som Mænd, der agte os saa ringe, som Friere.

Jeronimus. Hvad! agte eder ringe! hvad har de giort?

Else. At komme til sin Herskerinde med sorte Stromper, og Kiole med overtrukne Knapper, som om de gik paa Rentekammeret eller paa Børsen! ikke at ville tækkes hendes Øie, naar man har saa faa Midler til anbefale sig hendes Hierte.

Jeronimus. Hun er ligesaa gal som den anden.

Else. Og naar han nu kommer; den ædle! skabt for een af os, naar han kommer, finder den, der var bestemt for ham, finder hende i en andens Arme! o tænk, hvad der staaer: om Alberts Bestyrtelse, om Lottes Jammer lader sig intet sige; og den gamle Amtmand kysser Liget under de hedeste Taarer! troer De da ikke Morbroder! han har angret, hvad han har giort?

Jeronimus. Hør min gode Else! og du Mette! —

Mette. O Gud, min Fader! krænk os dog ei med disse pøbelagtige Navne.

Jeronimus. Pøbelagtige! nei hør engang, hvor fornem hun er bleven.

Mette. Har man nogentid hørt eller læst om nogen Else eller Mette; det vilde være nok til at give Folk Vederstyggelighed for den sødeste Roman i Verden!

Jeronimus. Er du gal? vil du have, de skal skrive Bøger om eder? spot ikke, tag eder vare, der ikke kommer en Viise ud om eder en af Dagene.

Else. Et kielent Øre martres virkelig ved disse Navne, og De maae tilstaae mig, at Navnet Sigvardine, som min Søster har antaget, og Heloise, som jeg har valgt mig, kildrer Øret med en Sødhed, som De selv ikke kan miskiende.

Jeronimus. Fy det er hæsligt, at forandre sine christne Navne, jeg veed ikke, hvor det er, jeg har læst, det gaaer aldrig godt, for vor Herre lider det ikke; og hvad de to gode Mænd angaaer, da kiender jeg dem, som to brave Mænd, der ere i Stand til at forsørge en Kone, og jeg vil, I

skal

skal tage dem. Jeg er kied af at have med eder at giøre, og det er ikke for en Mand af min Alder at passe paa to vorne Piger.

Mette. Jeg for min Part, kiere Fader! jeg finder blot Tanken om Ægteskab anstødelig for den jomfruelige Blueærdighed.

Else. O Du! som beklæder hans Sted, der skienkte mig Livet, for Dine Fødder besværger jeg Dig —

Jeronimus. Er du gal Tøs! siger du Du til din Morbroder! staae op! og saa eet Ord saa godt som fire og tive, enten tag dem, eller paa min Port, at tiene for eders Brød.

Femte Scene.

Else. Mette.

Else. Himmel! Veninde! hvad beslutter Dit ædle Hierte sig til?

Mette. Jeg vil gaae, flye, som en anden Clarissa, det faderlige Huus, flye min Solmes! hør mig, Du, som er værd at forstaae mig, hør et Forsæt, jeg alt længe har havt, vor Troe er kold, som vort Fødeland, jeg vil blive catholsk, gaae i Kloster, finde der min Sigvard, og døe. Men Du, min Søster? Else.

Else. Jeg vil blive, og lide; hvorfor bankede mit Hierte saa høit ved Werthers Lidelser? o! det var anende Banken! Ja! jeg vil blive, vil ægte den kolde, tørre Brudgom, Skiebnen og Din Fader række mig; o snart — snart kommer sikkert den ædlere, der vil skiønne, skatte mit Værd og min Ulykke, og besegle sin Elskov med sin Død.

Siette Scene.

Claus. De Forrige.

Claus. Her er en Lakei ude, som spørger, om De kan see.

Mette. Hvad er det for Snak!

Claus. Jo! han sagde, at hvis De saae nogen i Dag, vilde hans Herre giøre sin Opvartning.

Mette. Den Dosmer!

Claus. (vil løbe.) Jeg skal nok sige det.

Mette. Hvad vil du sige?

Claus. At han er en Dosmer —

Mette. Det er dig, der er en Dosmer.

Claus. (forundret og stødt.) Mig!

Mette. Hvem er hans Herre?

Claus. Han kaldte ham Grev Harri.

Mette.

Mette. En Greve! min Dyrebare! en Greve! han skal være os velkommen, løb! en Greve! min Søster! og til os?

Else. Vi maae heller tage imod ham her, end i vort Kammer, men lad os løbe ind, og giøre os lidt tilrette, jeg har grædt.

Mette. O! en ædel Taare vanhælder aldrig et smukt Øie. (De gaae)

Syvende Scene.

Henrich. En Kudsk. Hans Kamerat.

Henrich (uden for.) Hold lige for Døren, hvorledes skal jeg ellers komme ud? (Kommer ind.)

Kudsken. Hm! det var et galt Arbeide, hvordan skal vi nu komme tilbage; jeg sagde nok, vi kunde ikke vende i den Hønsegaard.

Kameraten. Du kommer til at rykke den ud, som jeg sagde.

Henrich. Vilde I Kieltringer, jeg skulde stænke mine Stromper, og fordærve mine Hæle og mine Corduans Skoe, og saae Pletter paa min Kiole for eders Vogns Skyld? see I, hvor I saae den ud.

Kudsken. Ja! saa giver Herren os nok ogsaa gode Drikkepenge.

Henrich.

Henrich. Hvad?

Rudsken. Jeg siger, gode Herre giver os nok gode Drikkepenge.

Henrich (giver ham et Ørefigen.) Slyngel! tør du begiere Penge af en Mand af min Stand.

Rudsken. Er det at betale fattige Folk, og kan vi leve af Deres Stand?

Henrich. Ah! jeg skal lære eder at kiende mig! de Kieltringer tør ordentlig giøre Nar af mig.

Kameraten (tager Pidsken fra Rudsken.) Vil I betale os, og det strax?

Henrich. Hvad?

Kameraten. Jeg siger, jeg vil paa Timen have Penge.

Henrich. Den Karl har Forstand.

Kameraten. Naa! hurtig!

Henrich. Der! du taler, som du bør, den anden er en Kieltring, der ikke veed, hvad han siger; der, er du nu fornøiet?

Kameraten. Nei jeg er ikke fornøiet, han har givet min Kamerat en paa Kiæften, og — —

Henrich. Naa, naa, der er for det; man kan faae alting af mig, naar man bærer sig rigtig ad. Kom saa igien, og hent mig til Apartement.

Ottende

Ottende Scene.

Claus. De Forrige.

Claus. Hr. Greve! mine Jomfruer skal strax giøre sig den Uleilighed at komme, de bad, om Greven vilde have den Ære at bie.

Henrich. Godt min Søn! jeg skal have den Ære.

Claus. Der ere de.

Niende Scene.

Else. Mette. De Forrige.

Henrich (efter at have hilset.) Mine Deilige! De vil sikkert forundres over Dristigheden af dette Besøg; men det er Deres Rygte, der paadrager Dem denne Ubehagelighed. Myggen flyver om Lyset, og Fortieneſter have en magnetiſk Kraft for mig.

Mette. Det er ikke en Frugt, De maae søge paa slige Træer.

Else. Skal her findes Fortieneſter, maae De have bragt dem med.

Henrich. Hvad jeg kunde medbringe, vilde blive ubemærket, som Regndraaben, der falder i Havet; i at rose Dem, har Rygtet forladt sin Natur,

De

De har tvunget det til at blive sandrue; og det er ikke det mindste af de Mirakler, De kan giøre.

Mette. Hr. Greve! det første Øiekast viser saa mange Fortieneſter hos Dem, som saa ganske maae syſſelsætte Rygtets hundrede Stemmer, at det ikke kan have et Aandedrat tilbage til os.

Elſe. Min Bedſte! vi maae nok tage Sæde.

Mette. Stole! Claudino!

Henrich. Men er jeg ogsaa sikker her?

Elſe. Hvad er De bange for?

Henrich. Et Baghold mod mit Hierte, et Angreb paa min Frihed! jeg frygter for at komme i Brand, som de svømmende Batterier for Gibraltar.

Mette. Min Bedſte! det er et af de muntre Genier.

Elſe. Det er en Alcibiades.

Mette. De har virkelig aldeles intet at befrygte, vore Øine ere rene Landſoldater, hvis Krigskonſt ikke ſtrækker ſig langt.

Elſe. Men vær ikke ubevægelig imod den Lænestol, som et heelt Qvarteer har udſtrakt ſine Arme imod Dem, og ſom døer af Længſel efter at omfavne Dem.

Henrich.

Henrich. Deres længes vist tusinde Gange mere, og med bedre Grund, end min (de sætte sig.) Hvad synes De ellers om Kiøbenhavn?

Mette. Man maatte fornægte baade Sind og Sandser, for at nægte, at Kiøbenhavn er Forlystelsernes Paradiis, Smagens, Geniets og Levemaadens Himmel.

Henrich. Jeg holder for, at uden for Kiøbenhavn er der ingen Frelse for skikkelige Folk.

Else. Det er en unægtelig Sandhed.

Henrich. Det er noget skident her, men saa har vi Karether.

Mette. Det er vist nok, at en Kareth er et ypperligt Huusraad imod Veiens og Veirets Uartigheder.

Henrich. Og naar vi om Sommeren ikke vil spærre os inde i lukte Vogne, saa have vi vores Briskis, der er man dog temmelig sikker for at overskrænkes.

Mette. Dem kiende vi ikke engang af Navn i Præstøe.

Henrich. Hvem er ellers Deres Huus-Genie?

Mette. Vi ere ikke kiendte endnu, men en af vores Veninder har lovet at forskaffe os Kiendskab med adskillige af de mest bekiendte.

Henrich. Vil De betroe det til mig? De kan aldrig give det i bedre Hænder, jeg lever imellem lutter Genier, og jeg troer, man bliver Genie af at komme mig nær; om det saa er den Karl, der pudser mine Støvler, saa giør han Vers med temmelig Berømmelse, og en Bogbinderſvend havde aldrig saasnart indhæftet nogle Bagateller for mig, førend han gav et Ugeblad ud paa Vers.

Mette. Hvem vil De bringe os?

Henrich. Aa! det nytter ikke, jeg siger Dem det; for det er lutter ubekiendte Navne, ſom De aldrig har hørt før. Jeg befatter mig ikke med dem, der er i alle Folks Munde! er der nogen Smag, nogen Fiinhed i at ſige bag efter, hvad hele Verden ſiger! Nei! de, jeg ſkal giøre af, maae der ingen anden Dødelig ſynes om; at opſøge hos ſlige Folk, de forborgneſte, uſynligſte Atomer af Vid og Genie, at dykke under i et Hav af Fadaiſer, for at opfiſke en lykkelig Idee, ſom Forfatteren neppe ſelv har tænkt paa, det udmærker den ſande Kiender.

Mette. De vilde giøre os en uendelig ſtor Tieneſte.

Henrich. Man maae kiende diſſe Herrer, naar man vil have nogen Anſeelſe; det er dem, der bringe en for Orde i Kiøbenhavn, ja det er nok undertiden,

at

at have een af disse gaaende i sit Huus, saa kommer man strax til at hedde Kiender. Men det, som især er det vigtigste, er, at man ved disse Besøg faaer tusinde unndværlige Ting fra Vittighedens Rige at vide; man bliver underrettet om alle de Smaaskrivter, der daglig vexles paa Vers og Prosa; man veed paa en Prik: den har skrevet en allerkiereste, fortvivlet, rasende Elegie over det eller det, den har giort Ord til den Tone, den har giort en Ode over en Proptrækker, hans Donna har foræret ham, Hr. A. skrev i Gaar Aftes en Impromtu til Frøken B., som hun besvarede i Morges Klokken 8, den Forfatter har det eller det under Hænder, den er paa den fierde Akt af sin Opera, den har giort et tusinde og syv hundrede Vers paa den første Sang af sin Fortælling, den giver sine samtlige Verker ud; Det er det, der giver Anseelse i Selskaber, og jeg vilde ei give en halv Skilling for al den Vittighed, man kan have, naar man ikke veed alt det.

Else. Det er virkelig at giøre sig overmaade latterlig, at giøre Fordring paa Vittighed, og ikke vide til den allermindste Bagatelle, der kommer ud hver Dag, og jeg vilde skamme mig til Døde,

naar en kom, og spurgde mig om det eller det, og jeg saa ikke havde seet det.

Henrich. Det er sandt, det er en Skam, ikke at være iblandt de første, der have alt, hvad der giøres, ondt og godt; men forlad Dem paa mig, jeg vil oprette en heel Genieklub hos Dem; og jeg lover Dem, der skal ikke blive giort en Ende Vers i Kiøbenhavn, som De jo skal kunde udenad, inden nogen anden. — Jeg fusker ogsaa selv lidt paa det Fias, og her roullerer omkring ved Natbordene omtrent et hundrede og halvtredsindstive Viser, ligesaamange Arier og Sange, og fire hundrede Epigrammer af mine, uden at regne smaa Fortællinger, Elegier og mørke Taler.

Mette. Jeg giør uendelig meget af mørke Taler.

Henrich. Jeg har endnu i Morges giort fire, som De vil finde i et af vores Ugeblade, og som jeg vil give Dem at giette paa.

Else. Jeg elsker meget Elegiens veemodblandende Lyst.

Henrich. De har Ret, og De skal see en af disse Dage en fra mig over en Rotte, der blev fanget i en Sax.

Else (med et affecteret Skrig.) Ih! en Rotte!

Henrich.

Henrich. Hvorfor ikke? kan en Rotte ikke ogsaa have Forældre, Børn, Elskerinde? min Elegie er just Rottindens Klage ved hendes Mages Død.

Mette. Jeg elsker ellers overmaade lyriske Digte, især naar de ere til smukke Melodier.

Henrich. O! det er mit første Talent, jeg har begyndt at forfatte den oldenborgske Stammes Historie i Arier og Recitativer til Musiken af Orpheus, Amphion, Cora, og Gustav Vasa; den sidste passer sig især uforlignelig til Christian den Andens Historie.

Mette. O! det vil være uforligneligt; jeg giør i det mindste Beslag paa et Exemplar, naar det kommer ud.

Henrich. De skal faae et i Lommeformat; og hvad er Deres Livcouleur?

Mette. Lilas.

Henrich. Og Deres?

Else. For var det grønt, men Haabets Farve er ikke mere for mig; nu er det sort, som Graven og min Smerte.

Mette. Hvorfor spørger De om det?

Henrich. For Couleuren af Bindet; for mine Skrifter indbindes ikke uden i Silke. — Det er

ellers under min Stand at skrive, men Boghandlerne pine mig.

Mette. Det maae være en Lykſalighed, at ſee ſig trykt!

Henrich. Lykſaligheden i det er, at blive læſt af Pine, ſom Deres. — Men jeg maae ſige Dem et Inpromtu, jeg giorde i Gaar; jeg var henne, og beſøgte en Comteſſe af mine Veninder, og hun lod mig bie paa ſig i ſin Have; jeg er Dievels efter Inpromtuer.

Else. Det er ogſaa Forſtandens Proveſteen.

Henrich. Behager De at høre det?

Mette. Jeg er idel Øre.

Henrich.

O! hvor jeg — Serene!
Hør Echoet gientager, eene!
At jeg mig ſeer eene,
Gienlyder, og dette allene.
Serene! hør! eene!
I Top og i Grene.
Serene! Serene! hvor elſker jeg dig!
Serene! hvor elſker jeg dig!
Serene! hvor elſker jeg dig!

Else. Hvilken Sandhed! hvilken Ømhed! hvilken Følelſe.

Henrich. Der er i det mindſte ingen Konſt i mine Arbeider.

Mette

Mette. Ikke Spor af Konst! Hiertets sandeste, simpleste Sprog!

Henrich. Lagde De Mærke til Begyndelsen: "O! hvor jeg" — Udbruddet af det fulde Hierte med et Suk O! O! — et Suk, hvori det pressede ængstede Hierte skaffer sig Luft! O! O!

Mette. Jeg gienkiender dets Veltalenhed.

Henrich. Og det lader, som det var ingen Ting.

Else. Det er ogsaa kun noget for de Indviede, for hvem Følelsens Gudinde har aabnet sin Helligdom, som for Dem.

Mette. Jeg vilde heller have giort den Begyndelse, end hele Balders Død.

Henrich. De har en fiin Smag; hvad synes De ellers om Ewald?

Else. O! Visen om Edderfuglen —

Henrich. Ja! den er ganske artig; men forresten var Ewald for tvungen, for mørk, for kort, for tankeriig, han havde ikke dette henrivende, dette lette, som behager ved første Øiekast, dette frugtbare Overflødige; han troede endnu paa den gamle Snak om Correction; O! som er Geniets Død; nu omstunder have vi ganske andre Digtere, som faae os til at lee med det eene Øie, og græde med

det

det andet. — Men lægger De Mærke til det Afbrud "Serene! hør!" det er, som et Menneske, der studser "hør!" og hvad hører han, "Echoet gientager eene."

Mette. Det er ubetaleligt.

Else. Jeg kiender intet Mage til det, uden den sublime Tanke i Orpheus: Det nægtes ei, men kun forhales.

Henrich. Og hvor naturlig bringer det ham ikke paa følgende Tanke: "At jeg mig seer eene! gienlyder, og dette allene!" hvor klagende!

Else. Jeg kunde græde med ham; jeg synes, jeg hører den arme Werther langt fra sin Lotte, eller Colmas melodiske Klage, da hun var allene paa Høien.

Henrich. Og nu som et Menneske, der ikke kan troe sine egne Øren — "Serene! hør! eene;" det er, som man var i Skoven med ham, og hvor kommer den Lyd fra — "I Top og i Grene!

Mette. Himmelst!

Henrich. Og nu Enden — "Serene! Serene! hvor elsker jeg dig! Serene! hvor elsker jeg dig! Serene! hvor elsker jeg dig!" Det er Følsomhedens søde Monotonie, ikke denne Ewaldske Extract, denne Kraftsuppe af Tanker.

Mette.

Mette. Det er Kristal af Følelsens Kilde!

Henrich. Allerkiereste! mit hele Inpromptu værd! saa fiint dømt og saa skiønt udtrykt! disse Igientagelser vise et drukkent, fuldt, af een Følelse opfyldt Hierte.

Else. Om hvilket Elskov udgyder Sphærernes Musik, og døver det for al Jordens Lyd.

Henrich. Nu maae De høre Melodien.

Else. Har De lært Musik?

Henrich. Nei aldrig!

Else. Hvor kan De da —

Henrich. Folk af Stand lære aldrig noget, de kan alting.

Mette. Det troer jeg ogsaa, min Bedste!

Henrich. Vil De nu høre, hvad De synes om Melodien: Hm hm hm! lalala! det ubehøvlede Veir har beskadiget min Stemme, men det siger intet; C'est a la Cavaliere, at synge uden Stemme.

(Han synger.)

Else. O! det er fortryllende! jeg er i Elysium.

Mette. Det er henrykkende!

Henrich. Finder De ikke Echoet og Tanken fortræffelig udtrykte ved: "O! hvor jeg — Serene!" Og nu, som det var langt borte, og som han fryg-

tede for at afbryde sig "Hør! Echoet gientager eene" — og siden — "Serene! hør! eene!"

Mette. Den Melodie er sin Text, og begge Deele sin Forfatter værdige.

Henrich. Og Repetitionen tilsidst! den Fermate paa "Dig' paa det vigtigste Ord i Tanken.

Else. Det er sødt, som Døden i Elskerens Arme.

Henrich. Alt, hvad jeg gior, er af Naturen; og jeg har aldrig studeret.

Mette. Naturen har været en partiisk Moder imod Dem, De er hendes Kiæledegge.

Henrich. Men hvad fordriver De ellers Tiden med? mine Deilige!

Mette. Med at see tilkommende Fornøielser imøde.

Henrich. Hvis De vil tillade det, vil jeg en af Dagene føre Dem i Comoedie, der gives et nyt Stykke, som, jeg nok vilde, vi skulde see sammen.

Else. Vor Taksigelse bliver alt vort Svar.

Henrich. Men De maae love mig, at De vil finde det smukt.

Mette. Har De læst det?

Henrich. Jeg fik ikke Tid, men Forfatteren har været hos mig for at læse mig det for, det er

saa

saa Brug her, at Forfatterne gaae omkring til os, og bede os rose deres Stykker, og De kan selv let begribe, Parterret byder sig ikke til at sige os imod; jeg er meget accurat i saa Fald, og naar jeg har lovet en Forfatter det, saa raaber jeg: Bravo! det er superbe! længe førend Lysene blive tændte.

Mette. Kiøbenhavn er dog et ganske himmelsk Opholdsted; saadan noget hører man nu aldrig i Præstøe.

Else. Vi skal vist ikke svige Deres Tillid til vor Smag, og vores Hierter vil mødes ved mangt et skiønt Sted — O! —

Henrich (til Mette.) Tager jeg ikke meget Feil, seer De ud til at have skrevet et Theaterstykke.

Mette. Det er just ikke umueligt, jeg kunde have prøvet derpaa.

Henrich. Det maae De lade os see; ellers imellem os sagt, har jeg ogsaa skrevet et, der skal spilles med det første.

Else. Dog vel en Tragedie?

Henrich. En tragisk Opera! de spille ingen Ting taalelig her uden Operaen; her døde en Mand for en halvsnees Aar siden, han fordærvede os Tragedien i Bund og Grund, han snakkede, saae mig en Ulykke!

i den,

i den, ligesom vi nu tale her, og der ere de, der giore saa endnu; er det at spille Tragedier? men kan De giette, hvor den sidste Akt af min Opera spilles?

Mette. I en Celle i et Kloster?

Henrich. Nei.

Else. Paa en Kirkegaard?

Henrich. Langt fra.

Mette. Paa et Skaffot?

Henrich. Det er Smaaeting.

Else. I Elysium?

Henrich. Nei! det er et ganske nyt Sted.

Mette. I de Ulykfaliges Boliger?

Henrich. Der var vi jo i Orpheus!

Else. Men hvor da?

Henrich. I Daarekisten, mine Deiligste! De begriber selv, det maae give ganske original Musik, især ganske originale Chor; i fierde Akt bliver alle mine Personer gale; jeg har ogsaa udvirket Tilladelse, at de, der have Roller i Stykket, maae gaae ud i Pesthuset saa meget, de vil, at studere deres Roller.

Mette. Det vil blive ubeskrivelig rørende.

Henrich.

Henrich. Jeg kan ikke lide disse vandede Tragedier, som man kun græder over; naar jeg skal synes om et Stykke, maae de halve Tilskuere bæres syge hiem. (Else daaner.)

Henrich. See Følelsens Magt! (bestænker hende.) hvad synes De om den Lugt? det er sand Bergamott?

Else. Den er delicieux.

Henrich. Jeg er en stor Elsker af Parfum; jeg kan for min Død ikke lide den borgerlige Lugt, at lugte af ingen Ting! vil De lugte til min Frisure?

Mette. Jeg gior ogsaa uendelig meget af Vellugt.

Henrich. Jeg kan ikke begribe, at man ikke arbeider mere for den Sands, det er dog den, vi Folk af Stand især excellere i; jeg vilde have havt, de Fulde have parfumeret Elysium i Orpheus, det kunde have været giort med en Fontaine af lugtende Vande, thi, mon Dieu! der maae jo dog lugte got i Elysium!

Mette. Det er rigtigt; og det kunde De ikke drive igiennem?

Henrich. Man kom med den sædvanlige kiedsommelige Indvending, det vilde koste for meget, og jeg blev, pardi! saa vreed, at jeg nær havde

ladt

ladet det gjøre paa min egen Regning. Hvad synes De ellers om min Dragt? passer ikke min Vest fortreffelig til den Kiole?

Mette. Jeg har aldrig seet Mage til den Smag.

Henrich. Det er et Konstgreb, jeg har laant af Musiken, at frembringe en Harmonie af Dissonancer.

Else. Geniet viser sig i alle Ting!

Henrich (pludselig.) Ak! mes Dames! er det ret? er det efter Aftale?

Else. Hvad fattes Dem?

Henrich. Deres Øine magnetiserer, desorganiserer, omindvolder mig imod min Villie, og jeg kan forudsige tilkommende Ting.

Mette. Nu da!

Henrich. Jeg kan forudsige, at min Frihed er tabt for evig.

Mette. Han giver dog alt, hvad han siger, en forunderlig Vending.

Else. Han har Vittighed, og veed at lyve, som Wertther.

Mette. Frygten er større end Faren, Deres Hierte skriger, førend man rører det.

Henrich.

Henrich. Rører det! det er giennemboret, fortæret, og svangret ved Kierligheds Pile.

Tiende Scene.

Claus. De Forrige.

Claus. Her er nok en Herre, der vil giøre Dem sin Opvartning.

Mette. Hvem er det?

Claus. Baron von der Lasse.

Henrich. Baron von der Lasse?

Else. Kiender De ham?

Henrich. Det er min bedste Ven.

Mette. Lad ham strax komme ind.

Henrich. Vi har ikke seet hinanden i lang Tid, det Møde glæder mig.

Else. Der er han.

Ellevte Scene.

Lars. De Forrige

Henrich. O! Baron!

Lars. O! Greve! (de løbe i hinandens Arme.)

Henrich. Hvor det glæder mig at see Dig.

Lars. Hvor det henrykker mig at treffe Dig.

Henrich. O! kys mig lidt mere, jeg beder Dig!

Mette.

Mette. Min Allerbedste! vi begynde at blive kiendte, Folk af Fortieneſter søge os.

Henrich. Mine Deilige! De tillade mig at foreſtille Dem denne Cavalier, han fortiener paa min Ære at kiendes af Dem.

Lars. Jeg kommer for at aflegge min Hylding til Deres Skionhed.

Mette. Deres Artighed seer vor Værd igiennem et Forſtørrelſes Glas.

Else. Det bliver een af de faa lykkelige Dage i vort Hiertes Dagbog.

Mette. Skal man altid raabe paa eet og det ſamme? Claudino! en Stoel!

Henrich. De maae ikke undres over at see Baronen saa bleeg, han er nys kommen op af en Sygdom.

Lars. Det er Frugten af Hoffets Uroe og Krigens Moie.

Henrich. Veed De vel, mine Deilige! at Baronen er een af vor Tids Helte, det er en Holger Danſke!

Lars. Greven giver mig intet efter, og vi veed ogsaa, hvad Du kan.

Henrich. Det er sandt, vi have seet hinanden, hvor det gieldte.

Lars.

Lars. Og det, hvor det gik heedt til.

Henrich. Men ikke saa heedt, som her! hihihihi.

Lars. Vi lærte at kiende hinanden i Feldten, og den første Gang vi saae hinanden, kommandeerte han et Regiment Husarer paa den preussiske Flode.

Henrich. Det er sandt nok; men Du var dog i Tieneſten, før jeg, og jeg kan huske, inden jeg engang var Stabs-Officeer, kommandeerte Du 2000 Heste.

Lars. Krigen er en deilig Ting, men her er intet at giøre for en brav Soldat.

Henrich. Derfor har jeg ogsaa lagt mit Portdepee paa Hylden.

Else. Jeg maa tilstaae, jeg har særdeles Godhed for Krigsstanden.

Mette. Jeg ogsaa, men Tapperhed maa være krydet med Vid.

Henrich. Baron! kan Du huske den Halvmaane, vi tog bort i Slaget ved Fleurus?

Lars. Hvad vil Du sige med din Halvmaane? jeg skulde troe, den var heel, og vel det.

Henrich. Jeg troer, Du har ret.

Lars. Det glemmer jeg nok ikke; jeg blev der qvæstet af en Granat, som jeg endnu har Ar af. Vil De føle?

Else. Det var et grelligt Saar!

Henrich. Vil De flye mig Deres Haand, og finde her lige bag i Hovedet; er De ved det?

Mette. Ja jeg føler noget.

Henrich. Det var en Musketkugle, jeg fik i det sidste Slag. (Else holder Tørklædet for Øinene.) Hvad fattes Dem? min Deilige!

Else. O jeg seer Dem blødende, nedkastet, sønderhugget af Heste; jeg deler Deres Skiebne.

Henrich. Og betaler den med Deres Taare; det var ikke for meget at lade sig skyde ihiel, for at blive begrædt af Dem; men oven paa Tragedie hører et Divertissement; Er Din Vogn der?

Lars. Jeg er kommen ridende, men jeg tænker, min Rideknægt er der med mine Heste; De ride formodentlig, mine Damer?

Mette. Hr. Baron!

Lars. Det er aldrig mueligt! saa smukke Øine, og ikke ride!

Mette

Mette. Vi ere fra Præstoe, Hr. Baron!

Lars. Men min Gud! — hvor kan man være fra Præstoe, og være saa smuk som De! men jeg skal give Dem Lection.

Mette. Vi kunne saa ikke tage ud i Dag.

Henrich. Saa lad os faae Musik, og dandse.

Mette. Men Hr. Baronen, som har været syg, og er i Stövler.

Lars. O! naar man har Sporer paa, siger det intet.

Mette. Men saa maa vi have mere Selskab.

Henrich. Holla! Jean, Joseph, Bourgogne, Champagne, Normandie, Piccardie, Bretagne, Christoph, Heinrich, James! Jeg troer ikke, der er en Cavalier i Kiøbenhavn slettere opvartet end jeg; de Knægte gaae altid fra mig.

Mette. Vor Tiener kan forrette det. Claudino! spring ind til vore Veninder her næst ved, og beed dem giøre os den Ære at komme ind til os, og dandse en Times Tid.

Henrich. Og tag saa nogle af Stadsmusikantens Folk med. — Baron! hvad siger Du om de to Pine?

Lars. End Du, Greve! hvad siger Du om de to?

Henrich. Jeg siger, vor Frihed kommer til at strække Gevær, og give sig paa Naade og Unaade.

Mette. Hvor alt det, han siger, er naturligt, og har en nydelig Vending!

Else. Ja, han er riig, som Naturen selv.

Henrich. For at vise Dem, jeg meente, hvad jeg sagde, vil jeg giøre Dem et Impromptu over det.

Else. O! ja! jeg besværger Dem! berüig os med noget, som, vi kan sige, De har giort til os.

Lars. Jeg kunde have Lyst til det samme, men jeg maa skaane min poetiske Aare, den er bleven saa meget tappet i disse Dage.

Henrich. Hvad Dievelen er det! jeg giør altid det første Vers godt, men jeg har ondt ved at hitte paa de andre; men det er paa min Ære ogsaa alt for hovedkulds; Lad mig faae Tid, saa skal jeg giøre Dem et Impromptu i min Mageligheid, som De skal finde allerkiereste.

Lars. Han har Forstand, som en Djevel.

Mette. Og Vittighed.

Else. Og Følelse.

Henrich. Har Du for nylig seet vor lille Baroneſſe? Baron!

Lars. Jeg har ikke besøgt hende i tre Uger.

Henrich. Mon Dieu! hvor skal man ogsaa faae Tiden fra! Veed Du vel, at vor Grevinde vilde have havt mig til at ride ud med sig paa Parforce-Jagt i Dag?

Mette. Der er for det første Musiken.

Tolvte Scene.

Musikanterne uden for. De Forrige.

Henrich. Det er kun et Bal i Galop, en af Dagene skal vi giøre Dem et formeligt; (han dandser, som til Præludium) lalalala —

Mette. Han er nydelig skabt.

Else. Og seer ud til at dandse deiligt.

Trettende Scene.

Greenholm. Korsberg. De Forrige.

Korsberg. Hahaha! Din Kieltring! hvad gior du her? Jeg har nu søgt dig i tre Timer.

Henrich. (som faaer Hug). Au! Det sagde De mig ikke, der skulde være Hug med.

Lars. Au! au! au!

Greenholm. Din Kieltring skulde nok bilde Folk ind, du var noget?

Korsberg. Seer I nu, hvem I ere? (De gaae).

Fiortende Scene.

De Forrige, uden Korsberg og Greenholm.

Mette. Men hvad vil det sige?

Lars. Det er et Væddemaal.

Else. Hvad, at lade sig saaledes prygle!

Henrich. Min Gud! jeg vilde ikke lade mig mærke med nogen Ting, for jeg er bidsig, jeg havde forlobet mig.

Mette. Taale saadan Fornærmelse i vor Nærværelse!

Henrich.

Henrich. Det er ingen Ting; lad os blive ved; vi ere gamle Bekiendte, og gode Venner regne ikke saa smaa Ting med hinanden.

Femtende Scene.

Greenholm. Korsberg. De Forrige. Stumme Tienere.

Korsberg. I Slyngler skal ikke giøre Nar af os.

Mette. Hvad er det for en Dristighed, at giøre saadan en Tummel i vort Huus?

Greenholm. Hvad! skulde vi taale, at vore Tienere blive bedre modtagne end vi? at de giøre Jomfruerne deres Opvartning, og give Dem Baller paa vor Bekostning?

Mette. Deres Tienere!

Korsberg. Ja vore Tienere, og det er ikke smukt saaledes at forføre andres Folk.

Mette. Himmel! hvilken Uforskammenhed!

Korsberg. Men de skal ikke stikke Jomfruernes Øine ud med vore Klæder, og vil De holde af dem, skal det være for deres egen Skyld; hurtig! klæd dem strax af.

Lars. Der ligger vor Herlighed.

Henrich. God Nat Grevskab; god Nat Baroni!

Greenholm. I Kieltringer understaae eder, at jage paa vor Grund; men I maa see eder om andre Herligheder at behage Eders Skiønne med; det kan jeg sige eder.

Korsberg. Det er for droit, at stikke os ud i vore egne Klæder.

Henrich. O Lykke! hvor er du ustadig!

Greenholm. Hurtig, tag alting fra dem.

Korsberg. Gaae nu med det Tøi; nu kan De elske dem, saa meget De vil, mine smukke Jomfruer, og jeg lover Dem, at hverken Hr. Greenholm eller jeg skal have det mindste imod det.

(De gaae)

Else. Hvilken Skam!

Mette. Jeg brister af Harme.

En Musikant. Hvad er det? hvem skal betale os?

Henrich. Sporg Hr. Baronen.

Musikanten. Hvem skal give os Penge?

Lars. Sporg Hr. Greven.

Sexten-

Sextende Scene.

Jeronimus. Else. Mette. Henrich. Lars.

Jeronimus. Nu! I føre eder vakkert op! det er smukke Ting, man fortæller mig om eder.

Mette. O! min Fader! man har spilt os et skammeligt Puds.

Jeronimus. Ja det er et skammeligt Puds, men I kan takke eders egen Uforskammenhed for det; de have hævnet dem over eders Opførsel, men jeg arme Mand kommer til at drikke den Skam.

Mette. Men jeg sværgerpaa, jeg vil hævnes, eller jeg dør af Smerte; og I Uforskammede! tør I endnu blive her, efter —

Henrich. At tale saaledes til en Greve! saadan er Verden, naar Vognen hælder, støde alle til; kom Kammerat, lad os prøve vor Lykke andensteds, her seer man kun efter udvortes Anseelse, og agter ikke den nøgne Dyd. (De gaae)

Sidste Scene.

Musikanten. Jeronimus. Else. Mette.

Musikanten. Herren fornøier os nok i deres Sted, for det vi have spillet.

Jeronimus. Ja jeg skal fornøie eder; der have I eders Betaling (slaaer ham), og jeg veed ikke, hvad der holder mig fra, at jeg ikke gior ligesaa ved Eder; vi blive nu en Fabel og en Latter for den hele Verden, og det have I eders egne dumme Streger at takke for; gaae! og kom aldrig for noget Menneskes Øine.

Hanna

Hanna von Oftheim
eller
den kierlige Kone.

Le plus charmant objet de la nature, le plus capable d'emouvoir un coeur ſenſible, & de le porter au bien, eſt, je l'avoue, une femme aimable & vertueuſe.

J. J. Rousseau.

Hanna von Oftheim var hendes Forældres eneſte Barn. I ſin ſpædeſte Barndom miſtede hun ſin fortreffelige Moder, men hendes retſkafne Fader, ſom hun nu blev alt, opoffrede ſig gandſke til at opdrage hende, og danne tidlig hendes Hoved og Hierte. Skulde der være nogen Undtagelſe i den almindelige Regel, at Qvindedannelſe lykkes kun Qvindehaand, da maatte det være for ſaadanne Mænd, ſom Guſtav von Oftheim. I lang og fortroelig Omgang med den elſkværdige, ſom omſider var bleven hans Kone, havde han havt Lei-

lighed

lighed til at studere det qvindelige Hierte i al dets indtagende Skionhed, og at studere det con amore; men naturligviis kiendte han tillige dets elskværdige men farlige Blødhed. Langt fra at overlade sin Hanna i Tyendes eller Leiesvendes Hænder, paatog han sig derfor selv at lære hende alt det, et Fruentimmer bør lære af Mandfolk; paa hans Værelse, og i hans Nærværelse fik hun Underretning i de qvindelige Sysler, der vare passende for hendes Alder; hun var hans kiereste og eneste Selskab, og var heller intet Sted saa gierne, og saa glad, som hos ham.

Hanna nærmede sig til sit tolvte Aar, og hendes Fader ansaae det nu for Tid at lade hende blive kiendt med den egentlige Huusholdning. Vel var hun Arving til en halv Tønde Guld; men det var saa langt fra, at Østheim troede, dette kunde befrie hende fra slige Sysler, at han tvertimod ansaae Kiendskab med dem, og Kierlighed for dem, som den eneste Modgift, der kunde bevare et ungt Fruentimmer i den store Verdens anstikkende Luft mod Forfinelsens og Forførelsens Smitte. Hans eneste Omhu var derfor at finde en Person, som han sikkert kunde betroe sin Dat-

ter

ter til, og af hvem hun i det mindste intet Ondt lærte i de Timer, da Huusholdningssysslerne holdt hende bort fra hans Opsyn; og han var saa lykkelig snart at finde een gandske efter Ønske.

En midaldrende ugift Cousine af Ostheim havde just paa samme Tid mistet sin Fader, hvis Huus hun adskillige Aar havde forestaaet; hans Død giorde hendes Forfatning meget kummerlig, og da det saae meget langvarigt ud, inden hun kunde faae Plads i det Frøkenstift, som var hendes eeneste Udsigt, blev det en sand Velgierning for hende, da Ostheim tilbød hende at tage hen til ham, forestaae hans Huus, og give hans Datter Anviisning i Huusholdningskonsten. I øvrigt var Dorothea von Ostheim — saa hedde denne Cousine — en god, jævn, gammeldags Pige; hendes Catechismus indeholdt kun fem Hoveddyder, Gudsfrygt, Ærbarhed, Huuslighed, Sparsomhed, og Reenfærdighed; men hun holdt saa meget des strængere over enhver af disse; og hendes hele Cultur bestod i en udstrakt Kaagekunst, og en fuldkommen Færdighed i al slags Fruentimmergierning.

Jeg har sagt, at Ostheim dyrkede tidlig sin Datters Hoved og Hierte, men han var for klog

til

til at drive nogen af Delene. Den forstandige Gartner, der sætter større Ære i at fremelske ypperlige Frugter, end at bramme med utidige, tager ikke gierne sin Tilflugt til Mistbænk, og Drivehuusvarme. Ostheims fornemste Omhu var at udvikle Hannas egne Begreber og Følelser, og ikke at fuldproppe hende med andres; han huskede meget for vel, at hun var et Barn, og han et Menneske, til at han skulde danne sig nogen af disse systematiske Planer, der ere ligesaa theoretisk deilige, som de ere praktisk umnelige; men da han levede bestandig med og for hende, nyttede han hver forefalden Leilighed til at udvikle, og berigtige hendes Begreber, uden enten at fremskynde eller skade dem. Imidlertid vogtede han sig omhyggelig for at lade Barnet mærke, at han levede eene for hende; den, der i sine spæde Aar vænnes til at være Middelpunkten for sine Forældres og Frænders Bestræbelser, vil i modnere Alder vente og fordre det samme af den øvrige Verden, finder det ikke, og bliver ulykkelig. Ofte maatte derfor Hanna taale smaa Afslag endog i Ting, som han meget gierne havde kundet føie hende i; ofte skabte Ostheim sig ubetydelige Sysler, for at nøde hende

til

til at udsætte eller opgive sine Ønsker. Resignation er blandt alle menneskelige Dyder den, vi oftest have Leilighed, og mindst have Lyst til at øve; til den, troede Østheim derfor, man ei kunde vænnes for tidlig. Østheim vilde fremme sin Hannas Lykke og Værd, og ikke selv vinde Beundring; han var altsaa meget glad ved, at hun intet Vidunder blev, og at især utidig Smiger aldrig fristede hende til at anse sig selv derfor. At hun imidlertid i sit tolvte Aar følte med en Fiinhed, og tænkte med en Rigtighed, som andre Piger ellers sjælden naae før den store Epoke, da Kierlighed modner deres Forstand og Hierte, er meget begribeligt.

Sagtens streed denne Opdragelse ikke saa lidet mod Tante Dorotheas Begreber; ved alle givne Leiligheder uddeelte hun Roes og Daddel med rund Haand, endog hvor Østheim ikke fandt mindste Anledning til nogen af Delene. Hendes Hovedgrundsætning var, man maatte give Barnet Ambition, og denne stræbte hun ogsaa aldeles at meddele hende paa den almindelige urimelige Maade. Hvis Hanna f. Ex. løb ned i Haugen i Middagssolen for at hente en Blomst til sin Fa-

der,

der; skiændte Tante Dorothea upaatvivlelig, af Frygt for, hun skulde blive brun eller fregnet; hvis Barnet glad over at have funden en usædvanlig smuk Blomst, kom hoppende og springende med den, advarede Tante hende om at gaae anstændig og artig, og — hvad værre var — ikke at komme afsted, som en Bondetøs. Ved slige Leiligheder var Østheim meget omhyggelig for, i største Hast at bemestre sig Samtalen, inden Hanna kunde mærke, hendes Tante havde Uret; han giorde hende da f. Ex. opmærksom paa, hvor skadelig Middagssolen kunde være for Helbreden; eller erindrede hende om, hendes Tante havde tilforn forbudet hende at springe i Heeden; og dreiede nu Tingen saaledes, at Hanna fandt, hun i det mindste fra den Side selv havde Uret; han viiste hende da, at slige Ubesindigheder kun kunde tilgives et stakkels Bondebarn, som ikke var saa lykkeligt, at nogen brød sig om det, men ikke hende, der blev opdraget, og oppasset med saa megen Omhu. Ligeledes gik det ikke sielden med Dorotheas Berømmelser, der gemeenlig faldt gandske i Utide; een af disse Scener vil give langt tydeligere Begreb om Østheims Opdragelsesmaade, end nogen anden Slags Beskrivelse kunde.

En

En Dag, som denne liden Familie sad til Bords, spurgde Tante Dorothea Tieneren, som vartede op, om den gamle Kone, der pleiede at komme, var inde i Kiøkkenet; og da han bejaede det, gav hun dem Lov til at give hende det Vand, hvori en Skinke, som juſt kom ind med, var afkogt. "O Tante!" ſagde Hanna med en hende uſædvanlig Fyrighed, og en Taare trængde ſig frem i hendes lyſeblaae Øie. Oſtheim, ſom aldrig tabte ſin Datter af Syne, ſpurgde da ſtrax, hvad dette betydede. "Den er kogt af i Høe, min Fader!" ſagde Hanna, og Taarene fik Løb, og faldt ned paa hendes Tallerken. "Hvad da? det er jo dog Synd at kaſte Guds Gaver bort!" ſvarte Tante Dorothea. "Og hvad der er modbydeligt for os, der ere kræsnere vante, ſagde Oſtheim, det er ſand Velgierning, er maaſkee Herrekoſt for den arme Kone. Men veed du, hvad, min Pige! vi vil bede Tante, om hun ikke vil tillade, hun faaer et Stykke af Fleſket til, ſaa bøder det eene paa det andet. "O ja! gode Tante! ſagde Hanna, og kyſte ſørſt hendes Haand, og ſiden ſin Faders. Oſtheim var paa Veie til at kyſſe hende, men betænkte ſig, dog kunde han ikke bare ſig for, lidet

at trykke hendes Haand, og gav hende derpaa Fleſket, ſom hun hierteglad ſprang ud med til den fattige Kone. "Det er min Catty op ad Dage, ſagde Oſtheim, ſaaſnart han og Tante var eene: hun har ſin Moders hele Hierte. "Ja! ſagde Dorothea, hun er gandſke god, men hun ſlæber mig rigtig her ſaa mange Staaddere paa Dørene" "Jh nu Couſine! ſvarede Oſtheim, der er dog neppe endnu komne ſaa mange, at vi jo har havt noget tilovers til hver; desuden veed De nok, at der findes ikke ſynderlig egentlige Staaddere paa mit Gods,*) og fremmede taales der ikke ret længe." I det ſamme kom Hanna ind, og var ſaa glad: O! min Fader! ſagde hun: det var ſaadan en gammel, gammel Kone, og hun blev ſaa fornøiet, og vilde kyſſet min Haand, og ſagde: jeg var ſaadan en rar lille Froken. "Saa! ſagde Oſtheim ſmilende, ſpiſte hun da Fleſket?" "Nei, hun kom det i Krukken til Fleſkevandet, fordi det ſkulde blive varmt, til hun kom hiem med det til hendes ſtakkels Mand, ſom ſkal være ſaa ſyg." "Gud bevare os, udbrød Tante Dorothea, at give den ſyge Mand Fleſk!" "Nu ja Couſi-

*) Forf har glemt at ſige, at Oſtheim levede paa ſin Gaard.

Cousine! sagde Ostheim, det er i alle Tilfælde meget bedre, end at lade ham sulte. Det, fattige Folk meest trænge til, naar de ere syge, er stærk nærsom Føde; hos dem hielper Naturen sig gierne selv, og vor Sygekost vilde være ligesaa utienlig for dem, som vore Medikamenter; begge Dele ere efter vor ødelagde, forkiælede Natur. Men hvo er da hendes Mand?" "Det er den ny Hyre oppe ved Leddet, svarede Hanna. "Jeg skal see ind til ham, naar vi har spiist; sagde Ostheim. "O min Fader, maa jeg ikke gaae med." "Du vilde da nok, Konen skulde kalde dig nok engang en rar lille Frøken; andet, seer jeg ikke, dit Besøg kunde nytte til; men dersom du kunde faae Johan til at gaae op med det hver Middag, saa vilde vi bede Tante, om han ikke kunde faae lidt her af Kiøkkenet, i det mindste saa længe, til han blev frisk." "O jo! sagde Tante Dorothea, der levnes dog altid noget, jeg skal sige det til Johan." "Nei Cousine! sagde Ostheim, det er en Ting, som vi ikke kan paalægge ham, det hører ikke til hans Tieneste; men Hanna maa selv see, hun kan faae ham til det." "Jeg vil love ham noget for det af min Sparebøsse, sagde Hanna. "Som du

vil, min Pige! men du husker, du har samlet for at kunde kiøbe dig et lidet Etui til Markedet, og naar du nu giver dine Penge bort" — "Saa giver Papa hende nok saa mange igien! sagde Tante Dorothea. "Nei saa tilforladelig gier jeg ikke, sagde Ostheim, i saa Fald var det jo ikke af sine, men af mine Penge, hun gav." Johan kom ind i det samme, og Hanna giorde strax Akkord med ham, om han vilde bære den Mad hver Dag til den gamle Mand, saa skulde han faae en lille Markedsgave af hende. Uagtet baade Johan og alle Folkene i Huset gierne var gaaet for Hanna, hvor det skulde være, saa meget holdt de af hende; saa kiendte han dog Ostheims Handlemaade saa vel, at han vidste, han skulde tage mod det, Hanna bød ham; og til Marketsdagen fik han ogsaa en gandske anstændig liden Forære. Tante Dorothea, som syntes, det var Synd, Barnet skulde miste for sit gode Hiertes Skyld, havde vel kiøbt et meget smukt Etui, som hun vilde forære Hanna, men Ostheim bad hende med saa megen Alvorlighed, at hun ikke maatte give Barnet det, at hun endelig saae sig nød til at feie ham. "Min Hanna maa vænnes til at elske det Gode for dets

eget

eget Skyld, sagde han, uden Egennytte, uden Frygt for nødvendige Opoffrelser. De siger, det var Synd, hun skulde miste for sit gode Hiertes Skyld! men var det da ikke endnu langt større Synd, hun skulde miste dette sit gode Hierte, og vænnes til Pientienerie? Børn, som komme i Vane med at faae Belønning for det Gode, de gjøre, komme snart i Vane med at gjøre det Gode for Belønningens Skyld; og det maa ikke være." Slige Raisonnements vare vel saare langt over Tante Dorotheas Horisont, men da hun ansaae Østheim for en meget klog Mand, og han desuden paa en vis Maade var hendes Husbonde, tang hun stille, og lod ham have sin Villie.

Man vil maaskee finde, at vi have her opholdt os alt for længe ved en ubetydelig Barndoms Anekdote; men det synes nødvendigt, at give et Exempel paa den Maade, Østheim brugte til at opdrage sin Datter, da just denne Opdragelse, og dens Følger vare Aarsagen til den sældne og mærkelige Karakter, som vi herefter ville finde hos Hanna. Hans Grundsætning var, at enhver god Opdragelse maatte være indrettet efter den opdragnes tilkommende Bestemmelse; og derfor var det

hans Idræt saaledes at opdrage sin Hanna, at hun i sin tilkommende Bestemmelse, som Hustrue, og Moder, kunde blive saa fuldkommen, og lykkelig, som mueligt. Og hvorledes kunde han bedre giøre Hanna en ædel Huusmoders, en kierlig Ægtefælles, og en øm Moders Pligter fattelige og elskelige, end ved at afbilde hende sin tabte Catty, hendes fortreffelige Moder, det skiønneste Mønster paa disse Pligters fuldkomneste Udøvelse? Det var naturligt, at Østheims dybtsørgende Hierte villig greb enhver Leilighed til at udgyde sig i Berømmelser over denne uforglemmelige Ædle, at skildre hendes utrættelige Fromhed, hendes uudtømmelige Godhed og Hielpsomhed mod Ulykkelige og Trængende, hendes blide, ædle Omgang med hendes Underhavende, hendes mageløse Taalmodighed i Lidelser, hendes troefaste Kierlighed til hendes Mand, hendes moderlige Ømhed mod Hanna. Men saa villig han dvælede ved at gienkalde sig, og afbilde Hanna, alle deslige Scener, saa omhyggelig vogtede han sig for, at giøre hende bekiendt med deres hindrede og forfulgte Kierligheds lange Roman; han vilde danne hende til, engang at blive en kierlig og lykkelig Kone, og ingen

gen sværmeriſt Elſkerinde; han vilde ikke, hun ſkulde anſee ſlige Lidelſer ſom ønſkelige, fordi de vare rørende; han ønſkede, eengang at kunde ledſage hende til Hymens Paradis, uden at føre hende gjennem sværmende og blinde Lidenſkabers Tornevei. Heller ikke var det i deres lønnede Kierligheds rusende Øieblik, han ſkildrede hende ſin Catty, og ſin Lykke ved hende. Nei han malede hiin ſtillere, reenere Fryd, naar han ſaae denne ædle, blid ſom en Engel fra Himlen, aftørre, eller forekomme Taare, huſvale Smerter, og udbrede Liiſe og Trøſt og Glæde omkring ſig; det var i Udøvelſen af de ædleſte Pligter, han malede hende ſkiøn.

Hvad Hanna under en ſaadan Veiledning kunde og maatte blevet, behøver jeg ikke at ſige. Men neppe havde hun fyldt ſit tolvte Aar, førend hendes Fader faldt i en farlig og langvarig Sygdom. Hanna, ſom følte tilfulde Storheden af det foreſtaaende Tab, var næſten ikke at bringe fra hans Side. Hun overhængde idelig ſin Tante om Tilladelſe at vaage hos ham; og naar hun ikke fik denne Tilladelſe, blev hun dog hos ham ſaa langt ud paa Natten, og kom igien ſaa tidlig om Morgenen, at man tydelig ſaae, hvor lidet hendes Be-

kymring tillod hende at nyde den Hvile, man vilde paanøde hende mod hendes Villie. Tante Dorothea frygtede, at hendes Helbred skulde lide herunder. Det har ingen Fare, Cousine! sagde Ostheim, som hun meddeelte sin Frygt; Kierlighed til hendes Fader vil give Hanna de Kræfter, hun synes at savne; atter her kiender jeg hendes ædle Moder igien. Husker De, Cousine, hvor længe og farlig jeg var syg, Aaret efter, jeg var bleven gift med min Catty; o! da skulde De have seet hende; hun gik den Gang frugtsommelig med vor Hanna, hun havde skrantet før jeg; De veed, hun var desværre ingen Tid stærk af Helbred; men min Fare gav hende Sundhed, og Kræfter; heele Uger var hun ikke af sine Klæder, fik næsten ingen Hvile, ingen Søvn, undtagen en mere udmattende end vederqvægende Slummer paa en Canapee ved Siden af min Seng, hvor hun vaagnede ved det mindste, der rørte sig; hun, som De selv veed, neppe siden kunde bære sin spæde Hanna, flyttede mig bestandig af og i Seng paa sine Arme, da jeg vranten og vanskelig ikke vilde lade mig passe af nogen anden. Jeg veed, hvad hun leed, hvor hun sørgede, hvor meget hun mistvivlede om mit

Liv;

Liv; men hun tvang sig til en Blidhed, som var mere velgiørende for mig, end de Lægedomme, hun gav, end den Pleie, hun beredde. I Feberheden tog mit sværmende Hoved hende hundrede Gange for en Engel, der var nedsendt fra Himlen at staae mig bi, og styrke mig i mine Lidelser; og det var hun; hun, hendes Omhu, hendes Kierlighed drog mig tilbage fra Dødens halvaabne Dør, som hun skulde ind af selv, førend jeg. Og vil De nu see hendes Datter, hvor hun er baaren og fød til de samme Pligter, og Dyder; vil De see, hvor hun tvinger sig til at være blid og munter, naar hun er om mig; hvor hun nøder sig til at hykle et Haab, som jeg veed, hun hverken har, eller har Grund til; hvorledes hun ofte maa gaae ud af Værelset for at give sine Taare Luft, og kommer saa, naar hun har afgrædt, tilbage med et paataget Smiil, og glemmer, hendes forgrædte Øine forraade hende. O Cousine! Cousine; sørg mig endelig vel for den Pige; hvis hun faaer en Mand, der erkiender, og paaskiønner hendes Værd, vil de to faae Himlen paa Jorden." Tante Dorothea græd, og vilde overtale den gamle Østheim, at han var ikke i

synderlig Fare, og at han endnu kunde leve længe med sin Datter; men forgiæves — han følte den kommende Død, og desværre bedrog han sig ikke.

Et Par Dage efter var hans Læge og Ven, Doctor Trosthold hos ham; Østheim saae, Manden var usædvanlig betænkelig og adspredt, og svarte idelig meget kort og ofte usammenhængende paa alt, hvad Østheim sagde til ham. Østheim begreb, hvad dette bebudede. "Min Ven! sagde han til Trosthold: jeg seer, De har en Ting at sige mig, som De ikke kan komme ud med; men jeg veed den alt forud. Min sidste Time er ikke langt borte." Trosthold trak paa Skuldrene: "Det var mueligt — en lykkelig Forandring, stammede han. "Vist, min Ven! sagde Østheim, der forestaaer mig en stor, og jeg haaber, en lykkelig Forandring." "Østheim! sagde Trosthold, det glæder mig at finde Dem saa fattet. Jeg vil tilstaae Dem det, min Konst er til Ende; stod det til mig at —" "Vil min Ungdoms Ven, min gamle Læge fornærme mig og sig selv med slige Forsikringer? faldt Østheim ind: De har reist den hældende Væge, men Lampen er udbrændt, og gyde ny Olie til, kan De ikke." I det samme

saae

saae han, Hanna vilde gaae ud af Værelset. "Bliv, min Datter! sagde Østheim: nu kan jeg gierne see de Taare, du græder ved vor Afskeed. Jeg havde rigtig nok ønsket at leve, for at see dig blive en lykkelig Kone; men jeg dør med det Haab, du sikkert vil fortiene engang at blive det. Vær din Tante, elsk din Moders Erindring, og lad hendes Dyder bestandig være dit Mønster, saa vil du vist engang komme til at leve saa lykkelig, som jeg levede med hende, og dø saa roelig, som jeg dør nu." Hanna var ikke i Stand til at svare, hun bedækkede sin Faders Haand med de meest brændende Kys, og de hedeste Taare; man bragte hende bort fra Sengen, og Østheim laae nogle Øieblikke taus; hans Hænder vare foldede, hans Øine fulde af en usædvanlig Ild; man saae, hans heele Siel var opløftet til det uendelige Væsen, han snart skulde fremstilles for; han bad, og bad for sin Hanna. Da dette var forbi, lod han Folkene komme ind: "Jeg vilde taget Afskeed med eder, Børn! sagde han, men jeg føler mig for svag; lev vel, og Tak." Man maatte paa Timen faae dem ud af Værelset, da deres lydelige Graad og Jammer forurolige den Døende. Da

han

han nu ingen saae om sig, uden Lægen, og sin Cousine, spurgde han om sin Hanna; hun kom maalløs, og satte sig ved hans Seng; han holdt hendes Haand inden i sin, hans bristende Øie hang paa hende; med eet fik hans Haandtryk en krampagtig Styrke, og hans Aand foer ud i et sagte Pust, liig den milde Luftning, der en skien Sommeraften bortvifter den dalede Soels sidste Gienskin af den vestlige Himmel.

Nu havde Hanna da tabt sin Fader, sin Lærer, sit Selskab, sin Ven. Hendes Smerte over hans Død var ubeskrivelig; men selv da denne havde tabt sin Nyhed, da Saaret ikke længere bløde, selv da udbreedte hans Tab en Sørgmodighed over Hanna, som intet kunde fordrive. Hendes Foretagender, hendes Forlystelser, Alting havde tabt sin Behagelighed, sin Interesse hos hende. Hun følte sig eene. Hun elskede, og ærede Tante Dorothea, men de vare intet Selskab for hinanden; og det var naturligt, at en Omgang, som den, Hanna havde tabt, maatte giøre hende for kræsen paa Selskab, til at more sig blandt Tienestefolkene, saa meget disse endog til Østheims vare over det almindelige Slags. Anden Omgang var

der

der ikke paa Gaarden, naar jeg undtager Præsten, en værdig, men sygelig Mand. Eenlighed blev altsaa Hannas Lod, og snart hendes Lyst. Qvindeligt Haandarbeid, og Huusholdningssysserne, som Tante Dorotheas Sparsomhed desuden meget indskrænkede efter Ostheims Død, vare ikke tilstrækkelige til at optage Hannas heele Tiid. Der blev stedse mangen kiedsom Søndageftermiddag, da Tante Dorothea holdt det for Helligdagsbrøde, at arbeide; mangen uendelig Vinteraften, da Hanna ikke maatte sye for sine Øines Skyld, og som hun altsaa var forlegen for at faae Ende paa. Ogsaa lokkede mangen skion Sommermorgen Hanna tidlig op af sin Seng, og naar hun nu havde passet sine Duer, og øvrige Smaakreaturer, og seet til sine Blomster, og vilde til at sværme om i Haven eller paa Marken, da savnede hun den, hvis Samtaler tilforn havde giort hende slige Morgener saa behagelige; at vanke om i Haven paa hans Yndlingssteder, at gienkalde sig, hvad han havde sagt hende paa dem, var da hendes heele Trøst; eller og at sætte sig hen med een af de Bøger, de havde læst med hinanden, og som var altid bleven hende nyttigere og

behage-

begageligere ved det, han sagde om Bogen, end ved det, de læste deri. Paa denne Maade fik Hanne snart en meget stærk Smag for Læsning; hendes Fader havde lært hende Grunden af de vigtigste levende Sprog, da det efter hans Tanker var næsten lige saa let, at lære flere paa engang, som at lære eet; hun læste altsaa temmelig færdig fransk og italiensk, men især engelsk, som havde været hans Yndlingssprog. Han havde efterladt hende et temmelig udsøgt Bibliothek; men det var udsøgt, som til en Mand. Der fandtes kun een eneste Roman — hvis Navn vi snart skal erfare — gandske faa Poeter, men des flere Historieskrivere, og Philosopher. Blandt disse udsøgte nu Hanna vel allerførst dem, hun havde læst, eller læst i med sin Fader; og hine udødelige Ugeskrivter fra den engelske Litteraturs gyldne Epoke, Spectator, Guardian, Tatler, og deres yngre værdige Brødre Johnsons Rambler, og Idler, vare da hendes kiereste Læsning; men snart havde hun læst disse saa ofte, at hun trængte til nyt, og nu kom Raden esterhaanden til den største Deel af Bøgerne i denne Bogsamling. Paa denne Maade fik hun ikke blot Buffon, og Hume, og Robertson,

son, og Raynal, men endog Montesqvieu, og Gordons Oversættelse af Tacitus, og flere deslige Bøger igiennemlæst; og skiøndt dette Slags naturligviis ikke blev hendes kiereste Læsning, skiøndt hun hellere læste Popes Heloise til Abelard, end hans Forsøg om Menneskets, heller Hallers Elisa og Mariane, end hans philosophiske Oder, heller den femte Bog i Emil, end den tredie, kunde dog hiin Læsning aldrig andet, end have kiendelig Virkning paa hendes Forstand, og Dannelse. Hun følte med et Fruentimmers heele Fiinhed og Ømhed, men hun tænkte med en Mands Modenhed og Styrke; hvert Indtryk, hun fik, var dybt og udsletteligt; men hendes Forstand havde i høi Grad Herredømmet over hendes Indbildningskraft. Vist nok var hiin ovenomtalte Roman i Stand til at have fortrængt den øvrige Læsning, og givet hendes Hierte en gandske anden Stemning; det var Rousseaus fortryllende Heloise; men hændelseviis traf Hanna paa, først at læse Fortalen, og da hun der saae, at Rousseau sagde: Aldrig læste ærbare Piger Romaner! lagde hun ikke allene Bogen bort for evig; men kunde ikke engang siden overtale sig at læse Gellerts svenske Grevinde, da

det

det ogsaa var en Roman; uagtet den stod i et Bind af hans Værker, som Præsten havde laant hende; og uagtet hun forresten inderlig elskede denne Skribents reene Sædelære og usminkede Fromhed.

Denne synderlige Læsning bidrog naturligviis særdeles meget, ikke blot til den Energie af Caracter, som Hanna fik ved at uddanne sig i Eensomhed; men og tillige til at give hende Tænkerens vaersomme Tilbageholdenhed, og at giøre det umueligt for hende, at lade Munden løbe uden Opher, uden at sige noget. Hertil kom endnu den særdeles Beskedenhed, som hun af Naturen rigelig var begavet med, men som Ostheim desuden omhyggelig havde fremelsket, dog med det faste Forsæt, at holde den inden sine visse Grændser, og give den sin fornødne Indskrænkning, saasnart Hannas Forstand og Hierte var kommen til den Modenhed, at hun kunde med Nytte føres ind i Verden, og skielne mellem Sandhed og Tant. Da hun var Barn, troede han, man maatte sørge for, hun ikke satte for høi Priis paa sig selv; i hendes ældre Dage vilde han have vogtet hende for at skatte sig for ringe. Men sligt kunde Tante Dorothea hverken

falde

falde paa, eller giøre. Hun holdt Hanna for en meget god Pige, fordi hun var flittig og stille, men hendes øvrige fortrefflige Egenskaber kunde hun hverken kiende, eller vurdere. Heller ikke havde hun mindste Drift til at føre hende ud mellem Mennesker. Tanten var opdragen paa en Tiid, da Uselskabelighed gik ligesaa vidt, som Selskabeligheden i vore Dage. Paa samme Fod opdrog hun Hanna. Deres eneste Omgang bestod i nogle faa gammeldags stive Etiqvette Besøg, der vexledes regelmæssigen med de omliggende Herskaber; og nogle end stivere Ceremonie Giæstebud, hvor den Indbydendes heele Idræt var, at lade sin Kaage-Bage- og Syltekonst, sit Dække- og Sølv-Skab glimre; og hvor de Indbudne kom for at lade dem see i deres Stads. Disse Samqvem vare ikke synderlig skikkede til at giøre Hanna beqvem til, og glad ved Omgang, og Selskab. Vel skimtede hun paa samme Tid den høiere Levemaade, da en gammel Oncle, som Tante Dorothea ikke torde sige nei, tog dem med paa et Adelsbal, hvor nogle Frøkner fra Byen viiste sig i den fulde Glands af den coqvette Frækhed, der i Modesproget hedder Friehed, og Rashed; men dette For-

hold indskiød Hanna en grundet Vederstyggelighed, som Tante Dorothea med ufornøden Omhu søgte at nære. Ja det, som mere er, denne, som altid raabte paa, en Pige skulde være ærbar og stille, behøvede siden kun at huske Hanna paa disse, for reent at udslukke de sidste Glimt af Munterhed og Livelighed, som hendes Faders Tab, og hendes eensomme Levemaade havde efterladt hende.

Saaledes henlevede Hanna fire Aar i sin Eensomhed, ubemærket, vant til at indslutte alle sine Tanker, og Følelser. Hvis hun ikke elskede Selskaber, da var hun til Giengield heller ikke yndet i dem. Man synes overalt ikke at giælde der uden efter den Priis, man sætter paa sig selv; og Hanna var, som vi have seet, saa langt fra alle Prætensioner, saa blottet for det coqvette Charlatanerie, der udfordres for at stille sine Fuldkommenheder til Skue, at hun maatte blive ubemærket, om hun endog havde havt alle de glimrende Conversations Fortrin, hun manglede. Hun havde vel lært at dandse, og dandsede gierne, men langt fra ikke med den Ynde, Lethed, og Liv, som man kun faaer ved at dandse meget, og vide, man dandser godt. Musik forstod hun intet af; hen-

des

des Fader havde netop begyndt at lære hende at spille lidt paa Claveer, da han døde, og Tante Dorothea regnede en Claveermester blandt de aldeles unødvendige Udgivter; men havde Hanna end spilt, som Hamborgs Bach, vilde det dog aldrig været at tænke paa at faae hende til at spille for nogen talrig eller fremmed Forsamling. Af samme Undseelse hørtes hun aldrig at synge, skiøndt en af hendes Venner, der adskillige Aar efter overraskede hende, nynnende for et af sine Børn, har forsikret, hun havde en gandske nydelig Stemme. Hun talte intet fremmed Sprog, skiøndt hun læste deres vanskeligste Skribentere uden Møie; overalt var hun for frygtsom til at tale meget og forklare sig med Lethed. At hun kiedede sig i hine Samqvem, har jeg alt sagt, og da hun var for beskeeden til at troe, det var Selskabets Skyld, og slige Samqvems egentlige Bestemmelse, søgte hun Skylden dertil hos sig selv; og skiøndt hun var for godmodig til paa nogen Maade at være mut, blev hun dog alt mere og mere frygtsom og næsten folkesky.

Selv hendes Udvortes syntes at stemme med det øvrige. Hun havde et af disse gode fromme

Hverdagsansigter, som man saa gierne vil kalde intetsigende, fordi de fattes det Bizarrerie, der i vore Dage kaldes Caracter, og hvis væsentligste Fortrin synes at bestaae i deres sunde Ungdoms Farve. Hendes store lyseblaae Øine vare vel, som Ariost beskriver Alcines

pietosi a rigardar, a mover parchi,

men hun syntes saa lidt selv at vide, at hun havde smukke Øine, at alle Egnens Kammerjunkere svoer paa, de hverken sagde, eller nogen Tiid kom til at sige, det allermindste. Hendes Vext og Skabning var uden Lyde, men ikke udmærket fiin, som ikke lettelig nogen bliver ved Stillesidden; heller ikke kunde det falde Gratierne ind at omsvæve det Natbord, hvorover Tante Dorothea havde overste Opsigt; overalt udmærkede Hannas Paaklædning sig alle hendes Dage mere ved yderlig Peenhed end Smag. Var det da Under, at Hanna aldeles udmærket opnaaede sit sextende Aar? Vist nok vilde en gransende Menneskekiender have kundet forudsige, at den, der engang ersoer hendes Værd, vilde blive hendes for evig; men vist nok kunde man ogsaa være hundrede Gange i Selskab med hende, uden engang at opdage Skimt

deraf,

deraf, saa lidet var hun omhyggelig for at stille det frem. Det var en Diamant henkastet i Ørken, hvor ingen Skiønnende kom, og der haanlig blev forbi gaaet af Daarer, der agte Glimren af det slebne Glas høiere end Diamanten i sit graalige Svøb. Den ædleste, forstandigste Pige i hele Egnen, hun, som maaskee besad det allerømmeste, varmeste Hierte blandt alle, blev almindelig anseet for en kold, kiedsom, eenfoldig Kokkepige, der vist aldrig blev gift, hvis hun ikke havde en halv Tønde Guld. Men den eiede hun, og altsaa giorde alle Egnens rige Enkemænd, og alle forgiældede Ungkarle paa 20 Miles Omkreds sig al muelig Umage for at faae hendes Haand, og hendes Penge; men forgiæves. Enkemændene henvendte sig til Tante Dorothea, og hun vilde hiertelig gierne, at hendes Niece skulde giort et godt Parti, og taget een af disse, som ikke var fulde tredsenstyve Aar, som havde ikke ærgret Livet af mere end tre Koner, som havde sin fulde Forlighed paa det nær, at hans Bønder, opbragte over hans tyranniske Medfart, havde knust hans høire Haand, og som eiede fire Herregaarde; men hertil var Hanna ikke at bevæge, og Tanten havde kun en

raadgivende, ingen afgiørende Stemme. Spradebasserne vendte sig med end mindre Held til Hanna selv; og skiøndt de i Forveien vare saa sikre paa deres Sag, at de allerede giorde Veddemaal paa, hvem af dem hun skulde tilhøre, uagtet de adelagde tolv Skræddere, fem Galanteriehandlere, og sex Jøder, ved Tilberedelser til at erobre denne eenfoldige Pige, udrettede de dog aldrig det allermindste.

Men nu fremstod en ny Frier, Capitain Wangenthal. Alle Officerer er ikke Telheimer, siger Minna; men denne var virkelig en Telheim, endog deri, at han havde tilsat sin Formue i Tieneſten. Da han i sit tiende Aar havde mistet sin Fader, var han af sin Formynder bleven sat til Cadet, og udmærkede sig saaledes i Syvaarskrigen, at han strax før Freden fik Compagnie. Til hans Ulykke havde han en gammel Oncle, hvis eneste Arving han var, og som ansaaes for meget bemidlet. Wangenthal var ikke den Mand, der kunde undslaae sig for at dele alting med dem, der deelte Fare og Møie med ham; hans Kasse og Kredit stod derfor bestandig saa vel til hans Kammeraters, som Underhavendes Tieneste. Naturligviis maatte

begge

begge Deele efterhaanden udtømmes; men da Wangenthal paa ingen Maade kunde lære, at det var, eller kunde blive Penges Udgivt, naar man underskrev et Gieldsbeviis, som Borgen: da han uagtet alle hans Indsigter i den militaire Mathematik aldrig kunde begribe den simple arithmetiske Sætning, at fem Gange tyve var det samme, som hundrede, blev han ved at kavere for sine Kamerater, og laane dem enkelte Louisdorer paa en Tid, da hun ikke sielden maatte gaae af Veien for sine Kreditorer, og da han maatte nægte sig endog virkelige Nødvendigheder. Saaledes var f. Ex. Wangenthals Uniform den ældste i Regimentet, fordi han ingen Kredit havde mere hos sin egen Skrædder, paa samme Tid, som tre af hans Kamerater gik i nye Uniformer, som de mod Wangenthals Kaution havde faaet hos deres Skrædere. Da Wangenthal paa denne Maade fortærede sit Korn grønt, er det meget naturligt, han havde intet til Høsten; og da nu hans Oncle døde, og den hele Arv slap op til en 8 — 10000 Daler, kunde disse ikke forslaae til den Gield, han havde at betale for sig, og for andre; og hvad endnu det værste var; det, han beholdt tilbage, var sand Æresgield,

Penge, som Venner havde betroet ham i fuld Tillid til hans ubrødelige Retskaffenhed, som de altsaa ikke skyndte sig med at fordre tilbage, og som adskillige iblandt dem ikke godt kunde undvære.

Af denne Forlegenhed kunde Wangenthal paa ingen Maade redde sig uden ved et godt Giftermaal, og da hans forrige Formynder fra moderne Side var Onkle til Frøken Østheim, gav han Wangenthal Anslag paa hende. Man maa tilgive en Krieger, der er opfød, og opvoxet blandt Vaaben, om han ikke kiender det Raffinement, den Delicatesse af Følelse, som vore Qvindemænd bramme med i Fruentimmerkredserne. Wangenthal saae Hanna, fandt hende gandske lidelig, følte hverken Kierlighed, eller Utilbøielighed for hende, og friede. Han var ung, velskabt, fuldkommen smuk, naar man undtager, han havde et Ar paa den høire Kind, som dog snarere prydede, end vanhældede ham i Hannas Øine, da det var en Admindelse af en sand Heltegierning; han var munter, havde Forstand, og Kundskaber, og det raske frie Væsen, som er den sande Krieger saa eget, og som kun hos vore parfumerede, puddrede Achiller vanarter til Frækhed og Vildhed. Han var desuden

afholdt

afholdt og æret af hele Verden for hans ypperlige Forhold, Tapperhed, og Ædelmodighed; hvad Under, at han meget snart giorde Indtryk paa Hannas unge uindtagne Hierte? Tante Dorothea var vel ikke saa gandske for ham, da han ingen god Husholder havde været; men just den Maade, hvorpaa han havde tilsat sin Formue, var en ny Fortieneste hos ham i den veldædige Hannas Hierte; Tante Dorothea gav efter, i det Haab, at han satte sig nok, naar han først fik en Kone; og Hanna gav Wangenthal villig sin Haand, gav ham sit hele Hierte med den. Desværre var Wangenthal ikke i Stand til at føle, eller erkiende denne uskatteerlige Gaves hele Værdie, som først Tabet siden maatte lære ham at sætte Priis paa.

Han ægtede hende; han var en ærekier, retskaffen Mand, hvis faste Forsat, hvis uafladelige Bestræbelse det var, at giøre hende lykkelig; men han erkiendte Hanna for lidet til at være i Stand dertil. Strax efter Brylluppet tog Wangenthal med sin unge Kone hen til den Bye, hvor han laae i Guarnison. Selv aldeles ukiendt med de stille huuslige Glæder troede han at giøre Hanna Livet behageligt, ved at føre hende ind i den store Verden, ved at

lade hende tage Deel i alle Forlystelser; men endskiondt den selskabelige Tone der i Byen var meget bedre, end den, Hanna hidindtil havde truffen i hine høiadelige og høikiedsommelige Sammenkomster, var den dog aldeles ikke skikket for hende. Hun fulgte sin Mand i Begyndelsen med sin sædvanlige Godmodighed og Føielighed, men da han snart mærkede, at hun ingen Glæde fandt deri, og langt heller blev hiemme, lod han hende have sin frie Villie, og hun unddrog sig dem næsten aldeles.

I Begyndelsen prøvede Wangenthal paa at blive hiemme med hende, og giøre hende Selskab, men dette huuslige stille Liv var ikke skabt for denne fyrige unge Mand; Hanna mærkede snart, at han kiededes, og nødde ham at vende tilbage til de selskabelige Adspredelser, som han var vant til. Hun faldt igien til sin forrige Eensomhed, og Læsning, og levede paa denne Maade nogen Tid fuldkommen lykkelig; elskede inderlig sin Mand, var asholdt af ham for hendes fromme, og gode Hiertes Skyld, og giorde ikke Fordring paa nogen mere levende Tilbøielighed fra hans Side.

Rigtig

Rigtig nok forekom det hende undertiden, som om denne deres gode Forstaaelse dog ikke just var det, hun havde lovet sig, ikke var det, hendes Fader havde afmalet hende saa henrykkende i hans Foreening med Catty; hendes Hierte følte en Tomhed, et Savn, hvorfor det ei kunde giøre sig rede. Men hun straffede det strax for saadanne Drømme; hun sagde sig selv, hun kunde ikke fortiene, eller vente, at være elsket, som hendes Moder, da hun ikke besad hendes Fortrin; hun skiød al Skylden paa sig, naar hun ikke fandt, hvad hun søgte, og dette udsaaede umærkelig den første Sæd til den Selvforagt, som siden udbredde sig saa skrækkelig i hendes Hierte.

Da den Bye, hvor de boede, var ikke synderlig stor, var der naturligviis saa meget mere og nøiere Omgang iblandt dens Beaumonde, der bestod af Guarnisonens Officerer, nogle anseelige andre Embedsmænd, nogle bemidlede Kiøbmænd, og nogle Herremænd af Naboelauget; og alle disse udgiorde paa en vis Maade eet Cotterie. Wangenthal, der var almindelig elsket og agtet for sin Retskaffenhed, der var ung, smuk, vittig, riig, blev snart hele Kredsens Yndling, Sielen i alle

deres

deres Forlystelser; intet Lystpartie kunde fornoie, uden Wangenthal stod for det, eller i det mindste var med deri; han var overhovedet Maitre des Plaisirs i den Kreds, til hvilket Fortrin maaskee hans runde Haand og aabne Pung bidrog ikke mindre, end hans virkelig heldige Smag.

Men var Wangenthal Kongen i disse Forlystelser, da var den ny Oberstes Datter, Lina von Lindenhausen, ikke mindre deres Dronning, og enhver, som vilde giøre hende dette Fortrin stridigt, satte kun hendes umiskiendelige Fordringer derpaa desbedre i Lys. Det var en rank, rask, velskabt, fyrig Brunette; maaskee ingen regelret Skiønhed, men Gratierne selv kunde ikke have dannet hende yndigere; hendes store nødbrune Øine smilte, og græd, besielede en om Følelse, og en skalkagtig Vittighed med lige Ynde! det ædleste Hierte og den muntreste Aand stod lige umiskiendelig tegnede deri; dog hvad vil jeg fuske paa et Skilderie, som Gratiernes Digtere Wieland og Fasting have udført med Mesterhaand: det er nok at sige, Lina var Musarion, kun med et Hierte saa reent, saa ubesmittet, som Evas første Aandedrag.

Her-

Hermed foreenede Lina endnu alle tilfældige Fordeele, som bidroge til at sætte hendes væsentligere Fuldkommenheder i des fuldere Lys. I den hele Egn var der ingen, der klædde sig med den Smag, som hun; hun var Mønstret, og det uopnaaede Mønster for alle; thi selv, naar de var klædde meest efter hende, vare de dog aldrig klædde som hun. Uagtet hendes Pynt og Dragt var saa beskeden, og simpel, som den sande Skiønnes kan være, var der dog stedse noget i den, som udmærkede hende; ofte en heel ubetydelig Ting, en Blomsterkrands anbragt paa hendes kastanie-brune Haar, eller slynget om hendes Hat; som oftest kun Maaden at sætte og bære det paa; kort sagt, en sand Bagatell, men som drog alles Øine til hende, uden dog at drage dem fra hende til hendes Pynt. Hun forstod intet fremmed Sprog; men hun havde læst desmere og desbedre sit eget; hun var bleven opdraget i Berlin paa den Tid, da dets store Skole var i sin fuldeste Glands; hun var kiændt, og yndet af alle dens Formænd; Lessing elskede hendes raske og spillende Vid, Ramler hendes sikre og rigtige Smag, og Kleist hendes store følende Hierte. Disses Omgang og Skrifter

havde

havde fornemmelig givet hende sin Dannelse, som forraadde sig blot ved det smagfuldeste Valg af Udtryk, ved den fine Politur, der var i al hendes Tale; men som aldrig forledde hende til at tale som en Bog, og meget sielden om Bøger. Hendes Talestemme var saa melodisk, at man maatte hørt hende med Glæde, om endog det, hun sagde, ei havde været saa skiønt og saa fiint. Hendes Sang havde foruden sit ikke ringe musikalske Værd det end sældnere Fortrin, at hendes hele Hierte gienlød deri. Hendes Klaveerspil svarte til hendes Sang; Strængen fik Siel, og Aand, og Udtryk under hendes Hænder. Uagtet hun spilte med megen Færdighed, besad hun dog formegen Smag til at kunde smittes af den usle Forfængelighed, at fornedre den veldædigste mellem de skiønne Konster til en kiedsom mekanisk Hændighed. Hun dandsede med en ubeskrivelig Ynde, Raskhed, og Lethed, og med en Glæde, som giorde hendes Dands dobbelt elskværdig. Nicolina von Lindenhausen var skabt til, ved første Øiekast at fængsle et Hierte, og aldrig at tabe det mere, og da stod det til hende, at giøre hendes Elsker til det lykkeligste eller ulykkeligste blandt Mennesker. Men det, der især giorde

disse

disse hendes Fortrin fortryllende, og farlige, var hendes besynderlige Beskedenhed, der indhyllede dem i et tyndt Slør, hvorigiennem de fremskinnede dobbelt indtagende, som Maanen bag lyse, igiennemsigtige Skyer. Vist nok kiendte Lina selv sine udvordes Fortrin; det var hende vel ikke ukiert, maaskee ikke ligegyldigt, at man bemærkede dem; men den, der ene bemærkede disse, fornærmede, og fortørnede hende; hun var sig et større indvortes Fortrin bevidst, og denne hendes ædlere Stolthed havde saaledes Overmagt over hendes Forfængelighed, at det var kun i høist sieldne ubevogtede Øieblik, denne fik Lov til at vise sig. I Berlin havde man spøget med Lessing, at hun havde været Idealet til Minna; saa meget er vist, at hun i hine Øieblik havde disse Smaaluner, Smaaegensindigheder, uden hvilke, som Telheim siger om Minna, hun havde været en Engel, man zittrende maatte tilbede, men ei kunde elske. Undertiden var hun liden i Smaating, men hun var sikkerlig altid stor i de større.

At denne Minna maatte behage Wangenthal Telheim, at hendes ædle Raskhed, Munterhed, Varme, og Vid, maatte fortrylle en Mand, der selv

selv glimrede ved lige Egenskaber, er meget begribeligt; og kunde Wangenthals Kiækhed og Ædelmod saa ganske indtage den fromme, blode Hanna, da maatte de endnu virke stærkere hos den fyrige enthusiastiske Lina, som maatte gienkiende sin egen Siel deri. Hertil kom naturligviis ogsaa det udmærkede Fortrin, Wangenthal idelig tilstod hende; ingen forstod hver en Fiinhed i Linas Tale og Forhold, saa ganske, som Wangenthal, og der var ingen, hvis Bifald var hende saa vist, og saa vigtigt, som hans. Efterhaanden blev disse tvende meer for hinanden, end de formodede selv. Maaskee havde de heller aldrig erfaret det, hvis ikke en Hændelse havde aabnet deres Øine, viist dem deres fulde Fare, og giort den derved desmeere unndgaaelig. Det gaaer med Lidenskaberne, som med bagtalerske Rygter; at kiempe imod dem, er ofte det sikkerste Middel til at giøre dem aldeles uovervindelige; lader man dem derimod være i Fred, døe de ikke sielden om kort Tid bort af sig selv.

Det Regiment, som Linas Fader nu havde, og hvorved Wangenthal stod, havde tilforn staaet under en gammel General, der hedde Elbstein.

Trættet

Trættet af Aar og Møie havde denne Helt alt havt i Sinde at søge sin Afskeed, inden syv Aars Krigen brød ud; men aldrig saa snart saae han sin Konges Sværd draget, før det blev ham umueligt at nedlægge sit. I Krigens sidste Aar blev han endelig qvæstet, saa han ikke længer kunde sidde til Hest, og strax efter Freden tog han sin Afskeed, og Lindenhausen fik hans Regiment. Det var imidlertid denne gamle Kriger umueligt at forlade sine forrige Underhavende, der elskede ham alle, som Børn; han kiøbte sig derfor en Gaard tæt uden for Byen, hvor Regimentet laae; her besøgte Officererne flittig deres gamle ærværdige Anfører. Det var et skiønt, men høitideligt Syn, at see denne graahærdede Helt, at sidde i en Kreds af Mænd, der selv vare blevne gamle i Tieneſten, men der næsten alle havde tient under ham som Kadetter, og der endnu bestandig vedligeholdt en sønlig Ærbødighed for ham. Dog var mellem alle Wangenthal hans besynderlige Yngling; Elbstein havde, fra allerførst af, havt ham ved sit eget Livkompagnie, dannet, og anført ham selv, og mere end engang talt om ham til Kongen, som om en ung Mand af de største Forhaabninger.

En smuk Efteraarsdag var Lindenhausens og Wangenthals ude paa Elbsteins Gaard. Det var det eneste Sted, hvor det glædede Hanna at komme; hun hørte saa gierne denne værdige Gamle berømme hendes Wangenthal. Efter Maaltidet drak de Caffe i Haven. Wangenthal og Lindenhausen gik omkring, og røgte Tobak; Elbstein sad inde i Lysthuset hos Fruentimmerne, da han ikke kunde taale at gaae. Hændelseviis begyndte Elbsteins Datter Regina, en god ubetydelig fyrtten Aars Vildlap, at firere Lina i Anledning af en ung Lieutenant, en sød Nar, som nyeligen var kommen til Regimentet, og som giorde særdeles Cour til Lina. Regina fortalte, han havde stærk truet med at komme derud, og dersom han vidste, hvo der var, kom han gandske vist den Dag. "Det brænder Solen for heedt til, svarede Lina, thi uagtet han behagede i Overgaars at sige mig en heel Deel smukke Ting om mit Ansigt, saa synes han dog meget bedre om sit eget, og han vover vist ikke sin fine Teint i den Heede." "Siig ikke det, faldt Regina ind, kanskee han giør os en Surprise, og kommer herud forklædt, som et Fruentimmer, Du husker jo, han fortalte os forleden, han

havde

havde været saadan paa et Bal i Berlin, og alle Mennesker havde været nysgierrige efter, hvem den deilige Pige kunde være, og seer Du, saa riskerer hans Teint intet, for saa kan han have Slør over sig." "Rigtig nok! sagde Lina, ligner han meer en Pige, end en Karl; Deres Mand, Frue Wangenthal, skulde laane ham sin Skramme over Kinden, for det han kunde komme til at see ud som en Soldat." "Ja! til Laans maatte han nok ogsaa faae den, gav Regina til Giensvar, for paa anden Maade skaffer han sig den nok neppe." "I det mindste, tog den gamle Elbstein Ordet, seer han ikke ud til at hente sig den, som Wangenthal hentede sin." Om det end aldrig havde giældt Wangenthal, saa var Lina, Kleists Veninde, alt for besielet af den romerske Enthusiasmus, som Syvaars Krigen saa almindelig opflammede hos alle den store Konges Undersaatter, til at lade sig undgaae nogen Leilighed at høre om hendes Landsmænds Heltegierninger; og da Elbstein selv saa gierne roste sin Yndling, behøvede hun heller ikke at bede ham længe, før han fortalte dem, hvor Wangenthal havde faaet dette Saar. Med den gamle Krigers fyrige simple Veltalenhed beskrev

han nu det forfærdelige Slag ved Torgau, denne gyselige Kanonild, som Helten Fredrik selv fandt magelös frækkelig; disse næsten ubestigelige Høie, hvorfra de østerrigske Batterier styrtede Preusserne rodeviis til Jorden; et af disse, sagde han, inkommoderede meget vort Regiment; Wangenthal paatog sig at tage det bort; fulgt af halvandet hundrede Frivillige besteeg han Høien med opplantede Bajonetter, otte og halvfierdesindstive faldt, inden de naaede Batteriet, endelig kom de derop; og i det Øieblik, Kanonerne gik tilbage af Skuddet, foer de ind giennem Skydehullerne. Wangenthal og en gammel Soldat vilde ind af samme Aabning; Soldaten trængde sig foran; men i det han kom ind paa Batteriet, klovede den kommanderende Officeer hans Hoved, og han faldt for den indstyrtende Wangenthals Fødder; i samme Øieblik havde denne hævnet hans Død; Officeren faldt, men i det Wangenthal fældte ham, fik han det Hug over Kinden; ved Officerens Fald blev Batteriet vores, Wangenthal fornaglede Kanonerne, og kom tilbage til mig, for at bringe mig Rapport, og foreslaae mig en Attaque fra det Batterie; men i det han allerbedst talte, sank han ned for mine

Fødder,

Fødder, da Blodet var forløbet ham af et Sår, han havde faaet, og som han i Heeden ikke mærkede, eller ikke vilde lade sig mærke med. Da han nu efter Slaget blev forbunden, kom blandt andre Major Borkchorst, en af Wangenthals nieste Venner, ind til ham; Wangenthal kaldte paa ham, trykte ham sin Pung i Haanden, og bad ham bringe den til den gamle Soldats Kone, og forsikre hende, han skulde aldrig forglemme at sørge for hende; havde hendes Mand ikke givet sit Liv for mit, sagde han til, saa sad jeg nu ikke her.

"O! brød Lina med sin hele Fyrighed ud: jeg kunde have kysset ham, som han stod der for Dem med sin blødende Kind, og af Begierlighed efter ny Heltegierninger ikke følte sine Saar." "Og jeg! sagde Hanna, kunde kysset ham, da han midt under Saarenes og Forbindingens Smerte huskede paa den arme Ente." "Og jeg! faldt Regina med sin sædvanlige Overgivenhed ind, jeg kunde endelig have kysset ham, naar det skulde været." I det samme gik Wangenthal forbi Lysthuset. "Kaptain Wangenthal! raabte Elbstein, her er en Standrets Dom for, De skal kysses." "Men min Fader!" sagde Regina. "I Gevær! sagde den spøg-

fulde Gamle; een, to, tre! og giorde Tempo dertil med sin Pibe. "De seer, der er ingen Pardon at vente, Hr. Kaptain," sagde Regina, og faldt ham med sin sædvanlige Flygtighed om Halsen. Næst ved hende sad Hanna, hendes almindelige Beskedenhed udbredde sig endogsaa over hendes Kiertegn; hun modtog altsaa mere Wangenthals Kys, end gav ham hendes, saa inderlig forelsket hun endogsaa var i ham. Men nu kom Raden til Lina; og hun, hvis Hiertes Reenhed fritog hende for at være strænge i saadanne Smaating, som overalt kun have den Vigtighed, vi give dem selv; hun var nu første Gang i Verden forlegen med at give et Kys; gierne havde hun vægret sig ved at kysse ham; men hun følte, dette vilde endnu være værre; hun søgte derfor at samle sig, og give ham det med hendes sædvanlige sorgløse Raskhed; men i denne paatagne Raskhed blandede hendes Forlegenhed og Forvirring sig saaledes, at — Det er umueligt at beskrive saadant for den, som aldrig har følt noget sligt; og den, der selv har erfaret det, maae nødvendig finde enhver Beskrivelse ufuldkommen, og mat. Nok, at det var det underligste, og det første underlige Kys, Wangenthal havde faaet i

sine

sine Dage. Han havde paa sin Side heller ikke modtaget, eller giengieldet det roelig; saa kiert end et Kys af Lina maatte være ham, havde han dog heller ønsket, ikke at faae det; første Gang i hans Dage var ham Hannas Nærværelse besværlig; kort sagt, de var begge i den ubeskriveligste Forvirring.

Alt dette var ikke undgaaet den kierlige Hanna. Hendes Mand var hende for kier til, hun ikke strax skulde mærke de første Glimt af hans fremblussende Elskov; hun var ikke mindre forlegen og forunderlig, end Lina, og han. Hun saae Linas Kinder blusse, hendes Øine hæftes til Jorden; hun saae sin Mand vanke om i Haven, ustadig og eensom; naar de samledes begge, saae hun deres Øine vexelviis søge, og skye hinanden, drage sig pludselig og ligesom skamfulde tilbage, naar de uforvarende mødtes; Wangenthal at fordoble sine Kiertegn, og sin Opmærksomhed mod hende, ikke for at blænde hende, dertil var han for redelig, men for, om mueligt, igien at indbysse sig selv i den Drøm, det var hende, og ikke Lina, han elskede; Lina undvige hende frygtsom, og næstendeels skamfuld. Da følede Hanna, at hine Savn vare meer end Drømme, at Kierlighed var noget andet og mere, end

den Omhue og Agt, hendes Mand udviste mod hende.

Endelig blev der foreslaaet en Promenade, og Lina hvilede ikke, førend hun fik Elbstein med, ved at tilbyde sig, at være hans Stottestav; herved undgik hun for det første, at gaae med Wangenthal, som hun ellers rimeligviis var kommet til; og fik tillige Leilighed til at satte sig igien, og denne nyttede hun ogsaa saa vel, at hun ved Bordet om Aftenen kunde spøge, lee, ja endog være saa usædvanlig munter, at ingen skulde mærket, hun sattedes det allermindste, undtagen Hanna, som just mærkede det, af det hun var saa meget muntrere end sædvanlig.

Fra denne Dag af blev Wangenthal aldeles forandret; han erkiendte nu, at han elskede Lina, og ved hans Bestræbelser at udslukke denne Kierlighed opflammede han den idelig mere. Han anklagede sig selv, fordi han elskede Lina, men om han ikke giorde det, for til sin Undskyldning at kunde giennemtænke, og dvæle ved alle Linas Fuldkommenheder, det er en anden Sag. Ofte foresatte han sig, at afbryde al Omgang med Lina, og aldrig at see hende mere; men saa betænkte han

igien,

igien, at dette pludselige Skridt maatte give Anledning til Folkesnak, og bringe hans retskafne Kone paa Mistanker, som vilde krænke hende, og som han stedse giorde sig Umage for at troe hende frie fra; og naturligviis vandt disse Betænkninger Seier. Hans hele Glæde hos Lina var borte; men forlade hende kunde han ikke.

Lina besad i høieste Grad sit Kiøns Talent til at dølge sine Følelser. Efter hiin uventede Scene undslap der hende ikke eet Vink, ikke eet Ord, der kunde forraade hende; vel anvendte hun yderste Forsigtighed for, at undgaae al Anledning til stige Scener; men selv denne anvendte hun saa snildt, at ingen kunde mærke hende Aarsagen af. I øvrigt sang, dandsede, spilte, talte, søgte hun med ham, som tilforn; hun havde al sin Ynde, sit Vid, sin Munterhed, hvor han var tilstæde; men vidste dog stedse at mage det saa, at han ikke skulde troe, de fremviistes for at behage ham. Men denne udvortes Styrke betalte hun med indvortes Kamp. Hun udtømte sine Kræfter for at vise denne Sindsroe i Selskab, og sank under sine Sindsslidelser, saasnart hun blev eene; hun hentæredes af Anger og Kummer, hendes Lidenskab

var hendes daglige Selskab og Syssel; i den Indbildning, at hun bestreed den, sysselsatte hun sig med den bestandig. Efterhaanden svækkedes herved hendes Helbred; hendes Øine tabte deres Glands, og tiltog maaskee derved i Ynde; Province-Rosens blomstrende Farve blegnede mærkelig paa hendes Kinder. Hun leed; Wangenthal saae det, og grædmede sig, Hanna saae det ogsaa, og leed for dem begge. Hun havde stedse søsterlig elsket Nicolina, skiøndt hendes Beskedenhed havde hindret hende at knytte et fortroeligere Venskab med denne elskværdige, hvis fremskinnende Fortrin hun uden Avind beundrede. Hun fandt, at Lina var den, der var skabt til Wangenthals Kone, den, som han kunde blevet lykkelig med. Havde hun tilsorn tilskrevet sig selv, at hendes Ægtestand ikke svarede til det Ideal af Lykksalighed, hendes Fader havde skildret hende i sin; da bebreidede hun sig nu, at Wangenthal kunde været saa lykkelig, hvis hun ikke hindrede ham. Idelig veiede hun sig, og sine Egenskaber mod Lina, og idelig tiltog Overvægten i dennes Vægtskaal. Hiin saa elskværdige mageløse Beskedenhed udartede nu alt mere og mere til Selvforagt, Selvhad, og Mismod.

Wangen-

Wangenthal saae hendes tiltagende onde Lune, og den forøgede hans Kummer; uagtet alle hans Bestræbelser for at indbilde sig det modsatte, randt det ham dog ofte i Tanke, at hans Lidenskab for Lina dog vel ikke var Hanna ubekiendt; han bebreidede sig nu, at han ikke havde elsket hende af sit gandske Hierte, at hun aldrig havde været lykkelig med ham, og nu var bleven ulykkelig; og, da det nu engang ligger i den menneskelige Natur, at vi saa gierne søge nogen uden for os, paa hvem vi kunne velte vor Brøde, henvendte Wangenthal hele sit Had paa den Oncle, der havde giort deres Giftermaal; denne beskyldte han for at have solgt dem begge; hver Gang, der taltes om Penge-Giftermaal, brød han ud med en Bitterhed, som hidindtil havde været fremmed for hans aabne raske Karakter, og som Hanna følte, og misforstod. Hun troede, han bebreidede hende sin Ulykke, og han bebreidede sig tvertimod hendes. Hun undveeg ham, og leed. Han styrtede sig i Adspredelser, uden at finde Opmuntring, han drog sig tilbage i Eensomhed, uden at finde Roe. Hvert Glimt af hans Kones ædle Hierte, af hendes Kierlighed til ham, lod ham des dybere føle sin Brøde,

og

og hendes uforskyldte Kummer. Hendes Nærværelse martrede ham, og han bebreidede sig, naar han var fra hende. Hundrede Gange var det hans Hensigt, at gaae bort, at søge Døden i fremmed Krigstieneste; men hvad gavnede det Skridt de tvende, han giorde ulykkelige? Under saadan Selvplagelse henlevede disse tre den hele følgende Vinter. I Vaarens allerførste Mildne klagede Hanna, hun alt nogen Tid ikke havde befundet sig vel, og troede Landluften vilde være tienlig for hendes Helbred. Hun vilde derfor tage ud paa sin faderne Gaard, hvor hun sikkert ventede at komme sig. Wangenthal tilbød sig strax at søge Tilladelse til ogsaa at ligge derude, og holde hende med Selskab; men dette vilde Hanna ingenlunde tilstæde. "Man maae ikke kiæle for syge Børn, min Bedste! sagde hun, des for komme de dem; hvorfor skulde du forlade dine Forretninger, dine Forbindelser og Venner, og begrave dig med mig ude paa Landet, fordi det falder mig ind at skrante? Troer du, jeg blev bedre af det, jeg saae dig gaae, og kiedes derude?" Wangenthal begyndte at forsikkre hende, at han ikke frygtede for at kiedes. "Om jeg ogsaa var saa stolt, svarede Hanna, at jeg troede,

jeg

jeg kunde erstatte dig det Selskab, du kan have i Byen, kan jeg da ogsaa erstatte dig dine Forretninger? hvad har du vel der at tage vare! Nei, min Bedste! saa vil jeg meget heller blive i Byen." Det var første Gang Hanna havde været paastaaende i nogen Ting; saa Wangenthal maatte give efter.

Hanna lavede da alting til Reisen; hun viste en ubeskrivelig Længsel efter at komme derud, og imidlertid tiltog hendes Tungsindighed kiendelig, jo mere Dagen nærmede sig, som var fastsat til hendes Afreise. Især havde man lagt Mærke til, at hun i de sidste Dage lukte sig tit inde i et Værelse, hvor hans og hendes Portraiter hang, at hun sad der hele Timer, og kom derfra med røde forgrædte Øine; den Dag, da hun tog ud, giennemvandrede hun alle Værelserne ligesom til Afskeed, men da hun kom i dette, brast hun pludselig i Graad; alt dette blev siden anmærket, og udlagt, som Ahnelse, at hun følte, hun ikke mere kom der igien; denne Ahnelse havde den naturligste Grund.

Wangenthal kiørte ud med hende; og jo nærmere de kom til Gaarden, jo lettere syntes Hannas Hierte at blive, jo mere formildedes hendes

Sorg-

Sørgmodighed til en vis blid sværmerisk Tungsind. "Her ere vi da! sagde Wangenthal, i det de traadde ind i Huset; gid du nu kun maatte finde dig vel her!" "Jo, med Guds Hielp! sagde Hanna: her bliver alting godt!" og et ufrivilligt Suk brød i det samme ud fra hendes Inderste.

Mange saadanne Smaating forefaldt, som maatte have giort Wangenthal opmærksom, hvis det havde være ham mueligt, at forestille sig det store Foretagende, som Hanna gik med. Morgenen efter deres Ankomst paa Gaarden, fik han hende lokket ud med paa en Spadseregang, som han trak ud til henimod Middag. De vare netop komne tilbage, da de hørte en Klokke nede i Gaarden, og da Hanna gik til Vinduet, saae hun en Deel Fattige komme strømmende ind fra et Leed, hvor de hidindtil vare blevne opholdte, og een af Wangenthals Tienere vise dem hen til et ledigt Vognskuur, hvor der var anrettet et Maaltid til dem. Dette var een af de Drømme, Hannas veldædige Hierte havde leget med i sin Barndom; Wangenthal havde hændelseviis hørt den engang af Tante Dorothea, der havde fortalt den som en Barnagtighed; og nu havde han ved denne Leilighed

hed faaet den virkeliggiort, for at overraske hende med en uventet Glæde. Hanna vidste i Begyndelsen ikke, hvad hun skulde troe, førend hun saae Wangenthal staae bag ved, og nyde hendes Forundring; med Taarene i Øinene faldt hun ham nu om Halsen: "O Wangenthal! sagde hun, dersom jeg ikke giorde dig lykkelig!" Wangenthal vilde svare, men Hanna lod ham ikke komme til, tog ham ved Haanden, og gik ned med ham til de Fattige. Her gik hun hele Kredsen rundt, erkyndigede sig om enhvers Alder, og Tilholdssted; og hvor forøgedes ikke hendes Glæde, da hun hørte, at Wangenthal ved hendes gamle Ven Præsten havde ladet indrette en Arbeidsstue, hvor alle disse Mennesker for Fremtiden skulde finde Forsørgning? aldrig havde Wangenthal været hende kierere, aldrig havde hendes Forehavende været hende helligere og tungere, end i dette Øieblik. Næste Dag besaae hun Indretningen med Wangenthal og Præsten, saae de Fattige arbeide, opmuntrede, roste, anviste enhver af dem, og dette var siden, saa længe hun var paa Gaarden, hendes kiereste Syssel, og der var heller ingen, hvori hun kunde være elskværdigere. Hvis andre fordunklede hende i Assembleer-

nes

nes Glimmer, i den stoiende Balsal, og i Modekonversationens Snikksnak, da skinnede derimod Hanna med mageløs Glands i den Ringes Hytte, hos den troehiertige Bonde, hos den undseelige Fattige; og dette Fortrin turde maaskee vel veie op mod det andet. Her var hun venlig uden naadig Nedladelse, snaksom uden paataget Væsen, veldædig uden Pral; havde Wangenthal fra først af lært at kiende hende her, alle Linas fortryllende Egenskaber havde ikke været farlige for ham; men nu bidrog enhver Fuldkommenhed, han opdagede hos Hanna, kun til at forøge hans Selvhad, og Selvanklage, fordi han ikke belønnede hende, som hun fortiente. Af denne Aarsag undveeg han hende ogsaa, saa meget som mueligt, den Dag, de besaae denne Indretning; og hun, som paa sin Side var ikke mindre forlegen, og bange for at forraade sig, henvendte ligeledes alle hendes Berømmelser og Taksigelser til Præsten.

De Dage, Wangenthal havde taget sig Tilladelse at være fra Byen, udløb hastig, og nu tilbød han Hanna end eengang, at søge Tilladelse til at blive derude den hele Sommer; men hun modsatte sig stedse med samme Standhaftighed, saa

han

han tilsidst maatte give efter. Imidlertid besøgte han hende flittig, og det forekom ham, hendes Sind oplivedes mere og mere; han tilskrev Landluften, og hiin ny og elskede Syssel hendes Bedring; imidlertid lod hun en Dag et Ord falde om, hun vilde nok med det første et Par Dage til Byen; Wangenthal, som ellers pleiede at ride derud, tog da næste Gang ud i sin Chaise for at kunde bringe hende tilbage med. Da han kom, fandt han Præsten hos hende. Hun sagde ham da, hun havde rigtig nok havt i Sinde, at tage ind med et Par Dage; men der var nogle Smaating, hun først vilde have besørget derude; og da hun havde hørt, at Præsten vilde til Byen, havde hun tilbudet ham sin Plads i Chaisen. Wangenthal, som paa Hannas Ord meget agtede Præsten, og som ikke formodede, der stak noget Anlæg under dette Arrangement, gientog da strax sin Kones Tilbud, og det blev derved. Imidlertid forekom Hanna ham hele Dagen saa gandske forunderlig; men han kunde ikke komme til for Præsten at spørge hende om, hvad hun skadede. Hendes Øine hang næsten uafladelig paa ham med en usædvanlig Betydenhed! ikke sielden syntes de at mørknes af Taare; der laae

en Bog opslaaet i Vinduet: denne tog Wanoenthal uden videre at tænke derpaa, i Haanden, og begyndte at see i; da Hanna, som var i den anden Ende af Værelset, blev det vaer, og med usædvanlig Hastighed, og den ubeskriveligste Forlegenhed kom hen, og slog den af Haanden paa ham; dette slog ham end mere, og da han med den fuldeste Overbevisning vidste, at Hanna vist ingen Ting læste, som hun havde nødig at undsee sig ved, kunde han ikke bare sig for at nytte eet Øieblik, da Hanna var ude af Værelset, til at see efter, hvad det var for en Bog; han fandt den, det var Diderots Afhandling om Lidenskaberne; han fandt endog det opslagne Sted, han læste det igiennem, og det blev ham alt meer og meer ubegribeligt, hvorfor hun ikke vilde, han maatte see, at hun læste det. Et Par Gange nævnte han Bogen ved Bordet, men Hanna vidste bestandig at dreie Samtalen af; dette hele blev alt mere og mere en mørk Tale for ham. Og da han nu skulde bort, og havde sagt Farvel, og Præsten allerede sad i Chaisen, kom Hanna ned af Trappen efter sin Mand, og gav ham endnu tre lange, brændende Kys uden Taare. Den usædvanlige Varme og Høitideligheed

hed i dette Favnetag forsøgede Wangenthals Forundring, og hans Tvivl. Noget maatte der være paa Færde; det var hans faste Forsæt, at komme igien faa Dage derpaa, og faae dette forklaret; men inden den Tid, havde det alt forklaret sig selv.

Et Par Dage efter, fik Wangenthal en Sæddel fra sin Forvalter, at Hanna strax efter hans Bortreise var bleven farlig og pludselig syg, men havde forbudet dem alle, at lade hendes Mand det vide. Han sendte strax Bud efter Præsten, for at bringe ham ud med, og gik imidlertid hen til Lindenhausen for at mælde, han reiste paa Landet; han fandt ikke Lindenhausen hiemme, og da Tieneren spurgte ham, om han ikke vilde gaae op til Frøkenen, havde Efterretningen om Hannas Sygdom giort baade Lina og ham selv saa forhadte i hans Øine, at han gik bort, uden at efterlade sig nogen Beskeed. Da han kom hiem igien, blev ham overleveret en Sæddel med ubekiendt Udskrivt, og som en Ubekiendt havde leveret; men hvor studsede han, da han aabnede den, erkiendte Hannas Haand, og læste: "Min Ven! Ende-"lig har jeg fundet et Middel til at giøre os lykke-

"lige, at de bryde de Lænker, som bandt Dig til mig. "Jeg veed, vor Forbindelse har været Din Ulykke, "har hindret Dig, at blive lykkelig med en værdi- "gere, og jeg bryder den. Hundrede Gange har "jeg tænkt paa, om det kunde være Synd, at "forkorte mine Dage, for at giøre Dine lykkelige; "endelig lærte Kierlighed mig et bedre, et mildere "Middel. Wangenthal! Dine Baand ere brudte, "og det er Din Hanna, der bryder dem. Jeg "forlader Dig for evig; vær ikke bekymret for min "Skiæbne! den Tanke, at jeg har giort Dig lyk- "kelig, vil giøre mig ethvert Sted, enhver For- "fatning behagelig. Strax efter denne Sædde! "vil Du faae Efterretning om min Død, og naar "Du læser dette, er jeg alt borte. Med største "Umage, har jeg faaet min Pige og min gamle "Tiener til at understøtte dette mit Forehavende; "Du vil forgiæves vente, at finde mig igien; men "lad mig tage den Trøst med mig, at jeg ikke har "giort dette tunge Skridt forgiæves; stød ikke den "Lykfalighed fra Dig, jeg tilkiøber Dig saa dyrt. "Lev nu evig vel! min Ven! jeg siger ikke mere, "min Mand! lev evig vel med Din Lina! hun "giøre Dig lykkelig, og da hvile min bedste Vel-

"signelse

"signelse over eder begge; men troe dog bestandig, "at hun ikke vil kunde elske Dig inderligere, end "Din Hanna von Ostheim."

Wangenthal blev, som lynslagen, ved dette uventede Brev; nu var da alting tydeligt for ham; hans eneste Haab var, om det endnu skulde være mueligt, at forekomme Udførelsen af dette Forehavende; han lod derfor strax sin Hest sadle, Oberstens sige, at hans Kone var bleven farlig syg, og Præsten bede, at komme efter i Chaisen, saasnart mueligt; og derpaa foer han afsted hen til Gaarden; men inden han var kommen Halvveien, mødte ham en Expresse med Efterretning om Hannas Død. Og da han nu kom ud paa Gaarden, Folkene stimlede om ham, forgrædte, og forsørgede; alle kappedes om at sige ham noget, enten til at berømme, eller beklage den Afdøde; een fortalte Træk af hendes mageløse Godhed, og Veldædighed, en anden paastod, at have mærket, hun fra det allerførste af, hun kom derud, havde vidst, hun kom ikke mere tilbage; een erindrede Wangenthal om, hvor underlig hun havde været, den Dag han var sidste Gang ude; een fortalte, at hun var gaaet op paa den øverste Sal, for at see efter

Vognen, da den kiørte bort, og Kammerpigen havde sagt, hun havde grædt saa bitterlig; og strax derpaa var det, hun havde begyndt at klage sig; hun havde vidst fra det første Øieblik af, at det blev Døden, og strax givet Befaling, at de skulde lade komme en gandske simpel Kiste fra Snedkeren, og den skulde de lægge hende i, saasnart hun var død, og den gamle Tiener skulde strax slaae den til, og der maatte ingen have med Liget at giøre, uden han, og den gamle Pige. De vidste ikke, at de gied gloende Olie i Wangenthals Saar. Og da han nu kom ind, hvert Sted, hver Plet i Værelserne opvakte ny smertelige Erindringer hos ham. I hint Kabinet var han første Gang bleven forestillet hende; i hiint Lysthuus i Haven fik han hendes Ja; i det Vindue laae den opslagne Diderot, hvis Betydning han nu alt for vel begreb; paa det Trappetrin gav hun ham de tre Kys til evig varende Afskeed; af det Sahlsvindue havde hun seet ud, da Klokken ringede de Fattige sammen til Maaltid; "O Hanna!" brød Wangenthal ud, "var det paa denne Maade, du vilde giøre mig lykkelig?" Han erkyndigede sig nu om den gamle Tiener, og Pigen; men man sagde ham, Fruen havde beor-

dret

dret dem begge to at reise bort, saasnart hun var lagt i Kisten, og lade Nøglene under Forsegling ligge til hendes Mand; den ene var sendt til Tante Dorothea i hendes Kloster, den anden til den gamle Oncle, for at underrette dem om hendes Død.

Nu var Wangenthal i den skrækkeligste Uvished om, hvad han skulde gjøre. Ikke længe efter kom Præsten, der havde skyndt sig alt, hvad han kunde, da han havde hørt, at Hanna var syg, og siden, at hun var død. Gierne havde Wangenthal betroet ham den hele Ting i sin Sammenhæng: men han kunde ikke overtale sig til, at aabenbare, hvad der var foregaaet mellem Lina og ham; han maatte indslutte sin Kummer i sin Barm, og prøve tilfulde, at den marterfuldeste blandt alle Smerter er den, man maae tie med. Han besluttede nu, at lade Kisten begrave i Stilhed, som man sagde ham, Hanna havde befalet, imidlertid skikke en Expresse til Byen til Obersten, for at faae Permission til at reise paa sex Maaneder, og anvende disse til at opsøge hende, og derpaa tage med hende hen til et Sted, hvor de begge vare ubekiendte. Derfor skrev han ogsaa

til sin Ven Borchhorst, og overdrog ham at sælge Gaarden, og giøre al Resten i Penge i hans Fraværelse. Han leed imidlertid uendelig i de faa Dage, inden han kom derfra; især Dagen, før Kisten blev begraven, da Folkene endelig med al Magt vilde see deres Frue eengang endnu, og da han for at holde dem derfra, maatte modsætte sig med en Haardnakkenhed, og en Hæftighed, som siden kom ham meget til Last. Saasnart Begravelsen var forbi, satte han sig paa sin Hest, uden at vilde tillade nogen af sine Folk at følge sig; han giennemvankede alle omliggende Egne, erkyndigede sig — dog med den nødvendige Vaersomhed — paa alle Stationer, udspurgde alle Postførere, giennemlede alle Naboebyer; ingensteds fik han Oplysning om hende; et Par Gange troede han, at være paa Spor, men bragtes tvertimod paa Afveie, og erkiendte snarlig, at den, der taltes om, var ikke hans Hanna. Han henvendte sig endog — uagtet Hanna var Lutherſk — til et Par nærliggende Klostere; der var ingen saadan Novice ankommen. Da han nu ikke mere vidste, at faae nogen Oplysning om hende, foretog han sig, at søge de tvende af Folkene, som havde været Han-

nas

nas Medvidere, og som hun havde sendt bort, paa det de ikke skulde røbe hende. I Begyndelsen havde han vel noget Spor paa disse, men ogsaa dette tabte sig snart, og nu vendte han da tilbage efter de sex Maaneders Forløb, mere raadvild og mismodig, end nogentid. Og da han nu betraadde igien den preussiske Grendse, og steeg af paa ***s Posthuus, hvo kan da beskrive hans Lidelser! den Fortvivlelse, der raste i hans Barm? det var, som han først da havde mistet sin Hanna, fordi han først da aldeles opgav det Haab, at finde hende igien. Og da nu Postskriveren kom op, og spurgde, hvorhen han befalede Heste? da Wangenthal skulde nu nævne sit Hiem, Navnet døde bort paa hans Læber; til næste Station, sagde han, hurtig! Postskriveren vilde spørge mere, som det overalt er gierne et spørgesygt Folkefærd; men Wangenthal skyndte saa eftertrykkelig paa ham, at han nær havde kastet ham ud af Døren.

"Og hvad vil jeg der? raabte Wangenthal vild, saasnart han saae sig eene; ogsaa giøre Lina ulykkelig! nei aldrig! aldrig; tilbage, hvor jeg kom fra;" i det samme tog han sin Sabel for at stikke den ved Siden, Portdepeen faldt ham i Haan-

den; "og skal jeg da vemme fra min Konge, som gav mig denne? o! jeg seer det; jeg skal, jeg maae blive ulykkelig!" et Øieblik hvilte hans Haand paa Grebet af Sabelen, hans Øine vare stift hæftede paa Jorden; den Tanke, at giøre Ende paa alt, foer igiennem hans Siel; men Hannas Minde, hendes sidste Bøn, Linas Billede, Tanken om begges Smerte derover, standsede hans Haand, og den sank ned fra Grebet. "Nei! sagde han: Skiæbnen giøre ved mig, hvad den vil! skal de bedste Mennesker blive ulykkelig for min Skyld, vil jeg dog ikke selv forsætlig være Aarsag dertil;" og sank tankeløs og døvet i en hosstaaende Stoel.

Pludselig vaktes han af denne Dorskhed ved Postskriveren, som kom at fortælle ham, der var forspændt, om den naadige Herre nu befalte! "Det haster ikke! sagde Wangenthal, og blev liggende i sin forrige Stilling. Postskriveren giorde store Øine, og begyndte stammende: "Men jeg syntes naadige Herre sagde før —" "Det er et forbandet Menneske med sine Indvendinger, sagde Wangenthal, nu saa skaf mig da min Regning, siden jeg ikke maae blive her for ham." Postskriveren kaldte paa Pigen, og gik ned at advare Postkarlen,

len, at den Herre, han havde at kiøre for, havde en Skrue løs; i det samme kom Pigen til, og hørte det; hun korsede sig, og sagde: "Det var Skade for saadan en god Herre, der havde flyet hende en heel Daler for den Flaske Viin, og den kolde Steeg, han havde faaet, og ingen Ting havde nydt af, og vilde ingen Penge have igien; men jeg troede det rigtig nok selv, sagde hun, for som jeg stod inde hos ham, og han tog sin Overkiole paa, raabte Madamen et Par Gange paa mig: Hanna! Hanna! saa vendte han sig ligesaa forunderlig om, og saae saa sær ud af Øinene, og spurgte: "hvor er hun?" og jeg stod lige for ham; og da jeg saa sagde: "her var jeg!" sagde han: "ja saa! hun hedder Hanna." Og saa stak han saa underlig i at lee, og saa var det, han sagde, jeg behøvede ikke at bringe ham Penge igien paa hans Daler." I det samme kom Wangenthal ned, og satte sig i Vognen, og talte til Postkarlens store Forundring aldrig eet eneste Ord i al den Tid, de kiørte; enten saa Postkarlen kiørte stærk, eller sagte, enten han stod af ved en Kroe for at tænde sin Pibe, det er at sige, at drikke sig en Sopken, eller han holdt stille for at slaae en Slad-

der

der af med en Kammerat, der kom ham imøde. Ja, da han endogsaa midtveis mødte en Postkarl fra den anden Station, og de efter deres lovlige Skik blev enige om at skifte, bekymrede Wangenthal sig ikke det mindste derom, og det var ogsaa virkelig skeet, havde ikke den, der reiste i den anden Chaise, paa det eftertrykkeligste sat sig imod denne kiedsommelige Sinkelse. Wangenthal havde ingen Ting at haste efter, hvert Ophold var ham derimod behageligt, hvert Øieblik, han tilbragte længere paa Veien, var i hans Tanker vundet. Endelig naaede de da hans Hiem, efterat Postkarlen, som mærkede, han kunde bruge sin Mageligbed, havde været syv Timer paa de fire Mile, og altsaa blev meget forundret, da Wangenthal efterat have seet paa sit Uhr, uopfordret gav ham dobbelte Drikkepenge. Postkarlen begyndte da at giøre Undskyldninger om de tunge Sandveie o. s. v.; alt godt, sagde Wangenthal, jeg vilde ønske, jeg kunde kiøre saadan med dig hele min Livstid.

Nu var da Wangenthal i sit Hiem, et Rov for den sorteste Melancholie; Samvittigheds Nag, og Hannas Erindring forfulgte ham allevegne, og han hadede Livet, Mennesker og sig selv. Jo

mere

mere han imidlertid fordybede sig i sine Bekymringer, jo omhyggeligere stræbte hans Venner, at rive ham ud derfra ved Adspredelser, Forlystelser og Omgang: men næsten altid til ingen Nytte.

Den eneste, det undertiden lykkedes, at skaffe ham Lindring og Trøst, var naturligviis Lina. Ved Efterretningen om Hannas Død, var Haabet vaagnet i hendes elskende Hierte. Det var nu ikke mere Brøde at elske, ikke Daarlighed at haabe Wangenthal; hun overlod sig derfor aldeles til sin Lidenskab for ham. Hans idelige Hypochondrie giorde ham endnu elskværdigere i hendes Øine, da hun ansaae den for Sorg over Hannas Død; og hvad maatte ikke en elsket Kone kunde vente af en Mand, der sørgede saa dybt over Tabet af een, som han dog i Grunden ikke havde elsket? Det syntes hende tillige en Pligt — thi hvad hykler saa gierne for sig selv, som Elskov? — at lindre, og om mueligt helbrede saa ædel en Smerte; og hvad var der nu, der kunde hindre hende deri? Disse Forestillinger gav hende efterhaanden hendes hele forrige Munterhed og Livelighed tilbage; hendes Kinder fik deres forrige blomstrende Farve, hendes Øie sin Ild. Med den elskværdigste Beielighed vidste hun at-

at lempe sig efter Wangenthal i alle hans Luner, at klage med ham, at ynke, og dele hans Kummer i de Øieblik, da medynksom Deeltagelse kunde lindre hans Smerte; blot at lade ham føle denne Deeltagelse i et vort Øiekast, en vennehuld Tone, i slige Timer, da hans Hiertes brændende Vunder ikke engang taalte Vennehaandens mildeste Berørelse; og derimod i lysere Øieblik, at bortvende hans Opmærksomhed fra ham selv og hans Forfatning, til uvedkommende, ofte ubetydelige Ting, som hendes Fordrag gav Ynde, og Interesse; vel endog at muntre ham med dæmpet vaersom Spøg, som dog Erfaring havde lært hende, at være høist forsigtig med. Thi da hun en Dag ikke selv var i det bedste Lune, og derfor ved hans Komme fremkunstlede en Munterhed, der næsten grændsede til Overgivenhed, tog han Deel i al hendes Spøg med en saa kiendelig Vildhed, udstødte saa mange menneskefiendsk bittre Plaisanterier, at han afvang hende Lottes: "De er mig frygtelig, naar De er saa lystig!" længe før Gothe havde ladet det sige af Lotte. Ogsaa indtraf det undertiden, at Lina, som ikke kiendte Wangenthals sande Sindsforfatning, oprev Saarene, i det hun troede at forbinde

forbinde dem. En af de Ting, som Linas store Siel med fuld Enthusiasme brændte for, var Religionen; hun følte, at den kunde, og maatte være den beste, sandeste, og maaskee eneste Trøst for den Ulykkelige, og var det da Under, at hun stræbte at bruge den til at trøste Wangenthal? En Dag kom han derhen, og var usædvanlig vild; Lina prøvede paa at trøste ham med den Overbeviisning, at hans Hanna var vel, hvor hun var. "Og er det da saa afgiort?" brød Wangenthal med Selvhadets hele Bitterhed ud. "Jeg beklager Dem', Wangenthal! svarte Lina, hvis De er saa ulykkelig at tvivle derpaa;" og hendes Misfornøielse over det irreligieuse, hun troede at finde i Wangenthals Tvivl, betog hendes Tone noget af sin forrige Venlighed. Wangenthal følte det, og det smertede ham. "O Veninde! sagde han, jeg er virkelig mere at beklage, end De kan forestille Dem!" "Kun Spergsmaal" vedblev Lina med sin forrige Tone, og i samme Vildfarelse: "om det ikke er Deres egen Skyld!" Hun kunde ikke have sagt ham noget skrækkeligere; "i det mindste burde De ikke lade mig det høre!" dette Svar svævede paa hans Læber; men han fattede sig, og

sagde

sagde blot: "O Lina! Lina! De veed ikke, hvad De giør!" og begyndte med voldsomme Skridt, at gaae op og ned af Værelset. Skiøndt Lina ikke begreb dette hans Forhold, saae hun dog nok, at det ikke var Tid at fortsætte denne Samtale; hun tog da sin Tilflugt, efter Sædvane, til Klaveret, der i Almindelighed pleiede at virke paa ham, som Davids Harpe paa Saul. Men her var alting forgiæves; deres Samtale havde med fuld Bitterhed opvakt Forestillingen om hans Brøde mod Hanna; han saae i Lina sin Medskyldige, Medaarsagen til Hannas Elendighed: han kunde ikke udholde hendes Nærværelse, greb pludselig sin Hat, og gik bort, saa godt som uden Farvel, kun, at han, i det han gik ud af Døren, kastede et kort god Nat hen til den studsende Lina. Ovenpaa saadan en Scene skyede han hende gemeenlig en otte Dages Tid; efterhaanden vantes hun til det, men hun begreb det ikke, lige saa lidet, som hun begreb, hvorfor Wangenthal, der elskede hende, der burde føle sin Kierlighed giengieldt, erklærede sig aldrig for hende, eller talte derom til hendes Fader. Han var paa sin Side i den meest piinlige Forfatning; han elskede Lina, han troede sig elsket

af

af hende, men han ærede de Baand, der havde forenet ham med Hanna, og kunde ikke troe sig løst, skiondt hun havde sønderrevet dem; det var derfor hans faste Beslutning, aldrig at aabenbare sin Elskov for Lina; men paa den anden Side var han ikke i Stand til at rive sig fra hende; saa mange Aarsager han end havde til at ønske, hun ikke maatte see hans Kierlighed, var det ham dog ufordrageligt, naar hun syntes at tvivle om den; saa lidet hendes Gienkierlighed kunde giøre ham lykkelig, saa lidet kunde han dog taale den mindste Lunkenhed, der viistes mod ham, det mindste Fortrin, hun syntes at give en anden. Denne hans Forlegenhed forøgedes ved Smaasedler, han adskillige Gange fik giennem usporlige Veie, som indeholdt kun disse Ord, skrevne med Hannas Haand: "Wangenthal! De har endnu ikke opfyldt min Bøn." Saa piinlig imidlertid denne Forfatning maatte være, var den dog mindre martrende, end den Dødssøvn, denne Fortvivlelsens Dorskhed, hvori han ellers var nedsænket. Men med eet gav en ubetydelig Tildragelse Tingen en ny og uventet Vending.

Jeg har allerede sagt, at man var meget omhyggelig for, at drage Wangenthal ind i alle Forlystelser, endskiondt de ikke morede ham mere. Han blev da ogsaa buden til et Subskriptions Bal, hvor hele Kredsen var samlet. Han kom sildig, og da han ikke vilde dandse, blev han sat til et Spillebord og giøre et Parti Whist med Elbstein, Lindenhausen, og en Hr. von Sarpsburg, en Heremand der af Egnen, hvis fornemste Fortieneste var, at han havde Penge, og en Kone, som kunde været kion, hvis hun ikke havde skiæmmet sig ud ved sine overdrevne Prætensioner paa at være deilig, og som var Linas meest erklærede Medbeilerinde. Da de skulde til Bords, var det for at forekomme Disputer saaledes indrettet, at hver skulde følge sin Bal-Dame, med mindre de selv ordnede det anderledes. Da Wangenthal ingen Bal-Dame havde, tilbød hans tre Medspillende ham, at tage een af deres; og da han af en egen Delikatesse ikke vilde tage Lina, og ikke kunde lide Frue Sarpsburg, tog han naturligviis Elbsteins Regina. Da Lina sang saa nydelig, var det bleven Skik, at der blev stedse sungen ved slige Maaltider; hun blev da ogsaa denne Aften anmodet

der-

derom, og sang et Par Smaating med sin sædvanlige Ynde. Millers skionne Sang: "Den hele Landsbye samler sig" var den Gang ny, og Lina havde for stunget den med den hende egne Sødhed og Følelse; man bad hende ogsaa om den nu; men hun undskyldte sig meget alvorlig, og indvendte, at den baade var for lang, og upassende paa det Sted. I det samme hørte hun Regina bede Wangenthal, at anmode hende om den, og siden hun hverken torde sige ham Nei, og heller ikke vilde synes at giøre det for hans Skyld, da hun havde afslaaet de andre, skyndte hun sig at forekomme hans Bon. Wangenthal, som mærkede, hun havde hørt, hvad Regina sagde til ham, faldt paa at støde sig over, at hun ikke vilde lade ham have den Fornøielse, at hun giorde det for hans Skyld. Imidlertid sang han efter gammel Viis med, og de to første Vers gik ogsaa, uden at han erindrede sig, hvad der fulgte. Men da det tredie Vers kom: **Thi! ak! min Hanna fattes mig, jeg glemmer aldrig hende!** faldt disse Ord paa ham med deres hele Styrke; med en vild Bevægelse kastede han sig tilbage paa Stolen; et menneskefiendsk konvulsiviskt Smiil fortrak hans An-

sigt. Lina, som aldrig tabte ham af Syne, blev det vaer, afbrød sig i samme Øieblik med sin sædvanlige utvungne Ynde, og sagde: "Det er galt, at synge Viser, man ikke kan." En ung Spradebasse, som var nylig kommen hiem fra Göttingen, og havde studeret med Miller, bød sig til at soufflere; men uden at svare ham, begyndte Lina Gleims skionne Sang før Slaget ved Rosbach; da hun vidste, skulde nogen Ting kunde muntre Wangenthal igien, maatte det være Erindring af fordums Hæder. Men denne Gang slog selv dette Middel ikke an. I hans vilde Stemming havde hiin millerske Viise, og de Erindringer, den opvakte, just været efter hans Sind, og da derfor Frue Sarpsburg, der ogsaa gav sig af med at synge, og maaskee ikke havde siunget saa galt, hvis hun ikke havde skiæmmet det ud ved sine sædvanlige Prætensioner, ogsaa sad skraas over for ham, rakte Wangenthal sig over til hende, og bad hende synge den, siden Frøkenen ikke havde siungen den til Ende før; hvilket hun da ogsaa ved hiin Spradebasses Understøttelse med megen Triumph giorde. I Begyndelsen sang Lina med, uden at tænke paa nogen Ting; men hun saae Wangenthals Øie falde saa

ofte

ofte og med saadan Bitterhed paa hende, at hun lettelig følte, det var for at trodse hende, han havde anmodet den ham ellers modbydelige Frue Sarpsburg at synge; nu blev hendes Forfængelighed, maaskee vel og hendes Kierlighed stødt, og hun tang pludselig stille. Dette undgik ikke Wangenthal; aldrig saasnart var derfor denne Viise til Ende, førend han overvældede Frue Sarpsburg med Komplimenter, og sagde: "Siden jeg seer, De er saa artig at giøre, hvad jeg beder Dem om, maae jeg bede Dem synge een endnu." "Dersom Frøkenen vil hielpe mig!" sagde Frue Sarpsburg, der vilde ſlade Lina føle sin Seier. "O! svarede Lina, jeg kom ikke saa godt fra den sidste," og fortsatte i det samme en Samtale med den gamle Elbstein, der var hendes Naboe ved Bordet. "De seer, hun slaaer Haanden af os, Wangenthal! sagde Frue Sarpsburg: hvilken skal det være?" "Jeg vilde bede Dem om Gothes Romance, svarte Wangenthal: men Frøkenen siger, de alvorlige Viser passe ikke her, altsaa vil jeg heller bede Dem om den: Hør til, jeg vil om Viisdom synge. "Frue Sarpsburg sang den, og Lina følte Braadden, uden at kunde begribe Aarsagen; men for ikke at lade

sig mærke, hun følte dette, ventede hun, til det sidste Vers *) kom, som egentlig var det, hvorfor Wangenthal valgte Visen, og dette sang hun med saa megen Munterhed, saa aldeles uanfægtet, at Frue Sarpsburg selv begyndte at frygte, dette Stød havde ikke truffet. Imidlertid var den neppe ret udsungen, førend Lina, der frygtede Fortsættelsen, sprang op fra Bordet, og alle iilte ind i Dandsesalen. Wangenthal og Regina fulde føre op i den anden Række; men Wangenthal var alt for forvildet til at sandse Touren; ydermere havde man valgt en Dands, som for sin raske men lette Tours Skyld havde været meget afholdt af Hanna, der dandsede gierne, men maadelig. Denne Erindring bidrog til at forvirre Wangenthal end mere, og een af hans Venner, som raabte til ham, "kan Du ikke huske den, den var dog Din salig Kones Livdands?" bragte hans Forvirring til det høieste.

J

*) Det sidste Vers hedder saaledes:

Naar foleslos din Chloris bliver,
Og Spot med dine Klager driver,
Og al din Kierlighed beleer;
Da raes kun ei mod dine Dage,
I Stæden for Forgift at tage,
Drik Viin,
Saa er det dig, der leer.

I det samme stødte han i Figureringen paa Lina, som vilde bringe ham til rette; "hvor vil De hen, Wangenthal," sagde hun, og vilde tage fat paa ham for at lede ham ind i Touren igien; "fra Dem!" svarede han, greb sin Dame, valsede hende igiennem Rækken ned til Enden, og sagde: "paa den Maade, eller paa en anden, naar man kun kommer ud af det." "Om Forladelse Frøken!" sagde han til Regina, da han var kommen ned, "jeg var reent ude af det: thi ak! min Sanna fattes mig." "O! det siger intet, Hr. Kaptain!" svarte Regina. Dette flaue Svar slog Wangenthal; han følte, Lina vilde have svaret anderledes, og slap Reginas Haand, som han havde taget for at kysse. Denne vilde Bevægelse havde imidlertid været velkommen for hans oprørte Sind, og da Frue Sarpsburg strax efter dandsede ned i den anden Række, nyttede Wangenthal det Øieblik, hun stod ledig, til at bede hende om næste Dands, og snakkede endnu med hende, i det Lina kom neddansende i hans Række, saa at Regina maatte kalde ham hen at figurere. Uagtet Lina virkelig var stødt over Wangenthals Forhold, var hun dog paa de seenere Tider bleven saa vant til at

bære over med ham, at hun ogsaa nu forsøgte paa, at tage det med det Gode. "Jeg har efter gammel Sædvane Kontradandsen frie til Dem, om vi faae een næste Gang," sagde Lina. "Jeg takker Dem, Froken! fik hun til Svar, jeg er engageret, desuden er De mig for fornuftig i Aften." "Saa!" sagde Lina med et fremtvunget Smil, og løb hurtig til Skiænkebordet efter en Kop Thee, for det Wangenthal ikke skulde see, hvordan alt Blodet steeg op i hendes Ansigt. Frue Sarpsburg holdt alt for meget Hie med Lina og Wangenthal til, at dette skulde være undgaaet hendes Opmærksomhed. Med det faste Forsæt at giennemnyde sin Seier, og nu tilstrækkelig ydmyge sin Medbeilerinde for det Fortrin, Wangenthal saa ofte tilforn havde givet hende, passede hun nu paa, til Lina kom ud af Dandsen, gik da hen, satte sig hos hende, tog med yderste Venlighed tog hendes Haand, for det hun ikke skulde slippe fra hende. I det samme saae hun Wangenthal komme, for at sige hende, at næste Dands var Kontredands, og forespørge sig, om de dandsede den sammen alligevel. Men uden at kunde oppebie hans Komme, rullede hun sit Terklæde sammen, og kastede paa

ham,

ham, og bad ham hente sig et Glas Punsch; da han kom med dette, sagde hun til Lina: "Hvad mener De? Enkemanden og jeg skal dandse sammen næste Gang; det er ikke gaaet os over før i vore Dage." "Jeg vilde just sige Dem, faldt Wangenthal ind, at det var en Kontredans, saa jeg ikke veed —" "O det siger intet, sagde Frue Sarpsburg; rigtig nok er jeg engageret til den; men det lader jeg, som jeg glemmer." Hiin gottingske Spradebasse, som havde netop Lovte paa Kontredandsen af hende, kom til i det samme; men Frue Sarpsburg forsikrede ham med saa alvorligt et Ansigt, at hun umuelig kunde have lovet ham den, at han begyndte at giøre sig vred, da Wangenthal i det samme traadde til, og sagde at det var ham, Fruen havde lovet at giøre den Ære, at dandse næste Dands med. Gottingeren, som havde megen Ærbødighed for Wangenthals Bravour, trak sig da strax gandske forlegen tilbage, og sagde til Lina: "Frøkenen nytter det vel ikke at tale til!" "Jeg er ikke engageret!" sagde Lina, og reiste sig i det samme op for at følge med ham til Pladsen, glad over at slippe fra Frue Sarpsburg. Imidlertid kunde hun ikke undlade,

at sige til Wangenthal i det, hun gik ham forbi: "De seer, de Forskudte troste hinanden."

Saa vant hun end var til, at omgaaes ham, som et sygt Barn, begyndte dog Taalmodigheden nu at forgaae hende; oven i Kiøbet havde hendes Chapeau taget Plads i øverste Qvadrille, hvor Wangenthal førte op; Lina vilde have været henne i en anden. "Er det, fordi jeg er her?" spurgte Wangenthal. "O jeg beder Dem mangfoldig, Herr Kaptain! hvor kan De falde paa det?" sagde Lina med saa megen fremmed Levemaade, som mueligt. "Jeg troede, svarte han, De kunde være bange for, jeg skulde løbe feil igien." "O ikke! sagde hun, De er i for gode Hænder dertil; det eneste skulde være, om jeg ligesaavel skulde figurere, som dandse Dem for fornuftig." I det samme begyndtes Dandsen, og Frue Sarpsburg, der havde foresat sig, at lade Lina føle sin Triumph til det yderste, dandsede nu med Wangenthal med al den coquette Kiælenhed, alle de Minauderier, og Agacerier, der stode i hendes Magt; rev sig med saa smægtende Blik udaf hans Favn, naar de skulde stilles i Dandsen, slyngede sine Arme saa fyrig om ham, naar de samledes igien, lænede sig saa fortroelig paa ham, naar han førte hende, at

hun

hun paa enhver anden Tid vilde have været Wangenthal væmmelig i høieste Grad; men da han nu saae Lina føle det, og ærgre sig derover, da han saae hende figurere alt ligegyldigere og ligegyldigere med ham, jo mere paahængende Frue Sarpsburg blev, begyndte han ait mere og mere at indlade sig med denne; men — hvilket ikke blev ubemærket af Lina — begyndte tillige at dandse alt voldsommere, og voldsommere, saa at han og hans Dame tilsidst gjorde hver Svingning firedobbelt.

Nu saae Lina alt for tydeligen Tvang, og det martrede Hiertes Krampestyrke i Wangenthals Forhold, til hun ikke skulde mere ynke ham, end være vred paa ham derfor. Hun besluttede derfor, at see at lokke ud af ham, hvorfor han var vred, og at faae ham god, om hun kunde. Kontredandsen varede meget længe; et Par Gange vilde man have giort Ende paa den, men Wangenthal var uudtømmelig paa nye Toure; efter syv Qvarteer var den endelig ude. "Det var en afskyelig Kontredands saa lang," sagde Frue Sarpsburg i det, de holdt op. "Jeg vilde tage Skiøl af, jeg dandsede med Dem," svarte Wangenthal, i det han kyssede hendes Haand, som lønnede ham med et fortroeligt Tryk. "Han havde vist ikke faaet Lov til at giøre

den

den saa lang, havde han dandset med Dem, Fro-ken!" sagde Fruen til Lina. "O det var da neppe heller falden ham ind!" svarte denne. Atter her greb Wangenthal den urette Side: "Vi have dog før dandset med Fornøielse sammen," sagde han med Bitterhed. "Ja, men aldrig saadan," svarte Lina med al den Blidhed og Venlighed, hendes huldе Ansigt og søde Stemme kunde modtage: "det er ikke Glæde, det er Vildskab, Ruus." "Som om ikke al Glæde paa Jorden var Ruus!" "Al Glæde?" gientog Lina med megen Eftertryk. "Ja, min naadige Froken! Venskab er for Exempel en overmaade behagelig Ruus, men det værste er, at, naar man vaagner af den, har man saadan en afskyelig Hovedpine." "Jeg merker, Wangenthal!" sagde Lina med Betydning: "at Deres Dands er ikke det eeneste, hvori De ikke vil være fornuftig i Aften." "Men [skulde] der ikke være Tider, min naadige Froken! da en Smule Ufornuft ikke var saa gal; det er dog gandske vist, at alt for megen Fornuft til sine Tider ikke er brav." "For Exempel!" sagde Lina, som mærkede han ikke vilde lade sig bringe ud af sin Stemming, og efterhaanden kom efter, hvorfor han var vred:

"naar

"naar man staaer, og philosopherer efter en lang Kontredands, i Steden for at sidde, og hvile sig." "Hvo vilde hvile sig? sagde Frue Sarpsburg, vi Damer maae aldrig lade os mærke med, vi er trætte." "Vil De altsaa dandse Kehraus med mig, sagde Wangenthal, jeg seer der er taget saa mange bort under Kontredandsen, at vi faae neppe mere end den." "Ja! sagde Frue Sarpsburg, naar De vil føre op; De fører rask op." "Dandser De med?" sagde hun til Lina. "Nei! svarte denne: den torde blive for rask for mig," og gik misfornøiet hen, og satte sig i en Krog.

Kehrausen begyndte. Det havde aldrig været Linas Dands, og især havde hun maattet aflægge den, siden hendes Helbred havde lidt under hendes Sindslidelser; hun afslog den altsaa ligeledes i Aften, og blev siddende at see til. Wangenthal førte den op efter Aftale med sin Dame, og uagtet Musiken gik alt, hvad den kunde, var den dog dette Par tre Fierdeparter for langsom, og de giorde, som i Kontredandsen, hver Svingning firedobbelt. Da Wangenthal paa denne Maade havde hvirvlet hende ned til Enden, nyttede han det korte paafølgende Pusterum til at føre hen til

Skiæn-

Skiænken, og styrte en halv Karaff koldt Vand i et Glas. I det han vilde til at drikke det, kom Lina: "Tag Dem vare, Herr Kaptain," sagde hun; uden at erindre sig, hvor ofte han den Aften, havde kaldt hende min naadige! og naadige Frøken! stødte han sig over dette, Hr. Kaptain! og svarte bitter: "O! min Naadige! De bærer alt for stor Omsorg for min Helbred," drak Vandet hurtig, og løb tilbage i Raden. Da næste Tour var til Ende, løb Wangenthal atter hen til Skiænken for at drikke; men denne Gang passede Lina bedre paa, og tog Karaffen bort. "Tør jeg bede!" sagde Wangenthal med bitter Galanterie. "De faaer det ved Gud ikke, svarede hun: jeg mærker, jeg maae i Aften have Fornuft for os begge." "Det har jeg længe mærket, svarede han i sin gamle Tone; men De veed ogsaa, hvad jeg troer om den megen Fornuft; maae jeg bede Dem om Karaffen." "Wangenthal! sagde hun, De veed ikke, hvor De bedrøver mig!" "Saa!" svarte han smilende, og rakte efter en anden Karaf. "O lad være! for Deres Hannas Skyld, om De ikke vil, for min!" "Og hvad vinder hun ved, jeg pines her!" svarte han vildt. I det samme

kom

kom Frue Sarpsburg til: "Vil De komme og figurere, Wangenthal, sagde hun, det glemmer De reent over det behagelige Selskab."

Uagtet Lina havde sat sig for at taale alt af Wangenthal, var hun dog ikke saaledes sindet i Henseende til hans Dame, og svarede derfor med en Deel Bitterhed: "Det torde snarere være nyttigt, end behageligt, Frue! han er vred, fordi jeg vil hindre ham at forgive sig med koldt Vand." "Nei! det maae De ikke, kiære Wangenthal! sagde hun, vi maae i det mindste have vor Kehraus ud sammen først." Hun tog ham nu under Armen, og slæbede ham hen til Rækken. Nu skulde den voldsomme og udtømmende Svingetour begynde. Lina, som saae Wangenthal klappe ad Musikanterne, at de skulde spille stærkere, og som frygtede for hans voldsomme Dands, sagde til Borchhorst, som stod ved Siden af hende: "Jeg faaer Lyst, at dandse Kehraus paa min gammel Alder; vil De være min Chapeau?" De traadde nu ind i Rækken, i det samme kom Wangenthal farende ned for at svinge nederste Dame, og traf med yderste Forundring paa Lina. "Wangenthal!" sagde hun, i det han tog hende fat, for at svinge

hende,

hende, "De gior Synd mod Dem selv og mod mig, at De dandser saadan;" og Taarene stod synlige i hendes lysbrune Øie, og qvalde hendes Stemmes melodiske Klang. Dette var mere, end Wangenthal kunde modstaae; med eet sagtnedes hans Vildskab, og alle hans Dames Kunster og Kiærtegn vare nu aldeles spildte paa ham.

Da Dandsen var til Ende, stod Lina i et Vindue, og viftede sig; Wangenthal gik hen til hende, og trykte et brændende Kys paa hendes Haand; "Om Forladelse, eiegode Veninde!" sagde han. "Saa De ikke er vred paa mig længere? "Paa min Skytsengel; det har De været i Aften; det har De endelig været saa ofte! o gid De kunde være det stedse!" Wangenthal!" sagde Lina med oprørt halvqvalt Stemme, og giorde i det samme et svagt Forsøg paa, at drage sin Haand ud af hans. "O Lina! sagde Wangenthal, dersom De vidste —" "Og hvilket, kiere Wangenthal? At jeg ikke er Dem gandske ligegyldig? At dog de Mandfolk saa gierne vil troe, de ere de eneste, der kan see; om jeg aldrig havde vidst det før, hvad var da vel Aarsagen, at De blev stødt i Aften, fordi jeg sang, uden at give Dem Tid til at bede

mig

mig om det? De vilde hævne Dem ved at gjøre af Frue Sarpsburg, som, jeg ret godt veed, De ikke lider; jeg var barnagtig nok til at tage mig det nær; og sandt at sige, var vi Børn begge to." "Forunderlige Pige!" sagde Wangenthal; hans Siel var i dette Øieblik i det sælsomste Oprør, saa ofte havde han foresat sig, Lina skulde aldrig erfare, han elskede hende; nu hørte han det af hendes egen Mund, og det gik med hans Forsæt, som det saa ofte gaaer med Fornuftens bedste Forsætter i Lidenskabernes Øieblik. — Han saae nogle Øieblik taus paa hende; men hans Øie talte et meget forstaaeligt og lidenskabeligt Sprog. "Dersom De vidste," begyndte han omsider igien. "Hys! sagde Lina; De giver Deres Skytsengel meget at gjøre i Aften; vogt Dem, at De ikke fortæller en anden, hvad den ikke veed, i det De vil fortælle mig, hvad jeg saa længe har vidst." Wangenthal vilde see sig om. "See Dem ikke tilbage," sagde Lina hastig, "og dersom De vil bringe mig min Kleist i Morgen, skal De faae Deres Gleim igien; De seer selv, jeg har ikke havt den forgjæves;" lagde hun til med mærkelig stigende Stemme, og betydede ham i det samme ved en liden Neining,

han skulde gaae. I det han da vendte sig om, saae han Frue Sarpsburg, der stod, og rettede paa sit Haar for Speilet i Pillen lige ved Siden af dem; men hvis Øie og Øre var saa gandske henvendt til dem, at hun rev meget mere ned, end hun satte op. Hun havde vel egentlig ikke hørt noget, men af den Inderlighed, hvormed de talte sammen, havde hun giort sig en Formodning, som bestyrkedes ved Linas Kunstgreb, at slutte Samtalen med at tale høit om ligegyldige Ting, for det man skulde troe, den hele Samtale havde været om sligt. Frue Sarpsburg havde for ofte, og det ved meget mindre uskyldige Leiligheder brugt slige Kunstgreb, til ikke at kiende dem alle; og hun formodede strax, man maatte kunde giøre Fortræd med det, man her havde seet.

Da Lina tog bort, og Wangenthal helste paa hende, sagde hun høit til hum: "Altsaa faaer jeg min Kleist i Morgen." Wangenthal forstod dette Vink, og lovede det. Næste Eftermiddag gik han altsaa saa tidlig, det kunde skikke sig, hen til Oberstens, men fik til Svar: "der var ingen hiemme." Dette faldt ham underligt; han spurgde derpaa, om Frøkenen ikke havde lagt en Bog

ud

ud til ham? maaskee, tænkte han, er der et Par Ord Efterretning i den; men nei! der var ingen. "Saadan en Scene i Gaar, og dette Forhold i Dag;" brød han ud, da han kom paa Gaden, "saadan er Fruentimmerne." Han giorde sig Umage for at udtænke nogen Undskyldning for Lina, men forgiæves: mismodig og bitter vilde han spadsere, men det morede ham ikke; han gik paa Kaffehuset, og var paa et hængende Haar kommet i Klammerie med een af sine bedste Venner; han reed ud til Elbsteins, og fandt det yderlig kiedsommeligt, da den Gamle gnavede — skiondt aldrig det mindste meer, end han pleiede — over sin Podagra, og Frøkenen sandt han flau — som hun altid var — fordi hun ikke havde udsovet, egentlig, fordi han ikke fandt Lina, som han haabede at treffe der. Han reed derfor ogsaa ufortsvet tilbage igien; og løb om Aftenen alle de Steder, hvor han kunde vente at finde Lina; men hun var ikke at opspore. "Skulde hun blot have nægtet sig hiemme? "denne Tanke foer som en Lynstraale giennem hans Siel; man havde ikke efter Sædvane ladt ham gaae op, men Lindenhausens gamle Tiener havde afskaaret ham Passen paa Trappen. Han havde, da han

kom hiem fra Elbsteins, spurgt sig for i Porten, om Lindenhausens var taget ud af Byen; det var de ikke; han gik nu hen til Borchhorst, som boede lige overfor, og denne kom ulykkeligviis til at fortælle ham, han kunde ikke begribe, hvad det skulde sige, han havde været ovre, og vildet hilse paa Lindenhausens efter i Gaar, men de havde ikke taget imod ham, og han havde dog ikke seet nogen af dem kiøre ud. "Saa!" sagde Wangenthal med den skiødesløse Tone, som den yderste Forbittrelse undertiden skiuler sig under; "jeg synes ikke, jeg er rigtig efter i Gaar, kom hen med paa Kaffehuset, og lad os faae nogen Punsch." Da de kom der, var der et Par, som foreslog at tage ud til Sarpsburg næste Eftermiddag, og i sin Siels Bitterhed var Wangenthal den første, der sagde Ja, og glædede sig den Aften inderlig over, at Lina skulde see, han kunde gierne være borte fra hende; men da næste Dag frembrød, og Wangenthal erindrede sig, han heller ikke den Dag skulde see hende, begyndte han at angre sit givne Løvte, og da han saae hendes Kleist ligge paa Bordet, besluttede han at bringe hende den, inden han tog ud, for i det mindste, at have seet hende først.

Han

Han klædde sig da paa, tog Kleist i Lommen, og gik derhen; men den gamle Tiener mødte ham atter i Porten med den sædvanlige Beskeed. Wangenthal blev forbittret, slyede ham Kleist, og bad ham levere Frøkenen den, naar hun kom hiem, og hvis hun skulde komme inden Middag, om hun da ikke vilde sende ham hans Gleim, for han havde lovt Frue Sarpsburg den, og tog derud i Dag.

Neppe var heller Wangenthal kommen hiem, førend hans egen Tiener kom ind, og sagde, der var en Kompliment fra Frøken Lindenhausen, og den Bog. Dette blev alt mere og mere ubegribeligt og piinligt for Wangenthal, han spurgte, om der ellers ingen Bud var? "Nei!" Hvem der havde været med den? "Lindenhausens gamle Tiener." Da denne Karl ellers aldrig pleiede at gaae Ærender, studsede Wangenthal noget derved; Gleim faldt ham i Haanden, og han saae, det forreste hvide Blad var revet af, et Par Papirsmærker, der havde lagt i Bogen var borte; og Ryggen af Bindet var bøiet, som om der havde været puttet noget ned derimellem, der havde videt den ud; men der var intet. Uden at kunde forklare sig noget af alt dette, kastede han sig paa

sin Hest, og sloi mere, end reed, ud til Frue Sarpsburg. Hun blev i Begyndelsen noget underlig over at see ham, især da han kom længe før nogen af de andre; men hun fattede sig strax, og tog imod ham med saa megen Glæde, takkede ham saa inderlig, fordi han dog engang vil besøge dem, gav ham siden, da de øvrige kom, et saa kiendeligt Fortrin for dem alle, under det Paaskud, at, da det var første Gang han var der, maatte hun bære sig saadan ad, at han kunde faae Lyst til at komme der tiere, at Wangenthals Forfængelighed, som Lina havde saaret, fandt sig smiggret derved, og han foretog sig, at giengielde det, ved at vise al den Selskabelighed, den Munterhed, det Galanterie, som man siden Hannas Tab stedse havde savnet hos ham. Frue Sarpsburg undlod heller ikke at hviske til en anden, men saa høit, at Wangenthal hørte det, at han var charmant i Dag.

Ved at giøre sig munter, lykkedes det virkelig Wangenthal lidt efter lidt at neddysse sin onde Lune, og en Slags Overgivenheds Ruus betog ham. Det kiendelige Fortrin, Frue Sarpsburg gav ham, begyndte ogsaa efterhaanden ikke at anstaae ham ilde, især da hun den Dag var virkelig, hvad Naturen

havde

havde dannet hende til at være, meget indtagende. Wangenthal havde overrasket hende i hendes landlige Hverdagsdragt, og hun havde strax hørt det Galanterie at erklære, hun vilde for bede sine Gjæster om Forladelse for sit Deshabille, end nægte sig den Fornøielse af deres Selskab saa længe, medens hun gjorde sit Toilette; hun var altsaa ikke saa overpyntet, som hun pleiede at være. En simpel sort Hat hævede hendes fine hvide Hud, og hendes smukke askefarvede Haar flaggrede løst og frit ned om hendes skiønne Hals, uden at være fordærvet ved Krusning, eller tilsmyet med Pomade og Pudder. Hendes raske Vext tog sig fordeelagtigere ud, da den ikke var indpiint af Snørliv, og selv en vis Bleeghed, som Savnet af den sædvanlige Sminke forvoldede, var ikke uinteressant, da den lidt efter lidt maatte vige for den Rødme, som tiltog mere og mere, jo moersommere og mere levende den almindelige Samtale blev. Desuden smiggrede Wangenthals Besøg og Forhold hendes Forfængelighed, skiøndt hun endnu ikke ret begreb Aarsagen dertil. Hun prøvede paa at giøre et Par Smaaskud efter Lina; hun blev f. Ex. bedet at synge; ja! sagde hun, saa

maae jeg have Bogen først, at det ikke skal gaae mig, som Frøken Lindenhausen forleden, der maatte holde op midt i det. I det samme saae hun til Wangenthal, der sad, og saae gandske alvorlig og mørk ned for sig. Hun mærkede altsaa nok, at, hvor vel der var en Kurre paa Traaden mellem ham og Lina, leed han dog ikke, at hun sagde noget ondt om hende. Hun begyndte da et Øieblik efter, at spørge meget venskabelig til hende; men Wangenthal svarte i saa kort og flygtig en Tone, at han ikke havde seet hende siden Ballet, at Frue Sarpsburg fandt det bedst, aldeles ikke at nævne hende mere. De faldt derpaa i andre mere morsomme Samtaler, og Wangenthal brillerede, som sagt, usædvanlig. Da han ogsaa tog bort, og vilde takke for den Dag, og udbede sig Tilladelse, og besøge dem tiere, faldt hun ham paa den meest smiggrende Maade i Ordet, forsikkrede ham, at han var den, der havde medbragt den almindelige Fornøielse, og bad ham meget indstændig, at komme snart og ofte igien: "jeg tager Dem, sagde hun, i min Tieneste, at være min Maitre des plaisirs herude, naar vore gode Venner besøge mig;" og Wangenthal forsikkrede, det vilde være en sand

Ære-

Ærespost for ham. "Nu vel da, sagde hun, saa er vor Kontrakt sluttet, og fordi De ikke skal træde tilbage, vil jeg give Dem Penge paa Haanden."

I det samme faldt hun ham om Halsen, og kyssede ham med en heel Deel Varme. Dette Kys af en virkelig meget kiøn Mund, denne Friehed, som var saa forskiællig fra den ærbødige Frastand, hvori han var vant til at leve med Lina, denne hele Dags Tummel berusede ham saa gandske, at han baade lovede, og foresatte sig, at komme snart, og ofte tilbage. Ogsaa paa Hiemveien var han meget munter; dette Kys havde gydet en Ild i hans Blod, som var meget forskiællig fra det, han følede, den Gang han fik hiint Kys af Lina. Da han imidlertid vaagnede næste Morgen, var han ikke nær saa vel tilfreds med sig selv. Uden ret at kunde angive sig Grunden, kunde han ikke overtale sig til at gaae over til Lindenhausens, saa inderlig han endog ønskede, at komme paa Spor af det sande Sammenhæng med Linas Forhold. Saa meget der endog vidnede imod hende, svævede dog hiin Samtale i Vinduet for levende for hans Siel, og talte til hendes Fordeel. En lønlig Følelse af, han havde forseet sig mod hende i Gaar, giorde

ham det umueligt at komme for hendes Øine. Han reed derfor ud til Elbsteins, for at foreslaae Regina, siden hun dog den Dag tog ind paa Concert, at kiøre til Lindenhausens, og see, hvordan det var med Lina, da han havde hørt, sagde han, hun var syg. Den troeskyldige Regina, som holdt ærlig af Nicoline, var ogsaa strax villig til det.

Wangenthal reed strax ind til Byen igien, og gik op til Borchhorst, da han ikke turde gaae over til Lina. O hvor han længtes, indtil han saae Elbsteins Vogn komme op ad Gaden! Med hvilken Glæde han helste Regina, som den, der om faa Qvarteer skulde bringe ham Budskab om Lina, der maaskee — hvo veed — kunde bringe Lina selv med paa Concert. Og da hun nu holdt uden for Porten, ringede paa, den samme leede gamle Tiener kom ud, hun blev ikke taget imod — det var Wangenthal umueligt at blive; uagtet Regina kiørte en anden Vei, uagtet der var gode halvanden Time til, Concerten skulde begynde, maatte han dog paa Timen derop, for at kunde faae Regina i Tale, saasnart som hun kom. Hvert Øieblik saae han paa Uhret, spurgde hver, der kom til, hvad hans Klokke var, gik til Vinduet

ved

ved hver Vogn, der hørtes; omsider kom da Regina. Wangenthal sloi hende imøde. "De har fixeret mig, Hr. Kaptain! sagde Regina, med sin intetsigende Tone: Frøken Lindenhausen har ikke været syg; hun er ude." "Paa Landet? "spurgde Wangenthal hastig. "Det veed jeg ikke, sagde Regina; men jeg spurgde, om hun kom her i Aften, det sagde den gamle Bernhard nei til." I det samme fik Wangenthal et Slag med en Vifte, og hvo skulde det være uden Frue Sarpsburg? "Tak for i Gaar," sagde hun. "Jeg beder Dem mangfoldig," sagde Wangenthal gandske forvirret, og kyste i største Hast hendes Haand, for at vende sig om igien til Regina; men borte var hun. Han forsøgte da paa at trænge sig efter hende, men hun var kommen ind imellem en heel Klynge andre Fruentimmer, og Wangenthal, som saae nok, der var ikke stor Oplysning at hente hos hende, og som desuden undveeg Frue Sarpsburg, skyndte sig ud ad den anden Side af Salen. Den heele Ting med Lina blev han alt mørkere og mørkere; at hun nægtede sig hiemme for ham, for Borchhorst, det kunde saa være; men ogsaa for Regina; det kunde han ikke begribe. Næste Dag fik han et

Glimt,

Glimt, men som dog mere misledte, end oplyste ham.

Han var budet til Bords hos en Kiøbmand, hvor han traf Lindenhausen. Lindenhausen kom silde, og de gik strax til Bords, da han kom; Wangenthal saae nok, han var ikke i det bedste Lune, men mærkede ikke, det fornemmelig gieldte ham. Endelig begyndte Verten ved Bordet, at drikke Lindenhausen Brudeparrets Skaal til, paa tilkommende Børnebørn. Wangenthal blev som himmelfalden. "Ja! Sagen er vel ikke gandske afgiort, sagde Lindenhausen, imidlertid haaber jeg nok, det skal finde sig." "O! sagde Verten, man veed nok, alle Piger giør Vanskeligheder; det er ligesom Kommandanter i beleirede Fæstninger, Hr. Oberst! for at skaffe sig en æresuldere Kapitulation." "Ja! svarede Lindenhausen, med et bittert Blik til Wangenthal, "undertiden vel ogsaa for at amusere Beleirerne, til man kan faae Undsætning. Nu da, siden De saa befaler: Herr von Einhausens og min Datters Skaal." Hvad Wangenthal ikke havde været forbauset for, blev han det nu, over at høre Brudgommen nævne; det var hiin rige, nedrige, keithaandede Enkemand, der ogsaa

saa havde friet til Hanna; men endnu mere kom han ud af sin Forfatning, da Lindenhausen med den ondskabsfuldeste Mine rakde sit Glas hen mod ham, og sagde: "Nu Herr Kaptain! drikker De ikke den Skaal med? De har dog ladt til at være saa god en Ven af min Datter." I største Hast, og uden at sige eet Ord, greb Wangenthal sit Glas, klinkede, satte det til Munden; men var ikke i Stand til at synke en Draabe. Lindenhausen saae det, og kastede et Øie til ham, som foer Wangenthal giennem Sielen, og som han vist ikke havde taalt uden af Linas Fader. Saasnart de stod fra Bordet, giorde Wangenthal Verten en Undskyldning, og listede sig bort. Noget Lys havde han nu faaet i denne Sag, men dens fulde Sammenhæng indsaae han dog ikke. Var det med eller imod Linas Villie, hun ægtede denne afskyelige Blodsuer? og hvorfra kom Lindenhausens Bitterhed mod ham? Endelig følgende Dag fik han fuldkommen Oplysning.

Han var netop kommen af Sengen, da hans Tiener meldte ham en Soldat af hans Kompagnie, der var kommen af Vagt, og der vilde tale med ham. Da han kom ind, gik Tieneren endnu, og puslede

puslede med noget af Wangenthals Tøi. "Hvad vil du, Paul?" sagde Wangenthal. "Herr Kaptain! svarede den Gamle, vi maae være eene, før jeg kan give min Raport." Wangenthal lod Tieneren gaae ud. "Herr Kaptain! blev den Gamle ved, jeg veed, jeg har fortient Fuchtel, lad mig faae dem, det er de første, siden mine Rekrutdage; men vær ikke vred paa mig, for jeg kunde ikke andet." "Hvad er der da?" spurgde Wangenthal opmærksom." "De veed, jeg stod paa Post uden for Oberstens i Nat mellem tolv og to; Klokken eet kom der een inden for Porten, og spurgde, om jeg var af Deres Kompagnie, og hvad jeg hedde? jeg sagde da, jo! jeg hedde Paul Mohr. Dersom han er Wangenthals gamle Paul, sagde den, saa leveer Kaptainen den Seddel; han vil takke ham for den; det, der er inden i den, er til ham selv for hans Umage. Og i det samme stak den dette Papir ud igiennem Sprækken paa Porten. Jeg veed, jeg har fortient Fuchtel for det, jeg har taget noget paa min Post; men den Person sagde: det var noget, De skulde takke mig for, og seer De, Herr Kaptain! det maatte jeg tage, om saa Bøddelen stod med Sværdet over mit Hoved." "Tak Kammerat!

rat! sagde Wangenthal, skye mig nu Sæddelen, og gaae ud saa længe."

Han aabnede nu Sæddelen, kiendte Linas Haand, og læste: "Kiære Wangenthal! Deres "Lina overgiver sig herved gandske i Deres Vare"tægt! De har kaldt hende Deres Skytsengel, vær "De nu hendes; De har uden Tvivl ikke faaet, "eller ikke fundet en Sæddel, jeg havde puttet ned "i Ryggen paa den Gleim, De forlangte af mig "for at bringe Frue Sarpsburg. Wangenthal! "De vidste ikke, at Deres Lina, den Dag, for "Deres Skyld, over den samme Frue Sarpsburgs "nederdrægtige Ondskab, sad indspærret, truet med "Sult, og Mishandling. Saasnart hun havde "seet os snakke sammen paa Ballet, gik hun hen, "og gratulerede meget venlig min Fader med et "Partie mellem os to; da hun meget godt vidste, "det ikke var ham med. Saasnart vi derfor kom "ned i Vognen, begyndte han strax at spørge mig, "hvad der var mellem mig, og Dem? De veed, "Wangenthal! jeg kan ikke lyve, om det saa gieldte "alt, hvad mig kiært er. Jeg sagde ham da reent "ud, jeg troede, De havde Godhed for mig, skiendt "De aldrig havde giort mig nogen formelig Er-

"klæring.

"klæring. Saa er det vel derfor, faldt han mig "vred i Ordet, du ikke vil have Einhausen? fordi "du har forgabet dig i den Prakker, der har maat- "tet sælge sin Gaard, og hvis stakkels salig Kone "sørgede sig ihiel over hans slette Huusholdning. "Jeg vilde svare. Du skal tage Einhausen, eller "jeg skal vise dig noget andet, sagde han. Siden "den Tid er jeg ikke kommet ud af mit Kammer, "og ingen faaer Lov at komme til mig, uden Tie- "neren, som bringer mig Mad, og min Fader. "Hændelseviis kom jeg efter i Dag, da min Fader "var oppe hos mig, at Deres Kompagnie har "Vagt. Jeg haaber, jeg skal træffe paa een, som "er Dem troe nok til at bringe Dem denne Sed- "del. Overmorgen Wangenthal! Overmorgen skal "jeg tvinges til at give Einhausen min Haand; "Han kommer da fra sin Gaard for at vies til mig. "Har jeg forstaaet Dem, Wangenthal, saa vent "mig med en Vogn uden for vor Have i Morgen "efter Midnat, og da er jeg evig Deres. Er det "endog sandt, hvad min Fader siger om Deres Til- "stand, lad det ikke afskrække Dem! De kan alle- "vegne finde Tieneste, jeg kan arbeide, leve nøi- "som, og være lykkelig, naar jeg kun lever med

"Dem.

"Dem. Troe ikke, det koster mig noget, at for-
"sage den store Verdens glimrende Cirkler; de
"vare mig kun behagelige, fordi jeg fandt Dem
"der. Farvel, min Ven! gid De lykkelig maatte
"faae dette! ikke sandt, da vil De ikke tage i Be-
"tænkning, at frelse Deres Lina?"

"Nei!" udbrød Wangenthal heftig, da han havde læst dette, "reddes maae du; ikke opofres til den nedrige Einhausen, ikke mishandles for min Skyld; men hvad saa? — først redde hende, og siden — lade hende bestemme det øvrige. "Paul!" Paul kom ind igien. "Her er din Louisdor, som var i Brevet, og her er een fra mig med." "Hr. Kaptain!" sagde Paul, og holdt Hænderne paa Ryggen. "Der, der; tag dem, og sig ingen noget om den Seddel." "Herr Kaptain! jeg bad Dem give mig mine Fuchtel, og saa ikke være vred paa mig for det mere; men jeg seer nok —" "Hvorfor skulde jeg være vred paa dig?" "Siden De vil betale mig for ikke at være nogen gammel Sladderkiærling." "Vist ikke! gamle Kammerat; men du har giort mig en Tieneste; der!" "Siden jeg da endelig skal have dem, maae jeg da ikke bede Hr. Kaptainen om Sølvpenge?" "Gierne,

og hvorfor?" "Min stakkels Kammerat Hausmann har en syg Kone, og fem smaa Børn, hvoraf det eene ikke kan reise det andet; nu vil jeg give dem noget ugentlig, saa langt de Penge række, og Hr. Kaptainen veed nok, naar en Soldat bytter saadanne store Penge —" "Du er dog altid den samme gamle ærlige Paul," sagde Wangenthal, og flyede ham i det samme to Tutter. "Der er nok for mange, Hr. Kaptain!" sagde Paul. "Vist ikke, du maae dog ogsaa have noget at drikke min Skaal for." "Det behøves ikke, Hr. Kaptain! det gior jeg saa tit alligevel; jeg kommer ud med min Leening, og med det, jeg fortiener, og har endda imellem saa meget tilovers, at jeg kan drikke min brave Kaptains Skaal for." "Johan! sagde Wangenthal, bring os en Flaske Viin ind: jeg maae dog engang takke Paul for den Skaal." "Herr Kaptain!" sagde Paul gandske forlegen. "Kom Kammerat! Skaal, og Tak for dit ærlige Hierte mod mig, og dit Venskab for dine Kammerater." "Herr Kaptain!" sagde Paul, og hans Stemme qvaltes af tilbageholdne Taare: "dersom De nogentid behøver en Karl, der skal gaae i Døden for Dem, saa glem ikke den gamle Paul Mohr."

"Tak

"Tak Kammerat!" sagde Wangenthal, og trykte hans Haand, "og nu, Farvel! —" "Johan!" sagde Wangenthal, da Paul var gaaet, til sin gamle Tiener; "du hørte, hvad Paul sagde; kan jeg vente mig det samme af dig?" "Det tænker jeg, Kaptainen veed, svarte Johan, om det saa kun var, fra vi var paa Batteriet sammen." "Nu godt," sagde Wangenthal, "seer du, jeg maae sige dig alting: jeg har —" "Vil Kaptainen bare sige mig, hvad jeg skal giøre," brummede Johan, "meer behøver jeg ikke at vide, og saa skal De —" "Hvad er det? sagde Wangenthal, det lader jo, som du var vred." "Det giør mig saa ondt Hr. Kaptain! at De vil have mere Troe til Paul, end til mig, der har nydt saa meget Godt af Dem." "Nu nu, Johan! sagde Wangenthal, det, skal du see, jeg ikke har: Pak hurtig noget Tøi sammen, spænd saa for min Chaise i Aften, tag den med dig, og hold i den lille Gade, naar man dreier om fra Lindenhausens Havemuur; for —" "Det er godt, Herr Kaptain! sagde Johan; og vilde gaae. "Johan! sagde Wangenthal, jeg betroer i dette Øieblik mere end mit Liv i dine Hænder." "De skal

ogsaa faae at see, De har ikke betroet Dem galt;" sagde Johan, og gik gandske fornøiet bort.

Hvor piinlig lang denne Dag var for Wangenthal, hvor meget enhver martrede ham, som talte til ham om Foretagender i de næste Dage, behøver man vel ikke at sige. Endelig kom den ventede Nat; og Klokken elleve var Wangenthal i borgerlig Klædning uden for Lindenhausens Havemuur. Uden at betænke, at det var ham selv, der var kommet for tidlig, blev Tiden ham her uendelig lang, og han var i tusinde Angester for, deres hele Anlæg var røbet. Endelig da Klokken var halvgaaen eet, hørde han nogen i Haven; det var Lina, som sprang over Døren fra Gaarden; og et Øieblik efter saae han hende ved Hielp af et Træe, som stod tet derved, oppe paa Muren. Uden at kunde sige noget af Angest og Glæde, greb han hende i sine Arme, og uden at besinde sig bar hende hen i sin Chaise. I Porten angav Johan, som man til Lykke ikke kiendte, dem for en Herremand fra Landet, og hans Kone, og da man saae, det ikke var Post, havde man heller ingen Betænkelighed. Da de vare komne uden for Byen, og troede sig sikkre, faldt Lina sin Befrier med inderlig

lig Ømhed om Halsen. Det var det første Kys, han havde faaet af hende, siden det underlige, som underrettede dem begge om deres indbyrdes Kierlighed; men dette var saa gandske forskielligt fra hiint; det var et af de Kys, som Horatz siger, Cypris forsøder med den fierde Deel af sin Nectar; den varmeste Erkiendlighed, den inderligste, længe tilbageholdne, nu omsider frit udbrydende Kierlighed var deri. Wangenthals hele Siel blev drukken; han glemte sig, sine Betænkeligheder, sine Forsætter, alt; Lina var hans, var i hans Arme, og han var lykkelig. O! at den menneskelige Lykke kun varer saa kort!

En heel Deel anderledes kiørte Johan, end den Postkarl, der havde været syv Timer om Veien; men for Wangenthals utaalmodige Frygtsomhed var det endda for langtsomt. Johan maatte altsaa staae bag paa, og Wangenthal kiørte. I tre Timer lagde de da de fire Mile tilbage; men da de naaede Stationen, kunde Hestene ikke heller gaae længere. For at faae friske Heste, maatte de da af i det samme Posthuus, hvor man havde seet Wangenthal an for forrykt, og blev netop førte op i samme Værelse, hvor han havde været, da han

kom tilbage fra forgiæves at søge sin Hanna. Dette Syn vakte nu paa ny alle de Ideer, som Glæden over Linas Befrielse, og hendes Kierlighed, havde neddysset. Hvad vilde han nu giøre? hvor vilde han føre hende hen? vilde han ægte hende? og Hanna levede, og var hans Kone? skulde han forsage hende, og hun elskede ham saa inderlig, og de kunde blive saa lykkelige med hinanden, og Hanna ønskede det selv! og hvad skulde ellers Linas Skiæbne blive? Alle disse stridige Betragtninger sønderslede hans Siel. Lina saae denne pludselige Forandring, og kunde ikke fortolke den. "Wangenthal, sagde hun omsider: angrer De, hvad De har giort for mig! har maaskee den bortløbne Pige tabt sit Værd i Deres Øine?" "O Lina! Lina! sagde Wangenthal, jeg tør, jeg kan, jeg bør ikke længere dølge een Ting for Dem; der — læs!" i det samme rakte han hende Hannas Brev. Hvor enthusiastisk strænge Linas Begreb var i alt, hvad der angik Religion og Sæder, har jeg allerede sagt; saasnart hun havde læst dette Brev, havde hendes store Siel strax fattet sin Beslutning: "Gud velsigne hende, sagde hun, for denne mageløse Ædelmodighed; men jeg kan, jeg vil aldrig blive De-

res.

res. De tilhører Hanna endnu, og intet uden Døden kan bryde disse Baand. Lad os vende om, før mig til min Tante, hun vil neppe nægte mig sin Beskyttelse; og om hun end gjorde det, faaer dog Einhausen aldrig min Haand: Dem takker jeg for det, De har gjort for mig." Taus og uvis stod Wangenthal for hende, da han i det samme hørte Johan nede paa Trappen sige gandske hæftig: "De kommer ikke længer, Herr Oberst, saa længe jeg staaer her." "Knuden er løst, Frøken! sagde Wangenthal; der er Deres Fader. Johan! raabte han ud af Døren, lad Herr Obersten komme op." Men Lindenhausen, som var forsigtigere end saa, sendte sine to Ordonnanzer, og sin gamle Tiener op for ved sig, og befalede dem, at bemægtige sig Wangenthal. Wangenthal tog en Pistol af Bordet, og holdt imod dem. "Tilbage Børn! sagde han, jeg vilde nødig gjøre nogen af eder noget. Herr Oberst! med Magt maae De ikke troe at tage mig; naar disse to er skudt af, har jeg min Kaarde igien. Vil De behage at trine nærmere. Der ligge mine Pistoler. Her har De min Kaarde; jeg er Deres Arrestant. Deres Frøken Datter har selv forlangt, at komme tilbage til

Byen. Vil De betiene Dem af min Chaise med hende, saa skal jeg ride med Deres Folk; De kan forlade Dem paa, jeg skal ikke løbe fra Dem." I det samme vilde Lina række ham Hannas Brev, som hun endnu sad med i Haanden; Lindenhausen traadde imellem, og greb efter det; men med sin sædvanlige Siels Fasthed kastede Lina det i samme Øieblik i Kakkelovnen, som hun sad ved, reiste sig op, og sagde med ubeskrivelig Sieleskyrke til Wangenthal: "Farvel! og Tak baade for Deres Venskab, og Deres Aabenhiertighed. De var en bedre Skiæbne værdig." "Og De!" udbrød Wangenthal hæftig: "O Herr Oberst! vær Menneske; jeg tør ikke sige: vær Fader!" "Vær roelig for mig!" sagde Lina med sin forrige Høimodighed; "man kan mishandle mig, men man skal aldrig fornedre mig til at give min Haand til en Mand, jeg foragter." "Marsch!" sagde den opbragte Lindenhausen. "I Krigsretten tales vi ved, Herr Kaptain."

Wangenthal satte sig paa Lindenhausens Hest, og reed med Folkene, uden at sige eet Ord; forgiæves gav de ham al muelig Leilighed til at undskye, forgiæves giorde de ham næsten med udtryk-

kelige

kelige Ord dette Forslag; om hans Ord end ikke havde været ham helligt, var dog Frihed, og Liv, og alting ham nu meget for ligegyldigt til, han skulde giøre noget derfor. Lindenhausen havde imidlertid dog havt den Opmærksomhed, at give sin Ordonnanz en Seddel med til Lieutenanten i Porten, at modtage Wangenthal hos sig, indtil han blev afhentet til Hovedvagten, for ikke at lade ham føre saaledes igiennem Gaderne. Den der kommanderende Officeer havde staaet som Kadet, og Fændrik ved Wangenthals Kompagie; han blev som lynslaaet, da denne blev ham bragt, som Arrestant. Hele Vagten var, som ude af sig selv, af Forundring og Medynk, medens Wangenthal med den yderste Følesløshed lod sig føre, hvorhen de vilde, uden at agte paa nogen Ting. Hans hele Siel var hos Lina, og al hans Bekymring var, hvad Lindenhausen vilde foretage med hende.

Hun, og hendes Fader vare neppe kiørte en halv Miil, førend han, der var en gammel Mand, der var jaget op af sin Seng i sin bedste Søvn, da den gamle Tiener havde hørt noget springe over Havedøren, og strax var falden paa, det maatte være deres Fange; og der desuden var udmattet

af det stærke Ridt, faldt i Søvn; da han vaagnede igien, fandt han Lina i et Anfald af en meget heftig Feber. De foregaaende Dages Behandling, Flugtens Besværligheder, det Oprør, hendes Siel var i, havde nedbrudt hendes ellers stærke Helbred, og naturligviis blev hendes Sygdom, som den hos de hæftige og stærke Mennesker er, ligeledes meget hæftig og stærk. Da de ikke var langt fra Byen, lod Lindenhausen Postkarlen jage; saasnart de kom hiem, blev en Læge hentet, der erkiendte det strax for en Galdefeber, som efter alt Udseende kunde blive farlig.

Lindenhausen, som, efter sin Maade, elskede sin Datter meget, fik over denne hendes Fare et endnu uforsonligere Had til Wangenthal, og dette tiltog end mere, da Einhausen, som Frue Sarpsburg havde baaret Omsorg for at underrette om den heele Undvigelse, og ydermere forklaret Linas Upasselighed og Flugtens Nødvendighed af meget naturlige Aarsager, skrev Obersten til, og opsagde ham formelig Kiøbet; thi saaledes kan man rettelig kalde den Akkord, de to havde sluttet om Lina. Denne besluttede da, at lade Wangenthal forfølge, som Deserteur, efter hele Krigslovenes Strænghed;

hed; og ulykkeligviis var Regimentets Auditeur, som tillige var dets Regimentsqvarteermester, var Wangenthals personlige Fiende, fordi denne ofte ved Pengelaan havde reddet unge Officeerer, han var i Færd med at udsue, ud af hans Kloer; ja endog i slige Anledninger talt et Par Gange saa høit og saa fyndig, at Regimentsqvarteermesteren havde behøvet Lindenhausens hele Beskyttelse, som af gode Grunde — sagde man — beskiærmede hans Blodsuerier, for at slippe nogenlunde derfra. Denne vidste da først paa en snedig Maade, at holde Borchhorst, og Wangenthals øvrige Venner ude af Krigsretten, ved at lade dem indstævne, som Vidner; og dernæst forstod han tilfulde, af deres uskyldigste Udsagn at uddrage de farligste Beviser. Saaledes maatte Borchhorstes Vidnesbyrd, at Wangenthal alt om Sommeren paa sin Reise havde overdraget ham at sælge sin Gaard, og giøre alting i Penge, tiene ham til at vise, at denne Undvigelse var et gammelt Forehavende, som han længe havde bereedt sig til, især da ulykkeligviis endnu den Omstændighed indtraf, at disse Penge først nylig vare udbetalte. Men hvorfor skulde Wangenthal flygte? det Spørgsmaal giorde alle

hans

hans Venner. Dersom han ikke vilde blive, kunde man da vel nægte ham hans Afskeed, naar han søgte den? Ulykkeligviis erindrede Auditeuren sig Hannas pludselige Forsvindelse; han havde den umenneskelige Ondskab at yttre den Tvivl, at en lønlig Forbrydelse maatte være Aarsagen, saavel i Wangenthals Flugt, som i det kiendelige sorte Lune, hvormed han siden hendes Død havde været plaget, og, som ikke kunde være Sorg over Tabet af en Kone, han aldrig havde synderlig elsket. Og da han i Følge denne Mistanke nu fik Hannas Liigkiste aabnet, fandt intet Liig, fandt den opfyldt med Steen; hvor han da triumpherte! hvor han med skinhellig Nidkierhed priste Himlens Retfærdighed, der lod aldrig slig en Misgierning blive ustraffet! Alle studsede ved denne Opdagelse; selv Wangenthals kiereste Venner forstummede. Wangenthals Bortreise, indtil han — saaledes blev det forklaret — erfoer, der var ingen Mistanke falden paa ham; de to Tienestefolks Undvigelse, der havde været om hende, og der nu maatte ansees, som Medvidere; Wangenthals heftige Modstand, da Folkene vilde aabne den Kiste, for at see deres Frue, alt dette blev nu Beviser imod ham; det

eneste Vidne, der kunde have lagt hans Uskyldighed for Dagen, Hannas Brev, var brændt; den eneste Person, som kunde oplyse Sagens Sammenhæng, Lina, var syg, og havde ikke sin Samling; Wangenthal selv var taus, som Graven; vel nægtede han standhaftig, at han havde aflivet sin Kone, men han var ligesaa haardnakket i, ikke at ville give nogen Oplysning om Tingens rigtige Sammenhæng. "Om jeg end siger det, troe de det dog ikke," var bestandig Wangenthals Svar. Forgiæves overhængte Borchhorst ham med de indstændigste Bønner, at sige ham, hvordan det kunde være gaaet til. "Lad mig kun miste Livet, min Broder! her er saa intet mere at giøre for mig!" det var alt, hvad hans Ven kunde presse af ham.

Blandt alle Wangenthals Venner, var der ingen, dette krænkede dybere, end den gamle ærværdige Elbstein. Han paastod bestandig, Wangenthal var uskyldig, og fattede et dødeligt Had til Lindenhausen, som han saa aldrig havde ret kunde lide. En Dag, da han sad i sin Lænestoel, og havde sit Been indsvøbt liggende paa en Tabouret, var der et Par Officerer hos ham, der beklagede, at Generalen havde saa meget Podagra. "Det

er

er kanskee ret godt! sagde den Gamle, for, kunde jeg gaae, er jeg bange for, jeg gik hen, og slog jeres Oberst, saa gammel jeg er." Alle var enige om, at dette Stød havde giort ham 20 Aar ældre; han kunde ingen lide omkring sig; ikke engang sin Regina. "Hvorfor var du ikke saadan, at Wangenthal kunde falde paa at vilde have dig!" sagde han en Dag til hende i Vrede. "Det er ikke min Skyld, min Fader!" sagde Regina med sin sædvanlige ubesindige Naivete. "Vist er det, brummede han, og saa var al den Ulykke ikke skeet."

Som han en Dag sad saaledes vranten og suur, kom der en Tiener ind, og meldte, der var en Bondepige, der vilde endelig tale med ham. Elbstein beed af Tieneren, og spurgde, hvad det var for noget Narrerie, da Regina i det samme kom flyvende ind, faldt sin Fader ganske henrykt om Halsen, og raabte: "Hun er der! hun er der!" "Hvem, hvem? hvad har du nu for dumme Streger for igien? brummede den Gamle, hvem kan der vel være?" "Hanna Wangenthal er der!" raabte Regina. "Hvad! hvad! er du fra din Forstand?" udbrød han; da i det samme Hanna

traad-

traadde ind. Elbstein vilde staae op, og ile hende imøde; men i det samme var Regina tilbage hos Hanna, og fløi med hende hen i hans Arme. "Gud skee Lov! han er uskyldig og frie! brød Elbstein ud; det er det lykkeligste Øieblik i mit hele Liv! Regina! hurtig! klæd Frue Wangenthal paa! vi maae paa Timen til Kongen." "Men vil De da ikke først vide —" "Jeg veed jo, hun lever, jeg veed jo, han er uskyldig. De Aagerkarle faae ikke deres Glæde; hurtig! men forbyd Folkene, de maae ikke snakke om det til nogen." Regina, hvis Hierte, uagtet hendes Ubesindighed, var gandske fortrefligt, fik Hanna op paa sit Kammer; men kunde neppe af bare Glæde faae hende omklædt. Forgiæves prøvede Hanna paa at fortælle hende, hvor hun havde været imedens; Regina var for glad til at høre paa det, hun dog saa meget ønskede at vide. Hun faldt Hanna hvert Øieblik om Halsen, kyste hende, og sprang om, som et Barn. Endelig blev Hanna da paaklædt, efter at Elbstein, som var utaalmodig efter at komme afsted, havde sendt fire Gange Bud for at skynde paa dem; han havde imedens ladet spænde for, og lod nu Hestene

flyve

flyve alt, hvad de kunde, afsted til ***, hvor den Tid den store Konge opholdt sig.

Underveis fortalte hun Elbstein sin hele Historie, saa vidt hun kunde, uden at forringe Wangenthal; saaledes tang hun med den Tildragelse, som havde oplyst hende om Linas og Wangenthals Kierlighed, og angav blot den dybe Følelse af sin Udygtighed til at giøre ham lykkelig, som Aarsagen til hendes Flugt. Hun fortalte ham nu, hvordan hun havde klædet sig som en Bondepige, og da hun i sin Barndom paa sin Faders Gaard havde lært sig meget godt til at tale Plattydsk, ukiendt og umistænkt var sluppet bort under denne Forklædning, og var kommen til en Præst nogle Mile derfra, hvor hun havde givet sig ud for en Pige, hvis Forældre var døde fra hende, og som søgte Tieneste. Præstekonen havdt taget hende an, til at sidde og sye hos sig for det første, da hun just havde en Datter, som skulde giftes bort; og var snart bleven saa fornøiet baade med hendes Arbeide og hendes Forhold, at hun beholdt hende med det samme. De havde rigtig nok undret dem over, at hun kunde giøre saa mange Ting, som Bonder-

piger

piger ikke pleiede at kunde; men hun havde foregivet, der var en Præstekone, der havde staaet Fadder til hende, der havde ladt hende lære med sine egne Børn. Der havde hun da levet gandske fornøiet den hele Sommer, afholdt af alle, især af Præstens yngste Datter, som endnu var hiemme, og som gierne gad snakket med hende. Denne var kommen ud til hende i Overgaars, og havde fortalt hende, at der var en Officeer i * * *, som skulde miste Livet, fordi han havde dræbt sin Kone; man havde gravet hendes Kiste op, og ikke funden noget Liig i den. Hun var da strax faldet paa, det maatte være Wangenthal, og var blevet gandske elendig, havde derpaa kaldt Præsten ud, og aabenbaret sig for ham, og var over Hals og Hoved reist hen til Elbstein, som den eneste Ven, hun vidste, hun og Wangenthal havde. Saa snart Elbstein kom til * * *, og saae, det var paa den Tid, Kongen pleiede at gaae i Haven, tog han Hanna ned med sig, og humpede derhen; thi baade var hans Podagra noget bedre, og Glæden over Wangenthals Redning havde givet ham nye Kræfter.

Uagtet Kongen ellers ikke kunde lide at møde nogen, naar han spadserede, gienkiendte han ikke saasnart sin gamle Krigskammerat langt borte, førend han gik ham imøde. "Velkommen min gamle Herkules!" raabte han til ham noget borte; "hvad er det for en Hebe, De har faaet til at føre sig?" "Den anklagede Wangenthals Kone, Deres Majestæt!" sagde Elbstein. "Staae de Døde nu op for den yderste Dag? sagde Kongen, det er jo Wangenthal, der er under Action, fordi han er sin Kones Morder!" "Han er uskyldig! Sire!" sagde Hanna, og kastede sig for hans Fødder; "hele Skylden er min." "Jeg lider ikke godt den Knælen, sagde Kongen; men da De nu lever, og han er uskyldig, hvor kunde da Skylden være Deres? Wangenthals Fare gav den ellers saa frygtsomme Hanna Lidenskabens uimodstaaelige Veltalenhed; hun skildrede Kongen Wangenthals hele Karakter, hvilken Mand han var, hvilken Mand han havde været imod hende, hvor omhyggelig, hvor deeltagende han ved hver Leilighed havde vist sig. Med alt det havde hun snart følt, hun var ikke den, han kunde blive lykkelig med. Hun havde

da

da uden hans Vidende vovet det Skridt, som nu skulde blive hans Ulykke. Linas Navn nævnte hun ikke. Tilsidst besvoer hun Kongens Retfærdighed, ikke at lade en af sine troeste Tienere blive et uskyldigt Offer for hans Fienders Forfølgelser, men lade al Straffen komme over hende, hvis der var begaaet noget strafværdigt.

Kongen hørte hende med Beundring. "Elbstein!" sagde han omsider, "vi have dog begge været en Tid her i Verden, og hørt om mange Koner, der er løbet fra deres Mænd, men det er den første, jeg har truffet, der har giort det af Kiærlighed. Men hvad er det forresten med ham; man beskylder ham jo for, han har vildet desertere?" Elbstein fortalte nu Kongen saa meget af Sammenhængen, som han vidste; sagde ham, at Obersten havde spærret sin Datter inde for at nøde hende til at tage en gammel Bondeplager; hun havde givet sig under Wangenthals Beskyttelse, og denne, som maaskee nok havde Godhed for hende, var rigtig nok gaaet bort med hende; men var for det første bleven indhentet inden for Grændserne, og det var desuden hverken rimeligt eller beviis-

ligt, at han vilde blive længere borte, end til han var viet til hende. "Men saa er jo Oberſten en Nar, ſagde Kongen, naar han bilder ſig ind, Wangenthal ſkulde bede ham om Permiſſion til at løbe bort med hans Datter. Den Sag ſkal da heller ingen Betænkeligheder have. Men det vil nok ikke være godt, de to komme til at tiene i eet Regiment ſammen herefter; og ikke ſandt Frue! De ønſker ikke heller, Deres Mand ſkulde blive ſaa nær ved den Oberſtes Datter?" "Deres Majeſtæt! ſagde Hanna: mit eneſte Ønſke er, at Wangenthal maae blive lykkelig; jeg er kommen tilbage for at frelſe hans Liv, men ikke for at forgifte ham Reſten deraf; og jeg haaber, Deres Majeſtæt tilſtæder mig at følge min gamle Plan, ſaaſnart Wangenthals Uſkyldighed er beviiſt." "Nei! ſagde Kongen, derſom Wangenthal efter alt det, De har giort for ham, og det De giør nu, ikke kan leve lykkelig med Dem, er han ikke den Mand, De beſkrev mig; men jeg kan tænke, De længes; jeg ſkal ſtrax gaae ind, og udſtæde en Ordre, den hele Sag mod ham ſkal hæves." Hanna vilde nu atter falde ned for hans Fødder; men Kongen holdt

hende

hende tilbage: "De har ingen Ting at takke mig for, Madam! sagde han; jeg er tvertimod Dem forbunden, at De frelser mig en brav Officeer, som Elbstein elsker, og agter." Han forlod dem, og neppe var de komne tilbage til den Giæstgivergaard, hvor de var tagne ind, førend der var en kongelig Feldtjæger, som bragte Elbstein en Ordre til Lindenhausen, at sætte Wangenthal paa frie Fod, da han var aldeles uskyldig.

Elbstein og Hanna iilte nu alt, hvad de kunde, at befrie deres elskede Ven; naturligviis tog de lige til Hovedvagten, hvor Wangenthal sad i Arrest. Saa meget dæt endog kostede Hanna, at hun ikke skulde være den, der bragte Wangenthal hans Frelse, gav hun dog efter for Elbsteins Forestillinger, og denne gik ind, at forberede ham til at see sin tabte Kone igien. Wangenthal sad mismodig og mørk i en Krog, og reiste knap Hovedet op, da han hørte, Døren gik. Imidlertid studsede han ved at see sin gamle Velgiører: "Hvordan! sagde han, Deres Excellence værdiges at komme til en Ulykkalig, der er forladt, og fordømt." "Ikke fordømt! min Søn! sagde Elbstein, jeg kommer

fra Kongen, og bringer Dig Naade!" "O min Fader! hvad har De giort!" udbrød Wangenthal hæftig, "kan Deres Søn, som De gier mig den Ære at kalde mig, modtage Benaadning! kan han med Ære modtage et Liv, han har Kongens Naade at takke for! O nei! nei! friekiendes maae jeg, og det kan jeg ikke blive; og hvis det end kunde skee, skulde De dog ikke ønske mig det! min Død er ikke retfærdig, men den er en Velgierning for mig; jeg har tabt alt, hvad der kunde giøre mig Livet til Lykke." "Wangenthal!" sagde den gamle Elbstein, hvis Betænkeligheder gandske bortfaldt over Wangenthals sorte Sindsforfatning; "De er lykkeligere, end De veed af!" i det samme aabnede han Døren, og Hanna sank i Wangenthals Arme. "Hanna!" sagde Wangenthal, "min Hanna! jeg har Dig igien! nu er Kongens Naade mig velkommen, jeg nu da kan leve med Dig, O hvor har Du kundet forlade mig!" "Wangenthal!" sagde hun, og drog sig ud af hans Arme: "det har jeg kundet, det kan jeg endnu, hvis Din Lykke udfordrer det; Du maae være lykkelig, og det gaae mig, som det vil!" "O min

dyre-

dyrebare Kone! mit hele tilkommende Liv skal være helliget til at afbetale, hvad jeg er Dig skyldig! Saa megen Kierlighed, for en Mand, som jeg var!" "Wangenthal!" sagde Hanna med en mildt bebreidende Tone, "lad mig aldrig mere høre sligt. Men den arme Lina!" "O! sagde Wangenthal, naar Du lærer at kiende hende tilfulde; dersom der er Din Mage i Verden, er det hende; og jeg skulde forgifte Livet for eder begge!" Nu fortalte han hende det, der var foregaaet paa deres Undvigelse; Linas Vægring at benytte sig af det Offer, Hanna havde giort; og de vare endnu begge ifærd med at beklage, og beundre denne herlige Pige, da Elbstein, som var gaaet bort for at giøre Anstalter til Wangenthals fuldkomne Befrielse kom igien for at fortynde ham den. Faa Dage derefter blev han ved et kongeligt Haandbrev forflyttet til et af de Regimenter, der laae i Berlin; den store Konge lærte personlig at kiende ham, og fandt ham Elbsteins Venskab og Lovtaler fuldkommen værdig. Wangenthal havde nu lært at paaskiønne, og skatte sin Kones hele sieldne Værd; han begyndte med at høiagte, og beundre hende, men efterhaanden

blev denne Beundring til den meest brændende Kierlighed, der vel ikke, som hans Elskov for Lina oppustedes ved Skinsygens, og Modgangens hæftige Stormvinde, men som næredes ved det uudtømmelige Forraad af ædle og skionne Egenskaber, han daglig mere og mere lærte at kiende hos hende. Ved at leve om hende, antog han lidt efter lidt hendes Dyder; hendes Fromhed, hendes Blidhed formildede det alt for mørke og voldsomme, hine ulykkelige Dage havde efterladt sig i hans Siel; deres Ægteskab velsignedes med Børn, og Hanna fik en ny Værdie, ny Fortrin i den skionsomme Ægtemands Øine; han frydedes ved at see den moderlige Omsorg og Ømhed, hvormed hun passede og pleiede dem; aldrig havde Lina i hendes meest glimrende Øieblik været ham Fierdeparten saa skion, som Hanna var ham, naar hun havde eet af deres Børn ved Brystet, eller paa Skiødet; Kleists eller Gleims Sange havde aldrig henrykt ham saaledes paa Linas Læber, som hine smaa gammeldags Viser, Hanna nynnede ved sine Børns Vugge; og da nu efterhaanden Børnene voxte til, saa hun kunde begynde at opdrage dem,

da

da han saae hende med rund og riig Haand udsaae sine Dyder i deres spæde Hierter; uden at vide det selv, lærte han efterhaanden Kunsten af hende, han blev Fader, som hun var Moder, og de vare begge de elskværdigste, og Misundelse værdigste blandt Dødelige.

At nu Wangenthals Hiem blev hans Himmel, at alle hine støiende Uselheder bleve ham væmmelige, begriber enhver, som kiender noget til den sande Lykkesalighed. Kun eengang rev han sig bort fra sin Hanna, for at følge Ærens og Pligtens tydelige Stemme, som bød ham følge sin Konge i den bayerske Successions-Krig; og skiøndt denne blev ført paa en Maade, der ikke tillod ham at vinde sig Laurbær, som de, Syvaarskrigen havde kronet ham med, kom han dog tilbage hædret med sin store Konges Høiagtelse, der i ham havde erkiendt sin brave Elbsteins bedste Discipel.

Faa Aar efter døde den store Konge, adskillige af hans Yndlinge og Helte forlode hans Efternmands Tieneste, og Wangenthal var mellem dem. Længe havde Hanna sukket efter landlig Roelighed; mere end eengang havde Wangenthal

ladt byde paa deres forrige Gaard, men forgiæves; hændelseviis blev den Gaard fal, den gamle Elbstein — der døde strax efter Wangenthals Forflyttelse — tilforn havde eiet; Wangenthal kiøbte den, og tog derhen for at indrette alting. Et Par Dage efter kom Hanna derud; den gamle ærværdige Elbsteins Erindring mødte hende overalt, især der, hvor hun var bleven bragt ind til ham som Bondepige, og hun ofrede hans Minde erkiendtlige Taare; men da de gik ned i Haven, og hun kom imod det murede Lysthuus, hvor det mærkværdige Kys var givet, saae Wangenthal hende rødme, og gaae sagtere, uden selv at vide deraf. "Vær roelig, min Kone! sagde Wangenthal smilende, det Lysthuus er renset, og indviet til andre Guddomme." Hun aabnede Døren, og ligefor hende hang et Familiestykke, Wangenthal selv havde malet, som forestilte Hanna med alle hendes Børn omkring sig, og det mindste paa Skiødet. "Frygt ikke! sagde han, for Linas Erindring, hvor jeg har disse Skytsguder om mig!" Med tause Taare faldt Hanna om Wangenthals Hals, og de var lykkelige.

Hannas

Hannas Tilbagekomst, og Wangenthals Redning gav Lina det første Glimt af Bedring i hendes Sygdom; men lidt efter lidt seirede hendes stærke Natur, ligesom hendes store Siel efterhaanden bestreed sin ulykkelige Lidenskab. Hun erfoer, at Hanna og Wangenthal levede lykkelige med hinanden, og hendes ædle Hierte frydedes ved denne deres Lykke. Et Aars Tid efter, Wangenthal var bleven forflyttet, anholdt Borchhorst om hendes Haand. "Herr Major! sagde hun, jeg vil tale aabenhiertet med Dem: jeg agter Dem, som en overmaade retskaffen Mand, jeg har altid seet Dem an, som min Ven! men jeg har elsket en anden; min Undvigelse med Wangenthal —" "Er ikke mig ubekiendt; uden at elske Dem med Wangenthals Hæftighed bar jeg længe Godhed for Dem; jeg saae min Vens Kierlighed, og traadde tilbage for ham; det var den eneste, jeg havde undt Dem, heller end mig! at jeg imidlertid noie har agtet paa hvert Skridt af Dem, kan De vel troe." "Borchhorst! sagde Lina, De er en ædel Mand! dersom Høiagtelse og redelig Hengivenhed er Dem nok hos den,

De

De vælger til Kone, saa er jeg Deres." Hun ægtede ham; ogsaa deres Ægteskab velsignedes med Børn, huuslig Lyksalighed gjød sin Balsom i de Saar, hiin Lidenskab havde efterladt sig, efterhaanden lægtes de gandske, og enhver, der ikke kiendte Wangenthals Hanna, nævnte Lina von Borchhorst, som Mødres og Hustruers Mønster.

Sand-

Sandsigeren
eller
Modens Sæder.

En Fortælling.

Chacun a sa vocation sur la terre, la mienne est de dire au public des verités dures, mais utiles; je tache de la remplir, sans m'embaraſſer du mal, que m'en veulent les mechants, & qu'ils me font, quand ils peuvent.

J. J. Rouſſeau.

Gustav Lindhelm var en ung Mand, hvis Flid, Kundskaber og Forhold vare almindelig agtede. I hans tre og tredivte Aar fik han en Betiening i Dresden paa henimod tusinde Rigsdaler; ofte havde han ønsket sig en Mage, ved hvis Haand han kunde vandre giennem Livet, og nu troede han, at han nogenlunde var i Stand til at forsørge hende. "Tusinde Rigsdaler, sagde han, er ikke meget i en Residents; men vi ville leve som Middelstands

Folk,

Folk, indskrænke os, og have nok. Jeg vil vælge en Pige, som er opdragen langt fra Hovedstaden, og som dens Daarligheder altsaa ikke ere blevne en Fornødenhed." Han erindrede sig, at Ludvig Merber, en af hans akademiske Venner, der boede i Freiberg, havde en Søster, som i sit fiortende Aar, da Lindhelm saae hende sidst, havde tegnet til at blive meget vakker; han nyttede sine Embedsferier for at giøre en Reise derud.

Augusta Merber var paa den Tid sytten Aar gammel; hun havde Ærbarhedens Ynde, og Uskyldighedens Munterhed; hendes Hierte var reent og bliidt, som hendes skionne lyseblaae Øie, ukunstlet, som hendes Kinders Farve. At see et Ansigt, som dette, efter at have været plaget saa længe med Dresdens sminkede og kalkede Dukker, var det samme for Lindhelm, som for den, der har været inde i et af vore pestilentialske Fangehuller, naar han igien kommer ud i Guds frie Luft. Hvad der i Begyndelsen var Forstandens Forsæt, blev snart Hiertets indstændige Ønske; heller ikke blev det ham vanskeligt at vinde Augustas uindtagne Hierte. Som hendes Broders Ven, saae hun ham allerede med gunstig Fordom; han var en elskværdig

værdig ung Mand, han var desuden den første, der havde bemærket hende; hun fik altsaa meget let Godhed for ham; og Ludvig Merber, der levede gandske for denne Søster, saae hende med Glæde foreenet med een af hans kiereste Venner.

Ludvig Merber var et Par Aar ældre end Lindhelm; medens han studerede i Leipzig, havde han elsket en Pige, og troede sig elsket igien. Men medens han søgte Befordring i Dresden, da hans Studereaar var forbi, havde en riig liefländsk Baron funden Leilighed at giøre sig kiendt med Pigen, og forføre hende. Dette Stød forandrede med et Merbers hele Karakter, den muntre raske Karl blev en folkesky Menneskefiende; især havde han et dødeligt Had til alle de Store og Rige, der bruge deres Skatte, som Haandpenge, hvormed de lokke Uskyldige til Lasternes Fane; han forfulgte dem og deres Sæder med en Frietalenhed, som de og deres Skole kaldte urimeligt Bizarrerie, og som mangen Sædernes Ven ærede i sit Hierte, uden at torde efterligne den. Han fandt snart, det vilde see uendeligt ud med Befordring i Dresden; da en ung Greve altsaa giorde ham det Forslag, at følge sig paa Reiser i fem Aar, og derfor ved

sit.

sin Hiemkomst nyde aarlig tre hundrede Daler, eller tre tusinde eengang for alle, tog han med Glæde imod det, da han troede derved at see sin tilkommende Friehed betrygget.

Strax efter han kom hiem fra sin Reise, døde hans Moder, der boede i Freiberg, og havde der i mange Aar som Enke tarvelig ernæret sig og sin Datter. Denne var den Gang vel kun i sit fiortende Aar; men hendes Moder havde saa vel opdraget hende til Huuslighed, at da Ludvig tog til hende, kunde han roelig lade hende bestyre Huusholdningen, og de kom anstændigen ud. Hendes rene ubesmittede Siel, der var lige ukiendt med Sorger og Laster, vederqvægede ofte Ludvigs martrede Hierte; ofte ønskede han, Augusta var ikke hans Søster; hos saadan en Kone havde han troet at kunde neddysse hine marterfulde Erindringer, at de kunde hensvundet lidt efter lidt, som Mindet af en rædselfuld Drøm; hun var den eeneste, hos hvem han fandt Lise. Da hun tog til Dresden, fulgte Ludvig med, flyttede ind hos hende, og overlod hende aldeles deres forrige Boe; dette var vel ikke meget, men dog nok til, at Lindhelm kunde begynde sit Ægteskab uden Gield. Augusta og

han

han vare i deres Ægteskabs første Dage, glade, som Børn. O det er tungt, at dette er det høieste, man kan sige om den menneskelige Glæde!

Merker deelte deres Lykke, men frygtede stedse, den ikke blev varig. Han kiendte Augusta; med Uskyldighedens Reenhed, havde hun ogsaa dens aabne Godtroenhed; han kiendte Lindhelm, der var ædel, men svag. Han frygtede Residentsens fængende Luft, Hoflevnets smittende Sæder; han vidste, at Fyrstehusets egen strænge Tænkemaade havde ikke været i Stand til at virke paa disse Hofvæsner, der synes ligesaa tungnemmede til at antage Fyrsternes Dyder, som de ere nemme til disses Laster og Daarligheder; han havde seet, hvordan deres Tænkemaade som en fortærende Kræft, alt greb videre og videre om sig, og alt mere og mere nærmede sig til Hiertet af Folket, den ærværdige Middelstand; at holde Augusta saa langt fra denne Smitte som mueligt, ansaae han for det eeneste Middel at redde hende. Kunde han først opnaae den Tidspunkt, at hun blev Moder, da vilde han være tryg ved det Haab, at hendes Børn vilde binde hende med Rosenbaand til hendes Huus. Ogsaa dette hans Ønske syntes at opfyldes; det va-

rede ikke længe, førend Lindhelm med den nygifte Mands Fryd bragte Ludvig det ønskede Budskab, Augusta var svanger. Den gode Lindhelm græd af Glæde, og Ludvig selv var til Mode, som som han kunde have grædt, naar ikke et Blik til hans egen Forfatning, og de Forhaabninger, han engang havde leegt med, havde blandet hans Glæde med Malurt.

Imidlertid hengleed denne Families Liv i den stille Eensformighed, som Kotzebue saa rigtig erindrer, er den sandeste Lykke. De var alt for hinanden, og de var hinanden nok. Augustas Frugtsommelighed havde vakt de Ideer, hvormed Merbers fyrige Siel havde leget i blidere Dage. Altid havde han været misfornøiet med vor Opdragelses Maade, og vore Lærebøger, som danne alvidende Polyhistorer, uden at danne Mennesker, eller Borgere, og som lære Børnene alt uden det, de kunde have Gavn af at vide. Da han havde udnævnt sig selv til Hofmester for Augustas tilkommende Børn, syssselsatte han sig nu med at berede sig til det; nøiagtig at prøve og undersøge sine egne Ideer. Ved dette Arbeide tilbragte han Dagen; selv naar han spadserede, og han spadserede

ofte,

ofte, og gierne, sysselsatte han sig med disse Forestillinger. Imildlertid var Lindhelm i sine Forretninger; Augusta besørgede Huset; undertiden kunde det ogsaa falde hende ind, at gaae med sit Syetøi op til sin Broder, hvis Arbeid ikke lykkedes værre for det. Ved Maaltiderne samledes denne værdige Familie, og der uddøde Samtalen aldrig; hver gav sin Andeel dertil, og især krydrede Ludvigs Erfaring og Menneskekundskab den med saa mange interessante Anekdoter, med saa mange lyse og underholdende Anmærkninger, at man næsten aldrig vidste, hvor Tiden blev af. Allerede begyndte hans Hiertes Saar at forvoxe; de blødte sieldnere, brændte mindre; ak! de blev alt for snart oprevne paa nye, for aldrig mere at læges.

En Nat brød en meget stærk Ild ud i et Naboehuus; Augusta vaagnede ved Brandtummelen, saae Skinnet af Ilden paa Gienboens Huus, troede Faren større, end den var, fik ondt af Forskrækkelse, og kom i Utide ned. Dette ulykkelige Tilfælde styrtede den unge, til Modgang uvante Kone, i dyb Tungsindighed. For at adsprede hende, nødde Lindhelm hende til at tage ud mellem hans gamle Bekiendte, hvoraf adskillige nu vare ansatte og

gifte i Dresden, og som havde forgiæves søgt deres Omgang i Forstningen. Dette var ikke Ludvig tilpas, da han vidste, at det første Skridt drager de øvrige med sig; da imidlertid Augusta hverken syntes at komme der gierne, eller at more sig synderlig, taug han, og ventede paa, de gamle Tider skulde komme igien. Han trøstede sig da med, naar Augusta kom hiem, at gaae ned, og ryge sin Pibe hos hende, medens hun klædde sig af; thi hvorvel han blev allevegne indbuden med, da Lindhelms akademiske Bekiendte for det meste ogsaa var hans, kom han dog ikke meer end i de tvende Familier, som Lindhelms fra Begyndelsen havde holdt Omgang med, og som Merker for deres huuslige og simple Tone særdeles leed.

En Aften var de budne i et af disse Huse, men Vertinden, som kiendte Merkers Lune, havde tillige ladet ham vide, at der kom saa kaldet Selskab, da hun vidste, han skyede de talrige Samqvem. Imidlertid kom han dog noget for Spisetid; den største Deel af Selskabet spilte; kun en liden Klynge af Dresdens skiønne Aander stod i en meget levende Samtale. Deres saa udbasunede Societets-Theater havde just i de Dage faaet fornyet

nyet Glands; Hertugen af K*** var gaaet derind, og nu strømmede Folk til, for at være i Selskab med en Hertug; de havde faaet et nyt Huus, og nyt Theater, og nu holdt de Raad om, hvad Figur der vel kunde males paa Forhænget, som Selskabets Sindbillede. Merber kunde efter sine Grundsætninger umuelig lide denne hele Ting, og kom derfor aldeles ud af sin Forfatning, da de skreeg ham imøde, i det han kom ind af Døren: "Hvilket skal det være! skal det være en Muse, eller Venskabs Gudinde, der skal staae som vor Skytsgudinde paa vort Forhæng?" Hans sarkastiske Lune overrumplede ham ved dette uventede Spørgsmaal; "ingen af dem, sagde han, men Pandora, med sin aabne Æske i Haanden." "Pandora!" gientog den hele Forsamling; "Pandora! — og med den aabne Æske! sagde een af Høvdingerne, meener De da, vi have intet uden Haabet tilbage!" "Hvad De har tilbage, mine Herrer! sagde Merber, veed jeg ikke; men at De slippe Laster, og Elendigheder ud, det seer jeg ret godt." "Laster og Elendigheder? sagde ***. "Ja, svarede Merber, eller holder De maaskee Foragt og Forsømmelse af alle huuslige og borgerlige Pligter,

Ærbarhedens Udryddelse, Ægtetroeskabens Forviisning, Fader- og Moder-Kierlighedens Udslukkelse, Tarvelighedens og Huusfliidens Afskaffelse for Galanterie, for fine og skionne og lykkelige Sæder?" "Og alt det skulde ske, fordi vore Fruentimmer spille engang imellem Komedie; bie De kun til De engang igien kommer til Reineckes, jeg skal forklage Dem for Madam Reinecke; for hvad maae da ikke hun være, som spiller hver Aften?" "Ingen kan have mindre mod Skuespillerens Kald og Stand, end jeg! mine kiereste Venner ere Skuespillere; det beste, det ædelste, det meest ubesmittede Hierte, jeg nogentid kiendte, er en Actrice; jeg har funden mere end een i denne agtværdige Stand, der har fortient den Roes, Churchill giver Engellands Pritchard:

to join in private life
The tender parent, and the virtuous wife;

men er da deres Stilling den samme, som eders privat Actricers? de ere Kunstnere, at spille er deres Kald, og mere end een har jeg kiendt, der har følt dette Kalds fulde Bestemmelse, dets Indflydelse paa Medborgernes Sæder; der har elsket det ædle og gode med samme Enthusiasmus, som

det

det skionne og store; men for eders privat Actricer, hvad er det der? en affaire de coquetterie, een Leilighed mere til at producere sig, til at lade sig begabe, kysse paa Haand og Mund, sige Smigrerier, om det endog imellem skulde blive Polissonnerier; og behandle de ikke hele Tingen saaledes? hvordan gaae eders Forestillinger? hvordan uddeeles eders Roller? hvordan ere eders Prøver? vil J indbilde mig, at Kierlighed til Kunsten gior det mindste hos eder? Der er Undtagelser, vil De indvende mig! og jeg veed det; vor Veninde troer vist ikke om mig, at jeg vil prænumerere paa den tilkommende Dyresteeg med Smiggrerier, og altsaa kan jeg gierne sige det; jeg veed, hun er een; hun har nu dette Talent, og det skaffer hende undertiden en Afverling, som hun ved sin utrættelige Flid, som Moder og Hustrue og Husmoder, ærlig fortiener; hun gior det uden Prætension og Coqvetterie, spiller engang imellem sin Rolle for at fornøie sig og sine Venner, ligesom hun vilde synge en Vise ved sit eller mit Bord, hvis hun havde dette Talent. Jeg kiender endnu et Par, om hvilke jeg siger det samme; men, mine Herrer! fordi Guldet ikke fortæres i Ilden, og her

er et Par Stykker Guld i Huset, er jeg derfor mindre en Mordbrænder, om jeg sætter Ild paa det?" Det er Pokker til Menneske, sagde een af dem, gid vi havde * * her, at han kunde høre De gior ham til en Mordbrænder." "Jeg gaaer endnu videre; jeg erklærer, at den — enten det nu er ham eller en anden — der fremelsker, og forøger saa uopherlig vore Forlystelser og Adspredelser, og derved gior vore Fruentimmer endnu mere forfængelige og flanevurne, end de hidtil have været, at denne forekommer mig en skadeligere Fiende for Dresden, end Schmettau havde været, om han i Syvaars Krigen havde udført sit Mordbrands Projekt. Jeg veed ikke, om det er den, De nævnte; men mit Fædrelands Ruin, og mine Medborgeres Fordærvelse komme over hans Hoved, hvo han saa er! thi det er ikke allene Dresden, der anstikkes; ogsaa Meißen, Chemnitz, og hvad for en Flække har ikke nu sit privat Theater, om de saa skulde nedbryde Kagen, og bygge et Skuur over Forhøiningen, den stod paa, for at spille paa den." "Men kiere Merber! hvor kan Du være saa vred paa privat Theatrene nu? Du tog Dig jo saa meget af det, hvor vi var sammen i Leipzig?" "Du erin-

drer

drer, min Broder! det bestod blot af Mandfolk; for disse, især i de akademiske Aar, er det en uskadelig Sindets Forlystelse, som drager dem ud fra slettere Tidsfordriv, og som desuden medbringer dem en gavnlig Øvelse baade for Legeme og Siel, men for Fruentimmer —" "O ja! for Fruentimmer, for Fruentimmer! afbrød Vertinden, som havde hørt ham tale med saa megen Hæftighed: vi stakkels Fruentimmer skal ingen Fornøielse have! alle Forlystelser skal eene være for Mandfolk!" "Desværre for os, Madam! om vi have saa mange Forlystelser! svarte Mærker, det er Tegn til, vi har ikke synderlig Glæde." "Ja! men De maae tilstaae mig, at selv denne Glæde, som De kalder det, maae mellemstunder afbrydes, for at beholde sin Sødhed, at jeg maae imellem tilbringe en Aften i Tumlen, for desbedre at skionne paa, hvor godt jeg har hiemme." "Bravo! kiere Veninde! der gienkiender jeg Dem, gienkiender jeg den Kone, som jeg meer end eengang har hørt sige, naar hun har været et Par Aftener ude, Gud skee Lov jeg kan være hiemme i Aften. Naar man saaledes nyder Forlystelser —" "Jh nu! hvorfor maae da vi Fruentimmer ikke ogsaa have nogen Af-

vexling?" "Gode Veninde! der maaler De igien hele Verden med Deres store Alen, og det gaaer dog ved Gud ikke an; vil De derfor lade Deres Vinkielder staae aaben, fordi De veed, at De selv ikke drikker for meget." "Og hvorfor skulde jeg da være den eeneste?" "Den eeneste, vil jeg ikke haabe, De er; men hvorfor der ikke er mange saadanne, kunde jeg dog maaskee sige Dem: fordi der er ikke ret mange, der fik saa ædel en Siel af Naturens Haand, havde saa sieldne Leiligheder til at uddanne den, og nyttede de Leiligheder saa vel." "Jeg synes, de prænumererer stærk paa den Dyresteeg, De talte om for; jeg vil derfor i Tide vare Dem ad, at det slipper op til en Kalvesterding." "See der er da alt een, Pandoras Æske har ikke faaet Magt med, sagde een af de forrige Interlocuteurer, og nu Deres egen Frue Søster —" "Jeg vil haabe, hun kommer den aldrig saa nær, at hun staaer Fare for Smitten." "Just ligesaa nær, som vi andre, svarte den anden, hun er gaaet ind til os i Aften." "Og tænker endnu," sagde Augusta med en skiemtefuld Tone, der pleiede at virke meget paa Mærker, "at faae min kiere Broder ind med, og have den Fornøielse at spille med ham;

ham; jeg har hørt hans Grimaldi *) rose saa meget." "Jeg er bange for, Du vil ofte see mig spille den, end Du ønsker," svarte Merber, vendte sig derpaa om til Vertinden, og sagde med fremkunstlet Lune: "for at overtyde Dem om, min Roes før var aldeles uegennyttig, maae jeg sige Dem, jeg kom egentlig for at undskylde, jeg ikke kom; for jeg kan ikke have den Ære at bie." "Hos mig, veed De, kiere Merber, enhver har sin Frihed." Han kyssede hendes Haand, bukkede for de øvrige, og gik; "endnu eengang!" sagde han, i det hun fulgte ham til Døren; "om Forladelse, baade fordi jeg gaaer, og for det jeg kom; det gior mig ondt, jeg maatte sige sligt i Deres Huus, men jeg kunde ikke taugt, om det saa var for de høie Altere." "For min Skyld skal det ikke giøre Dem ondt, kiere Merber! jeg kiender Dem, og ærer Deres Strænghed, skiøndt jeg troer, Deres ulykkelige Lune bringer Dem til at drive den for vidt; men De gior Dem Fiender." "Og kan disse da giøre mig ulykkeligere, end jeg nu er? i Aften har man berøvet mig mit sidste Friested; jeg er nu fuldkommen fredløs." "Merber! sagde hun med mild Stem-

*) En meget menneskeskiendsk Rolle i Klingers Tvillinger.

Stemme: hvor gaaer De nu hen?" "Paa Gaden! jeg gider ikke bragt noget Menneske det Lune, jeg i dette Øieblik er i."

Ludvig blev virkelig ved at omvanke paa Gaderne; det var et skrækkeligt Veir; Storm, Hagel, og Regn susede uophørlig omkring ham, men uden at agte derpaa gik han frem og tilbage ad den lange Broe over Elven; med eet begyndte en forfærdelig Bragen; Isen, som havde stemmet sig noget over for Dresden, brød los med en grædselig Styrke; uhyre Masser stødte med gyseligt Drøn mod Broens Pillere, og knustes imod dem. Længe saae Ludvig med Beundring paa dette majestatisk rædselfulde Syn; hans Siel hævedes ved dette kiønne Billede af den Viise, der kiemper mod Gienvordigheder, og staaer urokket ved deres Anfald; men i det samme kom en skrækkelig Styrtning; hele Broen bævede; et Par Pillere knustes; de næste Bygninger stod Fare, Skræk og Ødeleggelse opfyldte alting; med bitter Latter giorde Merber Anvendelsen paa den Drøm, han legede med, da i det samme Jammerskrig fra alle Kanter kaldte ham igien til sig selv. Da Vandet tog saa grædselig til, frygtede man allevegne for Oversvømmelse; Mer-

ber

ber hialp dygtig at flytte, og redde, og først efter Midnat kom han udmattet og gjennemvaad hiem.

Augusta var inde i sit Sovekammer at klæde sig af; Lindhelm rogte sin Pibe. "Hvor kommer du fra? sagde denne: hvordan seer du ud? og hvad har du giort?" "Nei! hvad har du giort? sagde Merber: "Lindhelm! Lindhelm! vi vil komme til at forbande denne Dag." "Jeg kunde ikke andet, min Broder! sagde Lindhelm: de siger saa om mig, jeg er jaloux, og lukker min Kone inde." Augusta kom ind i det samme; Merber gik hen for at sige hende god Aften. "Ja jeg veed ikke, sagde hun med en vis Ingenuite, som klædde hende fortryllende, "om jeg vil kysse ham i Aften, for jeg er vred." "Og hvorfor?" "Hvorfor giorde han sig vred i Aften? og hvorfor gik han sin Vei?" "Fordi det var mig umueligt at blive." "Da han hørte, jeg var kommen ind i Societets-Theatret! hvorfor kan jeg da ikke ligesaa vel være der, som hans Gudinde, vi var hos i Aften?" "Fordi du, gode Augusta! hverken har hendes Aar, hendes modne Karakter, hendes Formue, eller hendes øvrige Forfatning." "Hendes Aar! jeg troede netop Fornøielser var for os Unge." "Dersom I vidste

at

at nyde dem." "Men Herre Gud! eengang hver fiortende Dag om Vinteren, det er dog ikke al Verden." "Gode Augusta! troe aldrig, det bliver ved det. Man har eengang Værelserne, hedder det; hvorfor skal de da staae til Unytte? saa bestemmes een Aften ugentlig til Bal, en anden til Concert; saa siden finder man, det er saa tungt, man skal f. Ex. Concert-Aftenerne og fra Prøve tage hiem; saa giøres Anstalter, at man de Aftener kan blive, og spise; siden synes andre, man kunde ligesaa godt have der et dagligt Fristed, hvor man kunde tye hen, naar man var forlegen med sig selv; og saa er da Tingen fuldkommen; man er da for bestandig frie for den ubehagelige Nødvendighed at være hiemme, og den eene Adspredelse afløser den anden." "Og troer du, jeg kunde finde Behag i saadant et Liv?" "Augusta! jeg vil være ærlig! gior du Lykke der, og du kan neppe andet, vil du ogsaa finde Glæde deri. Læg nu hertil de mange nye Bekiendtskaber, dette vil drage eder ind i; de Bekostninger, det vil medføre." "De ere meget ubetydelige, min Broder! vi har der Comedie og Aftensmad og Dands tolv Gange om Aaret, for det tre Baller ellers vilde koste." "Ja!

der

der er det, dette Kneb vore Forførere rigtig have udfunden, at gjøre Forlystelserne lettere i Prisen for at kunde mangfoldiggjøre dem, da man ikke regner paa de mange berydeligere Bindgifter, som de føre med sig." "Men pleier din Søster da at være saa slet en Huusholderske, at du —" "O Augusta! regn ikke den dresdenske Dame efter Pigen i Freiberg! du kommer nu i mange ny og store Bekiendtskaber; disse vil nøde dig at gjøre Ting med, som vil overstige din Formue; det gaaer med den store Verden, ligesom med Viin; man sætter sig ned med det Forsæt, at være maadelig; men saaer man først Smagen paa den, glemmer man snart hine gode Forsætter; Forlystelser og Smigger vil berøre dig; dit Huus vil blive dig tomt og øde; du vil forsømme det, din Forfatning vil efterhaanden forværres, du vil see det, og ile ud i Tummelen, for at undflye de Forestillinger, de Bebreidelser, der forfølge dig; din Mand og jeg blive dig først ligegyldige, og siden besværlige, og faaer du Børn — Augusta! du veed, hvor inderlig jeg har ønsket dig Børn, og jeg tilstaaer dig det, fra nu af, gyser jeg ved den Forestilling, at det skulde skee; de vil blive dig til Plage, inden de komme

til

til Verden, da de giøre en Standsning i din vante Levemaade; naar de see Lyset, ville de blive dig til Byrde ved den Omhue, og Ømhed, de kræve, som, du føler, du skylder dem, og ikke kan fornægte dig nok til at vise. Du vil overlade dem til Tienestefolkene, og de vil blive forsømte, sygelige, vanartige; de vil blive dig en ny Aarsag til at afskye dit Huus. Din gode Mand vil see det, græmme sig, og ikke kunde hindre det; og din ulykkelige Broder skal ikke kunde udholde dette Syn, skal rive sig los fra de sidste, hans Hierte hang ved, ile hen i en ubekiendt Afkrog at hensørge Resten af et kummerfuldt Liv, og døe der, uden at nogen venlig Haand lukker hans bristende Øie." Her var Augustas gode Hierte for meget bestormet; "Ludvig! gode Ludvig! sagde hun: jeg er der nu eengang, og havde jeg tænkt, det kunde være dig saa meget imod, det skulde aldrig være skeet; men siden det krænker dig saa meget —" "Saa vil du gaae ud?" "Nei Ludvig! sagde hun, det kan vi jo ikke, strax ikke, for —" "Ja! det har min Kone Ret i, sagde Lindhelm, hvad vilde Folk sige —" "Ligesom det ikke kunde være det samme, hvad Folk sagde; ellers vilde de sige, Lindhelms

helms var paa Veie at giøre en dum Streeg, men begav det Tide." "Nei! min gode Ludvig! sagde Auguſta, ikke nu ſtrax; men til Sommer." "Auguſta! du bedrager dig ſelv, hvad der ikke ſkeer nu, ſkeer mindre til Sommer; huſker du ikke, hvad der ſtaaer:

Hvo ikke Knald og Fald
Beſlutte kan at leve for ſig ſelv,
Han lever andres Træl for evig."

"Jo der har du min Haand, ſagde Auguſta, til Sommer ſkal vi gaae ud; og jeg ſkal ikke ſpille, ſiden jeg nok ſeer, det er dig imod, og heller ikke komme der for tit, for jeg mærker nok, min Ludvig bliver vranten, naar man ikke altid er om ham." Dette ſidſte ſagde hun med ſaa tækkelig Badinage, og ledſagede det med et ſaa godtlidende Kys, at Merber havde ikke Hierte at ſige andet, end: "Gode Auguſta! derſom det ikke giældte dine Dages Lykke og Roe, ſaa vær vis paa, jeg nævnte det aldrig; vel har jeg ingen anden Glæde, end at være om dig, men den forſagede jeg gierne, naar du kunde nyde diſſe Forlyſtelſer uden Fare." "Det er et underligt Menneſke, min Broder," ſagde Auguſta til ſin Mand, da Merber gik op; "men vi

maae dog følge os efter ham." Dette var og virkelig deres Forsæt, men Ludvig var Spaamand; lidt efter lidt lokkedes de ud paa de Roser, der vare strøede for deres Fødder, indtil de omsider sank ned i den tildækkede Afgrund.

Augusta holdt rigtig, skiøndt ikke uden indvortes Kamp, det Ord ei at modtage Rolle, indtil Societets-Theatret faldt paa, at give en Foreſtilling til Bedſte for dem, der havde liidt ved Overſvømmelſen. Man valgte Emilie Galotti; men ſee, den Dame, ſom Emilies Rolle var tildeelt, faldt paa at ſtøde ſig over, hun ikke var blevet Orſina, da hun anſaae denne for den første Rolle, ſiden Madam Reinecke ſpilte den paa det ſaa kaldte offentlige Theater, ſom i Grunden var aldrig det mindſte mere offentligt end deres. Hun var derfor ſaa uophørligen plaget af Tandpine, Catharr, Øreпine, Migraine, og alle øvrige Primadonna Svagheder (en Klaſſe, ſom ſlet ikke findes i Ackermans ypperlige Bog om Lærdes og Konſtneres Sygdomme) at de lettelig ſaae, hun fik ikke ſin Helbred igien, førend Emilie Galotti var ſpilt. Vælge et andet Stykke vilde de ikke, for ei at unde hende den Seier; og byde Emilies Rolle til nogen af de

andre

andre Virtuosinder, vidste de, vilde være forgiæves, da disse vare samtlige stødte over, de ei havde faaet den fra først af, og holdt sig alle for gode til Nødanker; (thi dette Slags Capricer og Chikaner herske paa slige Selskabstheatre saa godt, som paa det første Hoftheater i Verden) Madam Lindhelm blev da deres eneste Tilflugt, og da Selskabets Stiftelses Fest just faldt ind i det samme, og de der fik hende mellem sig, stimlede de saaledes om hende og Lindhelm, overhængte dem begge saa længe, til de overtaltes omsider. Lindhelm vaklede først; aldrig saasnart faldt et Par paa at sige, han torde ikke for Merber, førend han paa Timen gav efter. Augusta holdt længere Stand; men da man forestilte hende Tingens menneskekierlige Hensigt, lod hun sig overtale heraf, eller rettere, af det lønlige Haab, at hendes Broder i Betragtning af dette vilde ikke fortryde derpaa.

Men nu var en ny Vanskelighed: hvo skulde sige Merber det? Augusta tog sig det endelig paa; men kunde aldrig komme ud med det, og opsatte det een Dag efter den anden. Omsider kom Forestillingsdagen; ved Bordet spurgde hun Merber: "kommer du hen, og seer Emilie i Aften?" "Jeg

kommer, og giver de Ulykkelige min Skiærv; men jeg bliver neppe, og seer nogen Ting; jeg gider ikke seet den flaue Frue *tsch som Emilie." "Hun bliver det heller ikke!" sagde Auguſta. "Ligemeget!" svarte Merber: "er det ikke hende, er det vist en anden, der ikke er bedre; men om saa Charlotte Ackermann stod op fra de Døde, vilde jeg ikke kunde see hende med Fornøielse der." Dette var naturligviis ikke skikket til at give Auguſta mere Mod. "Var jeg da i dit Sted, gik jeg slet ikke derhen!" var alt, hvad hun svarte, og blev rød over hele sit Ansigt. Merber saae det; men troede, det kom af, hun var stødt over det, han sagde om Selskabet, og dreiede Samtalen andensteds hen.

Om Aftenen gik han rigtig derhen; men som han staaer i Parterret, kommer een af Selskabets Høvdinger til ham: "Din Søster er saa angest, sagde denne, at jeg troer aldrig, vi faae hende ind." "Min Søster! hvorind?" "Veed Du da ikke, hun er Emilie?" "Min Søster?" "Ja! veed Du det ikke, saa gior det mig ondt, jeg har sagt Dig det; saa har hun uden Tvivl vilde giort Dig en Surprise!" "Den har hun ved Gud giort mig, og større, end hun maaskee troer. Farvel!"

"Hvor-

"Hvorhen?" "Jeg elsker ikke Surpriser!" "Men saa bliv dog." "Menneske! vil du ikke, jeg skal styrte om for din Fod, saa lad mig komme ud."

Merber løb, uden synderlig selv at vide, hvorhen. Næsten mechanisk bare hans Fødder ham hiem; her var ham alting i Veien. Forgiæves vilde han begynde paa sit sædvanlige Arbeide! det havde tabt sin Interesse for ham. Han vilde læse; Augusta svævede bestandig for hans Øie. Det første Skridt var giort! og hvilket Skridt? at bryde et Løfte, hun saa alvorlig, saa frievillig havde giort ham! disse Ideer forfulgte ham uophørlig. For paa een Maade at blive dem qvit, satte han sig ned at skrive til Augusta og Lindhelm; ogsaa forskaffede dette ham virkelig nogen Lise; men da Brevet var færdigt, og deres sidste Samtale randt ham i Tanke, og nu den Ombue — saaledes forekom det ham — hvormed hun havde dulgt for ham, at hun skulde spille! — "Hvad skulde da det Brev til? sagde han, at hun igien skulde falde med Taare om min Hals, og giøre mig et Løfte, hun ligesaalidt agtede at holde, som ikke vilde tiene til andet, end at sætte hende i den Nødvendighed, atter at bedrage mig bag min Ryg. Jeg har havt

nok af Fruentimmerløfter i Verden; det, der i Aften er brudt, skal blive det sidste." I det samme viklede han sit Brev sammen, kastede det i Kakkelovnen, og havde sin Lyst af at see, hvor det brændte.

Imidlertid nød Augusta den almindelige Beundrings og Berømmelses berusende Honningbæger. Hun var for smuk til ikke at behage Mængden, og havde for meget sandt indvortes Talent til, de faa Kiendere ikke skulde lettelig tilgive hende Begynderskens Mangler. Hun var i alle Henseender Aftenens Dronning. Man drak hendes Skaal over Bordet med en Inpromptu, som Selskabets Hofdigter havde opkaagt til denne Leilighed; alle klyngede sig om hende, for at overtale hende, ogsaa at tage Blancas Rolle næste Gang i Julius af Tarent; man fik Hertugen af K*** til at tale til Lindhelm; og denne, som ikke fandt, man kunde sige Nei til en Hertug, begyndte da ogsaa at overhænge sine Kone; den biefalddrukne Augusta gav efter, og lettere end første Gang; men føiede dog udtrykkelig til, at hun ikke kunde love det tiere. Efter Bordet reves hele Verden om at dandse med hende; og da nogle havde klaget

get over, at Emilies Portrait havde været saa stygt, fik Hertugen af K*** Graf overtalt til at tilbyde sig at male hende i denne Rolle; vel afslog hun dette Tilbud, imidlertid er det naturligt, der ikke behøvedes den Fierdepart Virak til at giøre en atten Aars qvindelig Hierne fortumlet.

Det første, der vakte hende af hendes Ruus, var, da hendes Pige næste Morgen fortalte hende, Hr. Merber var gaaet ud gandske tidlig, uden at drikke Thee eller nogen Ting. Hun forstod dette Vink: "Gustav!" sagde hun, da Pigen gik ud: "Du kan troe mig, Ludvig er vred! vi skulde dog rigtig have sagt ham det først, inden jeg spilte i Gaar." "Kan det da ikke være det samme, enten han knurrer før eller efter?" "Men hvad meener du, han vil sige, naar han hører, jeg skal spille om fiorten Dage igien?" "I hvad! svarte Lindhelm: man kan dog ikke lægge sig ud med hele Verden for hans Skyld! Da Hertugen bad os, kunde vi jo dog ikke andet?" Lindhelms Forfængelighed fandt sig vel ved den Høitid, der blev giort af hans Kone; der havde forrige Aften saa mange Grever og Baroner faaet deres Hukommelse igien, som indtil den Dag reent havde glemt, der havde

været Kammerater med ham i Leipzig; Hertugen af K*** havde talt til ham; dette eene var nok, til hos ham at opveie alt det, Ludvig kunde have at sige.

Det blev Middag; Merber kom ikke endnu; hans Sinds Uroe havde forrige Nat ikke tilladt ham at faae nogen Hvile; da det blev Dag, erindrede han sig, at Reineckes havde talt til ham, om at giøre Partie med i Kane, og følge deres Louis paa Hiemveien, der havde været hos sine Forældre i Besøg. For at undsiye sig selv, besluttede han da, at gaae hen, og spørge sig for, om der var Plads; og Reinecke, som holdt særdeles af ham, giorde strax Anstalt dertil. Hos dem blev han da hele Dagen, og kom først hiem efter Aftensmaaltidet. Da Pigen lukkede ham ind, vilde han gaaet lige op paa sit Kammer, men Augusta aabnede Døren, og spurgde: "om han ikke først skulde have sin Pibe?" "Jeg troede, sagde Merber, du var alt gaaet til Sengs for at hvile dig efter i Gaar." "Ludvig!" sagde Augusta, og snoede sig op ad ham: "Du er vred paa mig for i Gaar!" "Troer du da, jeg har Aarsag at være vred paa dig?" "Jeg veed nok, jeg holdt ikke mit

Løfte,

Løfte, men —" "Vi kunde ikke andet, min Broder! sagde Lindhelm: man maae tude med de Ulve, man er imellem." "Men det er jo just mit gamle Spørgsmaal, Lindhelm! sagde Merber, hvad skal man da mellem de Ulve?" "Men min kiere Merber! sagde Lindhelm; man kan dog ikke altid sidde hiemme, og ruge over hinanden! det bliver man keed af tilsidst: man maae dog imellem have nogen Fornøielse." "Fornøielse, Lindhelm! havde vi da ingen Fornøielser i hine lykkelige Dage, da vi vare alt for hinanden? De er forbi, og jeg veed, de komme aldrig tilbage; men evig vil jeg savne dem; og gid J ikke for snart maae komme til at sukke over, de ikke kan komme igien." "Og alt det, sagde Lindhelm, for det, min Kone spiller eengang Komedie?" "Jeg har sagt dig det, svarte Merber; det bliver ikke ved eengang! og desuden! det er ikke det, at spille, der egentlig giør Skaden; men det er den Vane til at fremstille sig offentlig, at beile til offentligt Bifald, det er Tabet af den Undseelse, der er et Fruentimmers skionneste Ziir; det er de mange og skadelige Bekiendtskaber, et Fruentimmer derved faaer." "Du er saa vred paa det Selskab, sagde Augusta, men hvad ondt

skeer der da?" "Jeg havde nær sagt, det var det onde, at der intet ondt skeer. Viiste Tigeren sine mordiske Kloer, og sin blodige Strube, vilde det uerfarne Kid lære at vogte sig derfor. Just denne anstændige og ustraffelige Tone lokker Fruentimmer af din Tænkemaade til i Blinde at overlade sig til dette Flaneliv, som forlokker dem fra deres ædlere Forbindelser og Pligter." "Men min kiere Ludvig! de anseeligste Familier i Byen tage jo Deel deri." "Er da de anseeligste ogsaa de agtværdigste? Hofraadinde *** for Exempel!" "Fordi nu den stakkels Kone har en Elsker!" "En Elsker — Augusta! du er virkelig videre, end jeg tænkte, du har allerede Cirklens Sprog. Er Liderlighed, er Utugt at elske? Er det denne reene himmelske Følelse, som vi have tilfælles med Guddommen selv! O! lad mig aldrig mere høre denne Bespottelse!" "Men min kiere Merber! sagde Lindhelm, man maae dog tale, som Folk taler." "Jeg har længe mærket, Lindhelm, at Folk var det samme i dit Sprog, som Slyngler, og Narre i mit! Men videre, Augusta! erindrer du i Sommer, da vi spadserede med vor Veninde, og hendes halvvoxne Datter, og mødte X, og Frue Y; og Barnet spurgde:

de: Hvordan hun kunde hedde Frue Y, siden hun var Kone til X; hvilken Forlegenhed vor Veninde kom i, da hun skulde forklare Barnet, hvad Fruen da var hos X, siden hun var ikke hans Kone. Augusta! er det anstændigt for dig, at gaae i Selskab med en, som er noget, en værdig Kone blues ved at nævne for sin Datter?" "Du glemmer, min Broder! sagde Augusta, at den samme værdige Kone gaaer der selv." "Nei Augusta! og jeg har ogsaa ofte beklaget, at denne værdige Kone — for at gientage et Udtryk, som synes at støde dig — ikke føler den Skade, hun og et Par andre giøre ved dette Exempel, som I andre siden fyde eder bag. Hendes Karakter og Rygte staaer saa fast, at hun intet vover derved; men just dette burde give hende Mod til at brændemærke Lasten med den Foragt, den fortiener. — Og nu Familien ***tz; denne Slægt, hvor Børnene modnes for Tiden til Forældrenes Laster og Vederstyggeligheder, hvis Skiændsel alle Journaler og Tidender have udblæst; *) og nu denne vakkre Frue, som hendes egne Bolere skammede sig ved at gaae med paa Gaden,

*) Man erindre sig en Anecdote om en besvangret tolv Aars Pige i Dresden, som den Tid stod i alle Aviser.

den, da hun for fem Aar siden var her med sin første Mand, som siden løb fra denne, for at reise om med en fremmed Minister, nu produceres af denne som hans Frue, og med aabne Arme modtages i de fornemste Cirkler. Og nu eders Mandfolk! nævn mig en udpebet Nar, en brændemærket Vellystning, som ikke er i eders Selskab?" "Du frygter dog vel ikke, de skulde blive farlige for mig?" "Gode dyrebare Augusta! dit Hierte er ikke renere, end min Amalias var, og dog — O! havde ikke *** i Gaar varet mig i Tide, du var noget nær kommen til at fortryde, at du ikke havde sagt mig, du spilte. Jeg troer ikke, Augusta! jeg havde udholdt at høre alt det, Emilie siger om Forførelse, om hendes Blod, der har Ungdoms Varme, om Glædens Huus, uden at glemme alt, styrte derop, som en Rasende, og bare dig med Magt ud fra Forførernes Hule." "Du glemmer, min kiere Merber! at du har overdraget mig din Søster; jeg synes, du kunde gandske sikkert overlade mig og hende at sørge for hendes Lykke og Ære." "Om Forladelse! sagde Merber: det er sidste Gang, sligt skal blive nævnet af min Mand." "Desbedre!" svarte Lindhelm.

Havde

Havde ikke den Omstændighed, at man havde holdt det hemmeligt for Merber, givet hans Advarseler saa megen Bitterhed, havde han mere talt, som den raadende Ven, end som den strænge Sandsiger, havde han uden Tvivl beholdt Auguſta paa sin Side. Men han troede sig eengang fornærmet ved deres Taushed, anseet som en ubeleilig Sandsiger, som man fandt sig plaget af, og derfor skiulte sig for, og besluttede at tie, og drage sig idelig mere og mere tilbage. Reinecke havde bedet ham forandre et Par Stykker til Skuepladsen; af dette Arbeide tog han Paaskud til at lade sig bringe Thee op paa sit Kammer, siden han stod tidligere op end sædvanlig. Hvor han kom, blev han plaget af Folk, der troede at fornøie ham ved at løfte hans Søsters Emilie[] til Skyerne; han drog sig derfor alt meer og meer ud af sin forrige liden Kreds; og da nu tillige Lindhelms bestandig var enten i Selskabet, eller hos nogen af Selskabet, eller havde Besøg af Bekiendte derfra, fandt Merber sig alt mindre og mindre vel hiemme, tog imod frie Entree, som Reinecke havde tilbudt ham, og tilbragde sin meste Tid i Reineckes Cirkel, hvor han i det mindste havde den Trøst,

at

at man sifflerte det Selskab, han saa inderlig hadede.

Een af de Aarsager, hvorfor man havde giort saa uendelig af Augustas Emilie, var det Nag, man havde til den gamle Primadonna for hendes Nykker. Denne, som følte det ret godt, og saae sig aldeles fordunklet af den ny Soel, mældte sig ud; og Augusta fandt, hun skyldte Selskabet, at erstatte det hendes Tab. Hun spilte altsaa hver Aften; undertiden ikke ilde, hvor Udvortes, egen Karakter, og Følelse kom hende til Hielp; undertiden maadelig nok, hvor Rollen krævede Kunst, hun ikke besad; imidlertid blev hun bestandig forgudet; en Madam Schrøder, Seiler, Genscke, Mecour, Reinecke, bleve daglig som Bagateller lagde for hendes Fødder; hun fik Prologer og Epiloger at sige, Vers paa sin Geburtsdag, Berømmelser i Bertrams og Reichards Journaler. Hendes Stemme afgiorde, hvad Stykker der skulde opføres; hendes Mening blev fulgt i alle tvivlsomme Tilfælde; i hendes Huus holdtes Selskabets hemmelige Statsraad, og hun selv præsiderte deri. Hver Dag hæftede hende mere til Selskabet, og hun troede sig almindelig tilbedet der, siden hun

ikke

ikke hørte, hvad hendes Medbeilerinder og deres Tilhængere hvidskede i Krogene.

Blandt alle de Narre fra Selskabet, som nu omsværmede hende, var ingen Merber utaaleligere end en Herr v. Forst, en sand Adonis, peen, pudret, parfumeret; han havde aldrig endnu sagt nogen Dødelig imod, Damerne af Galanterie, Mandfolkene af Poltronnerie; for alle Byens Spradere var han den sande Dukke fra Lion, paa hvem de stedse kunde see den allernyeste Mode; i Henseende til Fruentimmerpynt var han Damernes paalideligste Consulent, da han med utrættelig Flid studerte alle de Modejournaler og Kaabbere, der vare at overkomme. Det kunde nok hænde ham, at komme fra Komedie uden at vide, om Reinecke havde spilt eller ikke; derimod kunde han sige paa et Haar, hvordan Comtesse A. og Baronesse B. havde været friseret. Der kunde naturligviis ikke optænkes nogen Skabning, der kunde mere være et Menneske som Merber, til Plage end denne; især da han, der havde meget Bologneser-Væsen hos sig, uophørlig gik, og loggrede om Merber, og vilde giøre sig gode Venner med ham. Omsider sagde Merber en Dag til Lindhelm: "Hvad skal

den

den Nar i dit Huus?" "Naar jeg nu viser ham Døren, sagde Lindhelm, siger saa Folk ikke strax, han har været forliebt i min Kone?" "Og naar du lader ham gaae her, hvad sige de saa?" spurgde Merber. "Du troer dog vel aldrig den Nar, som du selv kalder ham, kunde være farlig for mig?" sagde Auguſta med nogen Varme. "Vel ikke for dit Hierte; men nu for dit Rygte? En Spyeflue besudler, hvad den ikke kan beskadige." "Ja! hvis alle Mennesker dømte saa ilde, som du," svarte Lindhelm. "Om Forladelse! sagde Merber, jeg huskede ikke, den Nar hørte ogsaa til Selskabet."

Efter denne liden Scene trak Merber sig fuldkommen tilbage, og modtog derfor med Glæde Reineckes Forslag, at følge med Theatret til Prag, hvor det spilte om Sommeren. Han havde bestandig i Dresden, ligesom i Freiberg, leveret Auguſta sit Qvartal, naar det faldt, og igien hentet hos hende det lidet, han brugte; og der havde altid været Velstand i Kassen; han kom og nu, og vilde hente en halv Snees Daler for at kiøbe et og andet ind til sin Reise. Auguſta og Lindhelm blev begge gandske forlegne: "Du skal faae dine Penge i Morgen," stammede endlig Lindhelm. "Det

haster

haster just ikke," svarte Merber, skrev strax til D*ck, som længe havde vildet havt ham til et betydeligt litterariſt Arbeide, paatog ſig dette paa Vilkaar, at det halve blev betalt ham forud, og nævnte aldrig ſin Penſion mere for Lindhelm. "Auguſta!" ſagde Lindhelm, da Merber var gaaet op paa ſit Kammer: "denne Vinter har virkelig koſtet for meget; det maae vi ſee at ſpare til Sommer." "Det kan vi og gierne, ſvarte den uerfarne Auguſta; Sommeren koſter aldrig ſaa meget."

Merber reiſte til Prag, og da Lindhelm, ſom imidlertid havde giort Anſtalt til Penge, ved Afſkeden vilde ſlye ham ſit Qvartal, ſvarte han gandſke koldt, "han var fuldkommen forſynet." At Auguſta, ſom nu var frie for ſin Maner, ikke mere tænkte paa at forlade ſit kiere Selſkab, er let at begribe. Ikke ſtort bedre gik det med den forehavte Oeconomie. Strax i Mai Maaned foreſlog man Lindhelm at leie et lidet Lyſtſted paa et Viinbierg ſtrax uden for Dresden; og da Leien kun var en høiſt ubetydelig Bagatell, kunde man ikke undſlaae ſig derfor. Men da Selſkabets Dagdrivere dog om Sommeren vare forlegne med ſig ſelv, fik de ſnart her et Samlingsſted, hvor de i hele Kara-

vaner drog ud. Selskabets rigere og fornemmere Medlemmer indbød ogsaa Lindhelms saa ofte til deres Lyststeder, at man for Skams Skyld undertiden maatte bede disse igien. Til ydermere Ulykke kom Augusta engang ved saadant et Maaltid til at nævne, at Vognleien kostede saa meget, at man uden Tvivl kunde lettere have selv en Enspændervogn; og nu var der strax saa mange tienstfærdige Aander, hvoraf den eene vilde skaffe Vogn, den anden Hest, den tredie Karl, at Lindhelm i Følge sin sædvanlige falske Undseelse sagde Ja, for det Folk ikke skulde sige, han ikke havde Raad til det.

Med denne Oeconomie, er det meget naturligt, at deres Financer bleve ikke forbedrede. Sommeren over gik det imidlertid nogenlunde vel, da Lindhelm som et af Selskabets nidkiereste Medlemmer var bleven valgt til Kasserer, og altsaa havde dets Penge at tage til, siden det om Sommeren ingen Udgivter havde. Han havde ogsaa uden Betænkning brugt disse Penge, især da han længe havde havt Haab om et betydeligt Tillæg, som han nu i Tillid til sine ny og mægtige Venner med dobbelt Sikkerhed søgte. Men de gamle

Peryk-

Perykker i Kollegiet vare fære nok til at meene: en Mand, der levede paa meget mere glimrende Fod, end nogen af dem, kunde intet Tillæg behøve; og Lindhelm fik altsaa Afslag. Vinteren nærmede sig: Selskabet skulde bruge sine Penge, og Lindhelm maatte i Dyredomme kiøbe Penge af Jøder. Han giorde sig imidlertid det Haab, ved een af sine mangfoldige Venner at faae mod taalelig aarlig Afbetaling en Summe til Laans, hvormed han kunde reede sin Jødegield fra sig; man henholdt ham Tid efter anden med Løfter, og tvang ham derved alt dyrere og dyrere at tilkiøbe sig Jødernes Taalmodighed. Hans huuslige Forfatning blev trykkende; Augusta saae det, og grædmede sig. Hendes Huus blev hende forhadt, og da paa samme Tid Merbers Spaadom blev opfyldt, og man fik daglige Forlystelser i Selskabet, hensværmede Augusta der næsten hele sit Liv; deels for at undflye sig selv, og i det mindste ikke at manes saa længe; deels for at kunde undgaae at modtage den Sværm, der stimlede til deres Huus, og som hun ikke kunde beværte, som for. Merber kom tilbage fra Prag; han fandt sin Augusta gandske forandret; hendes hele Liv var Ko-

medie; hendes forrige Munterhed og Naivete var forsvunden; og ved at vilde fremkunstle den, gjorde hun Tingen end værre; i Stæden for hendes naturlige Blidhed, havde hun en sød forekommende kunstlet Venlighed, som Merbers Hierte strax lukte sig for. Den idelig Natteſværmen havde svækket hendes forrige sunde Udseende; dette, søgte hun efter sine fornemme Veninders Exempel, at raade Bod paa med Sminke; noget, der eene havde været nok til at bortskræmme Merber. "Skal du spille i Aften?" spurgde han, da han havde kyst hende til Velkomst, og blev den laante Farve vaer. "Nei! sagde hun: jeg skulde rigtig nok i Selskabet; men hvis du vil, skal jeg gierne blive hiemme." "Aldeles ikke! svarte Merber, jeg gaaer saa op til Reineckes igien;" men fra den Dag kyste han hende aldrig mere. Da hans blotte Syn var Lindhelm og Augusta en Bebreidelse, drog de sig naturligviis alt mere, og mere tilbage; Merber saae det, og giorde fra sin Side det samme.

Imidlertid begyndte von Forst, der fra Begyndelsen af havde havt Øie paa Augusta, at see sine Anlæg at modnes. Bag en Pande, saa

glat,

glat, som om aldrig nogen Tanke havde draget en Rynke derpaa, havde han en Valmonts, eller Lovelaces Hierne; sin Naragtighed hang han med Flid uden om sin Nederdrægtighed, der og under denne Kappe gik gandske tryg, og umistænkt. Han saae Augustas Kummer, og dens Aarsag; han besluttede nu at fremskynde det bequemme Øieblik, da dette kunde lede ham til sit Maal. Han kiendte Augustas Modehandlerinde meget godt, da adskillige fornemme Damer havde brugt hende til Entremetteuse; hun havde naturligviis en ikke ubetydelig Fordring paa Lindhelms. Først kiøbte hende da til at ængste Augusta med kenne, paa en Tid, da han var der. Det skeede, hendes Bud var yderlig uartigt, og Augusta dobbelt elendig over det, der var nogen tilstæde. "Men Madam! sagde Først, hvor gider De hørt det af den Karl? jeg kan jo flye Dem de Penge, til Deres Mand kommer hiem." "Hr. Baron!" sagde Augusta med tiltagende Forlegenhed: "jeg — jeg! —" Men han uden at lade, som han agtede derpaa, tog Regningen, sagde: "der er den Bagatell! vær nu ikke grov en anden Gang!" og saa godt som kastede Budet ud af Værelset.

"Hr. Baron!" sagde Auguſta, da Budet var borte, "jeg er bange, min Mand ikke nu ſtrax har —" "Det har jeg heller aldrig troet, ſvarte Forſt, men jeg kunde ikke lide, det Bud ſkulde være uartigt." "Saaſnart min Mand faaer —" "Det kan jo blive med den Bagatell, til jeg kræver den; ſagde Forſt: Apropos! har De ſeet den nye Kontredands? Lalala! lalala!" i det ſamme begyndte han at flaggre, og narres om hende, ſom han pleiede, uden at lade hende komme til Orde. Dette falſke Skin af ædelmodig Delicateſſe, den hele Beſkedenhed og Vaerſomhed i hans øvrige Opførſel mod hende, blændede Auguſta. Da han derfor ved Afſkeeden vilde kyſſe hendes Haand, blev den uden hendes Vidende noget varmere end ſædvanlig inden i hans. "Hr. Baron! ſagde hun: De har —" men uden at lade, ſom han mærkede dette Haandtryk, greb han, haſtig hendes anden Haand med, begyndte at ſynge og dandſe om med hende i Værelſet, og var i det ſamme ude af Dørren.

Det er en Nar; men en god Nar! ſagde Auguſta, i det han var borte. Det var hendes Forſæt, at ſige Lindhelm det forefaldne; men denne,

ſom

som hidindtil var bleven opholdt med uvisse Løfter om det omtalte Laan, og som havde giort baade sig og sin Kone dem meget vissere, end de var, havde endelig den Dag faaet det Svar, at hans Kredit var saa slet, at det aldeles ikke lod sig giøre. Han var altsaa fuldkommen trøstesløs, og Augusta nænte ikke at bedrøve ham mere; hun taug altsaa den Dag, og siden kunde hun alt mindre og mindre overtale sig til at komme ud med det. Først benyttede sig imidlertid af dette første til efterhaanden at paanøde hende andre Tieneſter af samme Slags, som hun alt med mindre og mindre Vægring imodtog. Han vidſte under alt dette saa fuldkommen at skiule sine Hensigter, at Augusta begyndte at anſee ham som et Mønſter paa en veltænkende Ven, og for havde formodet Himmelens Fald, end tiltroet ham noget nedrigt. Nu holdt han det for Tid at lade den store Mine springe. Ved samme Modehandlerinde fik han fat paa en Jøde, som havde leveret Augusta adſkillige Silketøier, deels til hende selv, deels til Selſkabets Garderobe, som hun havde maattet tage paa Regning, da Lindhelm havde brugt Kaſſens Penge. Denne blev nu med

cet saa paahængende, truede med Stevning, med at skrive til Selskabet, som havde faaet Varene, at Augusta, som vidste, der var ingen Yderlighed, Lindhelm jo var i Stand til, hvis han paa saadan en Maade blev bestiæmmet, i sin Elendighed skrev til Forst, som den eneste redelige Ven, hun troede at eie paa Jorden, og med yderste Undseelse og Forlegenhed bad ham at redde sig. Hun fik følgende Svar: "Jeg undrer mig, tilbedede "Augusta! at De vil giøre saa mange Omstæn- "digheder af en saa ubetydelig Bagatel. Ikke "blot det, De forlanger, men meget mere staaer "til Deres Tieneste, og er kun en svag Prove "paa, hvor inderlig jeg elsker Dem! O! hvorfor "er Jordens Kroner ikke mine, at jeg kunde legge "dem for Deres Fødder? Ja! Augusta! jeg el- "sker Dem, og kan jeg tilkiøbe mig Deres Kier- "lighed ved at opofre alt, saa vil jeg ikke eet Øie- "blik betænke mig paa dette Offer, som det staaer "til Dem, saa usatteerlig at betale. Saasnart "Lindhelm er gaaet til sine Forretninger, kommer "jeg at bringe Dem det forlangte. Evig Deres "von F."

Ved at læse dette Brev blev Augusta, som lynslagen; Skam og Forbittrelse sønderskeed hendes Hierte; hun samlede al den Siels Styrke, hun havde tilbage, og sendte ham sin Seddel igien med følgende Underskrivt: "Jeg takker Dem, "Hr. Baron! fordi De, skiøndt silde, har aabnet mine Øine. Jeg frabeder mig Deres lovede "Tieneste, og skal inden faa Dage betale Dem, "hvad jeg kan være Dem skyldig; men aldrig skal "jeg tilgive mig, at jeg har modtaget Tienester "af Dem. At jeg efter det forefaldne ikke kan "modtage noget Besøg af Dem, vil De selv "føle. Ulykkelig kan jeg blive, men aldrig for"nedre mig."

Det var Dievelen! sagde Forst, da han havde læst dette Brev: Vilde hverken Penge eller Romansprog hielpe. Ja ja da! saa er det godt, jeg faaer begge Dele tilbage, saa kan jeg vel have bedre Nytte af det et andet Sted; men betale mig det, skal De, Madam! naaede jeg ikke mit Ønske, skal dog hele Byen sige, jeg har naaet det; og det sidste er omtrent nok saa meget værdt, som det første. Med dette Forsæt gik han om Aftenen til Eichhorns, et Værtshuus, hvor de fleeste

Spra-

Spradere af hans Klasse spiste. Han traf paa en heel Klynge af disse, og satte sig hen mellem dem. Talen faldt, som den mellem dette Slags Mennesker gemeenlig giør, paa Fruentimmer. "Da skal jeg vise Jer den heiligste Piges Silhouette, I har nogen Tid seet," sagde Forst, tog sin Tegnebog; op, og ragede længe om i den; "nu har jeg det ikke hos mig!" sagde han, blev ved at lede, og rev i det samme gandske behændig Augustas første Brev ud af den. "Haha! raabte en anden: her sidder Moncher, og taber sine Kierlighedes-Breve." "O! sagde Forst, og lod, som han blev forlegen; "dog," blev han ved, "der staaer intet Navn under." "ça n'y fait rien!" svarte den anden: "det er ikke tungt at giette." "Jh nei!" tog en ung Greve Ordet: "der skulde vel aldrig staae A. L. i Signetet?" "Det just ikke! svarte hiin: ellers kommer det ud paa eet; der staaer et Hierte med en Piil i. Veed Du hvad, cher Comte! stig Du det første Bogstav af hendes Navn, saa siger jeg det andet." "Jh men —" sagde Forst med paatagen Forlegenhed: "Hys! 'A' 'U' 'G' 'U' 'S' 'T' 'A', 'Au' 'gus' 'ta'. "Augusta!" raabte den hele Cligve. "Og hvad

vil

vil hun da denne Emilie?" sagde den, der sad med Brevet: "hm hm hm Venskab! — Erkiendtlighed — mange Prøver — her kommer det — tre hundrede Rigsdaler! meget begiært, i Sandhed vel meget! men hun hedder Emilie — altsaa, bevilget! ikke sandt, Forst?" "Hvor I kan snakke!" sagde Forst med et tilstaaende Smiil. "Nu da paa Lindhelms lykkelige Indklemmelse i det store Broderskab." "Fy!" sagde Forst med samme Smiil. "Det maae Du nok sige!" sagde en Officeer, som hidtil ikke havde talt et Ord: "for har Du havt Faveurs der, er Du en nedrig Karl, om Du taler om det; og har Du ingen havt, er Du en tredobbelt Slyngel, om Du vil giøre Dig til deraf." "Det forstaaer sig!" sagde den feielige Forst. "Hør til vor unge Cato!" raabte den unge Greve. "Huft paa Redouten i Fior!" sagde den anden, og Greven befindede sig strax, at man ikke skulde binde an med det Menneske, for han spøgede ikke. En Fremmed, som sad nede ved den anden Bordende, flyttede i samme Øieblik op til Officeren: "Min Herre! sagde han, jeg er Dem meget forbunden; De har i dette Øieblik giort, hvad jeg som en gammel Ven af Merker og Lind-

helm

helm havde ellers maattet giøre." "Jeg har ikke giort andet, end hvad en Mand af Ære bør giøre!" Disse to begyndte nu en Samtale om Ære, som incommoderede de andre saa meget, at de ufortøvet listede sig bort. Men det var ikke nok; anden Morgen gandske tilig var de begge tillige med Merber oppe hos Herr v. Forst; hvor Merber i en saa alvorlig Tone fordrede Satisfaction, at Herr von Forst fandt det raadeligere, at giøre den fuldkomneste Afbigt og Æreserklæring, og leveerte Merber i Angesten begge Augustas Breve tilbage.

Augustas sidste og eeneste Haab havde været, at Reinecke, der havde mistet sine to første Actricer, med begge Hænder vilde gribe til, naar han kunde faae hende i Stæden. Det var i Haab om et Forskud paa den tilkommende Gage, hun havde lovet Forst sine Penge; men ikke allene havde Reinecke mangfoldige Betænkeligheder, da han hørte, hun havde giort dette Skridt uden Lindhelms Vidende; men han havde tillige sagt hende reent ud, at han dog i al Fald ikke vilde kunde antage hende uden som Begynderinde, og dristede sig ikke til, at lade hende spille noget af

nogen

nogen Betydenhed. Nu vare alle Auguſtas Forhaabninger ude; troſtesløs begrød hun, hun havde ikke hørt Ludvigs Advarſler; da i det ſamme Pigen gav hende et Brev, ſom hiin Fremmede havde bragt.

"Min Ven Reinecke ſiger mig, at Du i dette "Øieblik har været hos ham, for at antages ved "Bondinis Theater; ogſaa af dette Skridt ſeer "jeg, Din Forfatning er nu, ſom jeg har formo"det den; og denne Din Brevvexling med Forſt, "ſom jeg herved ſender Dig tilbage, er mig lige"ledes et ſtrækkeligt Beviis derpaa. Da jeg alt "længe forud ſaae Din Skiæbne, ſkrev jeg, for "at redde Dig, til min Greve, og bad ham ud"betale mig paa eengang, hvad jeg ikke havde op"pebaaret af de tre tuſinde Rigsdaler. Han har "været ſaa ædelmodig at ſende mig dem uden Af"kortning; her er de, gid de maae redde Dig! "mig ſeer du aldrig mere! Mine rædſomme "Varſler ere opfyldte; jeg har intet Friſted mere "paa Jorden. Jeg bebreider Dig intet. Gid "du kunde tilgive Dig ſelv, og leve lykkelig.

"Ludvig Merber."

Nogle

Nogle Aar efter erfoer man, han var gaaet til det petersborgske Theater; men snart kom der et Par, som Reineckes Ven ikke kunde udstaae. Han tog Krigstieneste, søgte Døden, og fandt den som Helt under Oksakofs Mure.

Lindhelm og Augusta blev reddede af Nød; men aldrig tilgav de sig selv deres Ludvigs Ulykke. aldrig fandt de igien den Lykke, de havde forskiertset.

Til Publicum.

Det var ikke uden Forlegenhed, jeg erfoer, at de ved Kiøbenhavns Ildebrand ødelagte første tree Samlinger af mine prosaiske Forsøg skulde vplægges paa ny. Gierne havde jeg foretaget betydelige Forandringer deri, forkastet heele Stykker, omarbeidet andre; men var jeg berettiget dertil? var det ikke paa en Maade at forurette Eierne af den ældre Udgave? saa forekom det mig; og jeg troede mig forpligtet at nøies med saadanne Rettelser i Stiil og Udtryk, som, uden just at de for Læserne

vare af saa stor Vigtighed, jeg dog troede at skylde mig selv at gjøre.

Blandt de Stykker, jeg af den nyere Udgave gierne havde udeladt, er det efter Moliere fordanskede Lystspil: De latterlig Følsomme. Nyelig har jeg ved en anden Leilighed erkiændt, hvormeget min gamle Spaadom, at dette Stykke, der kun revsede transitoriske Daarligheder, daglig maatte tabe af sin Interesse, allerede var gaaet i Opfyldelse; og at det kun er den mesterlige Fremstilling især af de tvende Fruentimmerroller, der uden Tvivl og i den ny Hendrik have faaet en heldig Understøtter, dette Stykke har at takke for den Overbærelse, hvormed det endnu modtages paa Skuepladsen. Men, som sagt, jeg troede mig uberettiget til at ombytte det her; og det staae da, som et Modeportrait fra forrige Dage!

Om den første Fortælling har jeg — som i første Udgave — kun at tilføie, at en sand Tildragelse gav Æmne dertil, og fristede mig at prøve,

hvor-

hvorvidt man ved Caracterskildring kunde formilde det saare romantiske deri.

Troede jeg det allerede 1789 at være et Ord til sin Tiid, at advare for den afskyelige Indflydelse, det overhaandtagende Flanelevnet havde paa vore Sæder og vor Lykksalighed, maatte jeg sikkerlig nu, da alle hiine Fordærvelsens Smaabække lisom have foreenet sig til en stor althenrivende Strøm, finde det end meere fornødent, hvis ei en ikke glædelig Erfaring havde lært mig Unytten deraf; da det er, som at vilde have udviftet Kiøbenhavns Ildebrand med en Pennefier. Men i det mindste som mit: Dixi, et animam liberavi, vilde jeg lade den anden Fortælling blive staaende, om end ikke den ovenangivne Grund havde forpligtet mig dertil.

Begge disse Fortællinger har min Ven Sander giort den Ære at optage dem i den Samling Oversættelser, han 1792 udgav for at giøre Tydskland bekiændt med denne Green af vor Litteratur. Ogsaa paa svensk ere de begge oversatte.

Under mine ovenanførte Forpligtelser, at lade disse Samlinger være uforandrede, har jeg ikke troet at burde indbefatte en Forpligtelse til at bevare de Privatanker, jeg ved første Udgave heraf havde troet fornødent at forelægge Publicum. Vore polemiserende Skribenter troe mig! det vilde være en herlig Skole for dem, hvis de efter ti Aars Forløb skulde besørge en nyt Oplag af, hvad de i deres Harme havde skrevet.

Bakkehuset, den 23 April 1798.

K. L. Rahbek.